

Uchwała Nr 719/228/21

Zarządu Powiatu Kutnowskiego

z dnia 10 listopada 2021 roku

w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych w zakresie projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kutnowskiego na lata 2022-2027

Na podstawie art. 32 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920, z 2021 r. poz. 1038 i 1834) w związku z art. 19 pkt 1 i art. 112 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, 2369, z 2021 r. poz. 794 i 803) oraz § 5 uchwały Nr 61/XI/15 Rady Powiatu Kutnowskiego z dnia 24 czerwca 2015 r. w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami powiatu kutnowskiego (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2015 r. poz. 3113) **Zarząd Powiatu Kutnowskiego uchwala, co następuje:**

§ 1. Postanawia się przeprowadzić środowiskowe konsultacje społeczne w przedmiocie projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kutnowskiego na lata 2022-2027” zwanego dalej „Strategią”.

§ 2. Konsultacje przeprowadza się w oparciu o projekt Strategii, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 3. Celem konsultacji jest uzyskanie opinii organizacji pozarządowych i podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, realizujących swoje cele statutowe na terenie powiatu kutnowskiego, a także zainteresowanych mieszkańców zamieszkałych na terenie powiatu kutnowskiego w zakresie treści Strategii.

§ 4. Konsultacje społeczne zostaną przeprowadzone w następujących formach:

1. wyrażenia pisemnych uwag na formularzu konsultacyjnym, którego wzór stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały;
2. otwartego spotkania z mieszkańcami powiatu kutnowskiego oraz przedstawicielami organizacji pozarządowych, działających na terenie powiatu.

§ 5.1. Konsultacje społeczne prowadzone będą w terminie **od dnia 25 listopada 2021 r. do dnia 10 grudnia 2021 r.**

2. Projekt Strategii zamieszcza się na stronie Biuletynu Informacji Publicznej, na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Kutnie oraz na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie.

3. Formularze konsultacyjne należy przesłać w terminie **do dnia 10 grudnia 2021 roku** listownie na adres: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie, 99 – 301 Kutno, ul. Krzywoustego 11, pocztą elektroniczną na adres: promocja@pcprkutno.pl lub złożyć do skrzynki podawczej znajdującej się przed wejściem do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie, 99 – 301 Kutno, ul. Krzywoustego 11.

4. Otwarte spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami powiatu kutnowskiego oraz z przedstawicielami organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego zostanie zorganizowane **w dniu 03 grudnia 2021 roku o godzinie 10⁰⁰** w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie, ul. Krzywoustego 11.

§ 6.1. Po zakończeniu konsultacji zostanie sporządzony raport, zawierający informacje o celu konsultacji, podmiotach zaangażowanych w konsultację, przebiegu i wynikach konsultacji, a także rozstrzygnięcia lub rekomendowane kierunki działań w celu przedstawienia go Zarządowi Powiatu Kutnowskiego.

2. Raport z przeprowadzonych konsultacji należy zamieścić na stronie Biuletynu Informacji Publicznej, na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Kutnie oraz na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie.

§ 7. Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie.

§ 8. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Podpisy Członków Zarządu:

Daniel Kowalik	- Przewodniczący	
Magdalena Krupińska-Kotulska	- Wicestarosta	
Tomasz Walczewski	- Członek Zarządu	
Jolanta Pietrusiak	- Członek Zarządu	
Marek Kubasiński	- Członek Zarządu	

*Załącznik nr 1 do
Uchwały Nr 719/228/21
Zarządu Powiatu Kutnowskiego
z dnia 10 listopada 2021 roku*

**Strategia
Rozwiązywania Problemów Społecznych
Powiatu Kutnowskiego
na lata 2022-2027**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	2
I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII	5
1. PODSTAWY PRAWNE	5
2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE	6
II. ANALIZA I DIAGNOZA	11
1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY POWIATU	11
2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	12
3. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	15
4. DEMOGRAFIA	16
5. GOSPODARKA	18
6. PROBLEMY NA RYNKU PRACY	19
7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE	23
8. EDUKACJA	23
9. KULTURA	26
10. SPORT I REKREACJA	26
11. TURYSTYKA	27
12. OCHRONA ZDROWIA	27
13. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	28
14. POMOC SPOŁECZNA I PIECZA ZASTĘPCZA	29
14.1. POMOC SPOŁECZNA W GMINACH	30
14.2. POMOC SPOŁECZNA W POWIECIE	34
15. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	44
16. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH	47
17. SYTUACJA OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE	50
18. SEKTOR POZARZĄDOWY	51
19. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW I DIALOG SPOŁECZNY	52
20. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI	57
21. ANALIZA SWOT	61
22. PODSUMOWANIE	67
23. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII	70
III. PROJEKTOWANE CELE I DZIAŁANIA	79
1. WIZJA I MISJA	79
2. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	80
3. PROGNOZA ZMIAN	105
4. RAMY FINANSOWE	107
5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI, EWALUACJA	108
6. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ, ANALIZA RYZYKA	109
7. PROGRAMY I PROJEKTY	110
IV. UWAGI KOŃCOWE	111
SPIS TABEL I WYKRESÓW	112

WSTĘP

Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem szczególnym, gdyż zawiera założenia polityki społecznej uwzględniające kompetencje samorządu powiatowego, ale też bierze pod uwagę przesłanki wynikające z sytuacji panującej na szczeblu gminnym. Strategia rozwiązywania problemów społecznych pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej na danym terenie.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono badania ankietowe dotyczące sytuacji społecznej w powiecie. Mieszkańcy, którzy wypowiadali się za pośrednictwem specjalnie w tym celu przygotowanych ankiet, nie stanowili, w sensie formalnym, próby reprezentatywnej. W przeprowadzonym badaniu mogła wziąć udział każda osoba zainteresowana podzieleniem się opinią w zakresie określonym przez ankietę.

Respondentami ankiety byli losowo wybrani mieszkańcy oraz osoby mające wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej. W sumie do analizy przedłożono 128 anonimowo wypełnionych arkuszy. Wśród ankietowanych było 69% kobiet i 26% mężczyzn.

Dominujące grupy wśród respondentów ankiety stanowiły osoby w przedziale wiekowym 46-55 lat (24% uczestników), 36-45 lat (22%) i 56-65 lat (21% uczestników). Znacznie mniej respondentów było w wieku 26-35 lat (13%). Nielicznie reprezentowane były grupy wiekowe: 20-25 lat oraz powyżej 65 lat (odpowiednio: 3% i 7%), a 10% nie podało swojego wieku. Jeśli chodzi o poziom i rodzaj wykształcenia, to najliczniejsza była grupa uczestników badania, która zadeklarowała posiadanie wyższego wykształcenia (30%), 25% respondentów miało wykształcenie średnie, 15% podstawowe, 14% zasadnicze zawodowe, a bardzo nieliczni gimnazjalne. 14% badanych nie ujawniło swojego wykształcenia. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w powiecie	wykształcenie
128	kobiety (69%)	20-25 lat (3%)	od urodzenia (72%)	wyższe (30%)
		26-35 lat (13%)		średnie (25%)
		36-45 lat (22%)	od 1 do 20 lat (21%)	zasadnicze zawodowe (14%)

	mężczyźni (26%)	46-55 lat (24%)	od 25-40 lat (4%)	
		56-65 lat (21%)		
		pow. 65 lat (7%)		gimnazjalne (2%)
	brak deklaracji (5%)	brak deklaracji (10%)	brak deklaracji (3%)	podstawowe (15%)
				brak deklaracji (14%)

W badaniu ankietowym, którego celem było poznanie opinii mieszkańców powiatu na temat problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć, wykorzystano do analizy 143 arkusze wypełnionych anonimowo ankiet. Wśród respondentów było 64% kobiet i 28% mężczyzn. Jeśli chodzi o miejsce zamieszkania to 80% badanych zadeklarowało, że mieszka w mieście, a 20% na wsi. Najliczniej wśród respondentów reprezentowane były grupy osób w wieku 56-65 lat (27%) oraz w wieku 46-55 lat (23%), a kolejne liczne grupy stanowiły osoby w wieku 36-45 lat (20%) oraz powyżej 65. roku życia (15%). Mniej licznie reprezentowane były grupy osób w wieku 26-35 lat (11%), osoby w wieku 20-25 lat (2%) oraz osoby poniżej 20. roku życia (1,3%). Profil respondentów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	miejsce zamieszkiwania w powiecie	wykształcenie
143	kobiety (64%)	poniżej 20 lat (1,5%)	miasto (80%)	wyższe (25%)
		20-25 lat (2%)		średnie (25%)
		26-35 lat (10%)		zasadnicze zawodowe (12,5%)
	mężczyźni (28%)	36-45 lat (20%)	wieś (20%)	podstawowe (20%)
		46-55 lat (23%)		brak deklaracji (17,5%)
		56-65 lat (27%)		
	brak deklaracji (8%)	pow. 65 lat (15%)		
		brak deklaracji (1,5%)		

Prezentowany dokument strategii został przygotowany na lata 2022-2027. Sygnalizuje problemy społeczne występujące w gminach wchodzących w skład powiatu i prezentuje rozwiązania o charakterze systemowym pozostające poza kompetencjami samorządu gminnego. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kutnowskiego jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, kościoła, mieszkańcy powiatu oraz eksperci.

I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który w ramach zadań własnych powiatu przewiduje „opracowanie i realizację powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami”.

Na treść i realizację powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym;
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych;
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Podczas realizacji strategii znajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kutnowskiego jest dokumentem zgodnym z założeniami odnoszącymi się do polityki społecznej dokumentów strategicznych funkcjonujących na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym i umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

W ramach trzech priorytetów tematycznych strategii, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, przygotowano siedem projektów przewodnich:

- 1) „Unia innowacji”
- 2) „Młodzież w drodze”
- 3) „Europejska agenda cyfrowa”
- 4) „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”
- 5) „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”
- 6) „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”
- 7) „Europejski program walki z ubóstwem”.

28 kwietnia 2020 r. Rada Ministrów RP przyjęła „Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020. Aktualizacja 2020/2021”. O ile w poprzednich latach zasadniczym celem KPR było przedstawienie działań wspierających unijną strategię na rzecz wzrostu i zatrudnienia, określoną w dziesięcioletniej strategii „Europa 2020”, konkretyzowaną dodatkowo w wytycznych formułowanych przez Komisję i Radę Europejską na początku każdego rocznego cyklu nadzoru, o tyle w bieżącym cyklu sytuacja była odmienna. Po pierwsze, już na starcie prac nad KPR

oczekiwano uwzględnienia w KPR działań na rzecz priorytetów nowej strategii dla UE, zaprezentowanej w komunikacie KE pn. „Europejski Zielony Ład” z 11 grudnia 2019 r. oraz w dokumencie otwierającym nowy cykl Semestru, tj. „Rocznej Strategii Zrównoważonego Wzrostu Gospodarczego na 2020 rok” z 17 grudnia 2019 r.

Po drugie, w trakcie prac nad KPR doszło do wybuchu pandemii COVID-19, której skutki społeczne i gospodarcze oraz reakcja na nie ze strony polityki państwa musiały znaleźć odzwierciedlenie w przygotowywanym dokumencie. W rezultacie na ostatnim etapie prac dokument uzupełniono o odrębny rozdział poświęcony przedstawieniu działań mających na celu bezpośrednią walkę z pandemią COVID-19 i przeciwdziałanie rozszerzającym się jej skutkom ekonomicznym, zawartych w ustawach składających się na tzw. „tarczę antykryzysową”. W KPR znalazła się też bardzo wstępna, ze względu na niemający precedensu dynamiczny charakter kryzysu gospodarczego wywołanego przez pandemię, ocena sytuacji i scenariusz makroekonomiczny na najbliższe miesiące. Jednocześnie w KPR zachowano dorobek wcześniejszych prac nad dokumentem, zastrzegając, że realizacja zaplanowanych działań będzie uzależniona od rozwoju sytuacji w Polsce i na świecie.

Nowe Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2021-2027

Dotychczas wieloletnie ramy finansowe (WRF) przyjmowano pięciokrotnie. Na mocy Traktatu z Lizbony WRF zostały przekształcone z porozumienia międzyinstytucjonalnego w akt prawnie wiążący. WRF, przyjmowane na okres co najmniej pięciu lat, muszą gwarantować dokonywanie wydatków Unii w sposób usystematyzowany i w granicach jej zasobów własnych oraz zawierają przepisy, z którymi musi być zgodny roczny budżet Unii, a tym samym stwarzają podwaliny pod dyscyplinę finansową. W rozporządzeniu w sprawie wieloletnich ram finansowych określono w szczególności pułapy wydatków w obszernych kategoriach wydatków zwanych działami.

2 maja 2018 r. Komisja Europejska przyjęła pierwszy projekt długofalowego budżetu UE, czyli wieloletnich ram finansowych 2021–2027. Aby odpowiedzieć na społeczno-gospodarcze skutki pandemii Covid-19, 27 maja 2020 r. zaproponowała **zmieniony długofalowy budżet UE**, wprowadzając nadzwyczajny instrument na rzecz odbudowy (Next Generation EU), który ma pomóc naprawić najpilniejsze szkody spowodowane pandemią i na nowo ożywić gospodarkę.

Podczas szczytu w Brukseli w dn. 17-21 lipca 2020 r. przywódcy uzgodnili długofalowy budżet UE 2021-2027 opiewający na kwotę 1 074,3 mld EUR. Z budżetu

wspierane będą m.in. inwestycje w transformację cyfrową i ekologiczną. Uzgodniono też pakiet odbudowy o wartości 750 mld EUR, który pomoże UE poradzić sobie z kryzysem spowodowanym pandemią. Z kwoty tej 390 mld EUR zostanie wypłaconych w formie dotacji dla państw członkowskich, a 360 mld EUR – w formie pożyczek.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

W perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny współfinansuje krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku. Program, który powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia, wspiera innowacje społeczne oraz współpracę ponadnarodową w wyżej wymienionych obszarach, a także wdrażanie w naszym kraju „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”.

Komisja Europejska proponuje przeznaczenie dodatkowych środków w latach 2020-2022 na fundusze strukturalne w ramach programów perspektywy 2014-2020 na walkę ze skutkami kryzysu wywołanego przez pandemię COVID-19 oraz przygotowanie długookresowej transformacji w kierunku zielonej, cyfrowej, bardziej odpornej na zagrożenia Europy. To inicjatywa KE nazywana w skrócie REACT-EU. Polska popiera podejście polegające na wykorzystaniu obecnych programów polityki spójności jako narzędzia wspierania działań krótko- i średnioterminowych za pośrednictwem REACT-UE, natomiast polityka spójności w latach 2021-2027 powinna realizować cele w dłuższej perspektywie czasowej.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030 to dokument mający na celu przede wszystkim poprawę jakości życia obywateli. W dokumencie wyznaczono trzy strategiczne obszary, w których powinien odbywać się rozwój Polski:

- Obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:
 - Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna,
 - Polska Cyfrowa,
 - Kapitał ludzki,
 - Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.

- Obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski:
 - Rozwój regionalny,
 - Transport.
- Obszar efektywności i sprawności państwa:
 - Kapitał społeczny,
 - Sprawne państwo.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Został uchwalony przez Radę Ministrów 17 września 2019 r. Rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) określone w filarze rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.

W KSRR wskazuje się Obszary Strategicznej Interwencji istotne z punktu widzenia realizacji polityki regionalnej, które zostaną uwzględnione w krajowych i regionalnych strategiach rozwoju (m.in. poprzez wskazanie dedykowanych im działań). Są to dwa typy obszarów: miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Oprócz tego KSRR wskazuje również wschodnią Polskę i Śląsk jako OSI wymagające ukierunkowanego wsparcia z poziomu kraju (Program Polska Wschodnia, Program dla Śląska). Jednocześnie na poziomie regionalnym samorząd województwa może wyznaczać swoje obszary strategicznej interwencji, takie m.in. jak obszary przemysłowe, zdegradowane czy tzw. wewnętrzne peryferia, o ile będzie to wiązało się z zapewnieniem konkretnych instrumentów wsparcia lub mechanizmów uzgodnień.

2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

REGIONALNA STRATEGIA INNOWACJI DLA WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO LORIS 2030

Strategia stanowi końcowy efekt prac prowadzonych w ramach projektu Przeprowadzenie badania sytuacji technologicznej Województwa Łódzkiego wraz z przygotowaniem 5 raportów tematycznych oraz opracowanie Regionalnej Strategii Innowacji dla Województwa Łódzkiego – „LORIS 2030”. Głównym celem RSI LORIS 2030 jest analiza potencjału innowacyjnego województwa łódzkiego oraz wskazanie strategicznych kierunków rozwoju regionu, a tym samym wytyczenie ścieżki, która

pozwoili osiągnąć, w założonym horyzoncie czasu, tj. do roku 2030, silną pozycję województwa łódzkiego w zakresie tworzenia innowacyjności i rozwoju przedsiębiorczości (w tym przede wszystkim małych i średnich przedsiębiorstw). Ważnym celem dokumentu było wskazanie – zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej – specjalizacji regionalnych (smart specialisation).

PLAN ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO DLA WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Celem opracowania „Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Łódzkiego”, opublikowanego 18 listopada 2015 roku w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego, jest wskazanie rozwiązań w obszarze przewozów pasażerskich na terenie województwa łódzkiego, w tym przede wszystkim określenie sieci transportowej, na której organizator (województwo łódzkie) będzie organizował przewozy o charakterze użyteczności publicznej.

Wskazane kierunki działań prowadzić będą do poprawy dostępności, efektywności funkcjonowania oraz bezpieczeństwa użytkowników transportu. Wdrożenie zaplanowanych działań przyczyni się też do racjonalnego kształtowania środków publicznych przeznaczanych na publiczny transport zbiorowy poprzez dopasowanie oferty przewozowej i kierunków rozwoju do aktualnych i przyszłych oczekiwań pasażerów w oparciu o dostępne możliwości finansowe Województwa Łódzkiego.

II. ANALIZA I DIAGNOZA

1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY POWIATU

Powiat kutnowski to region zajmujący powierzchnię 886,86 km². Położony jest w centrum kraju, w północnej części województwa łódzkiego. Graniczy z dwoma powiatami województwa: łęczyckim oraz łowickim, a także z powiatem kolskim w województwie wielkopolskim oraz gostynińskim (województwo mazowieckie) i włocławskim (województwo kujawsko-pomorskie). Stolicą powiatu jest Kutno – miasto nad rzeką Ochnią, ośrodek przemysłu maszynowego, spożywczego, farmaceutycznego i metalowego, duży węzeł kolejowy i drogowy. Miasto Kutno dzieli jedynie 58 km od stolicy województwa – Łodzi i 125 km od stolicy Polski – Warszawy.

Strukturę administracyjną powiatu tworzą: miasto (gmina miejska) Kutno, miasto i gmina Krośniewice, miasto i gmina Żychlin, gminy: Bedlno, Dąbrowice, Krzyżanów, Kutno, Łanięta, Nowe Ostrowy, Oporów i Strzelce. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Podział administracyjny powiatu na koniec 2020 r.

lp.	nazwa jednostki	rodzaj jednostki	powierzchnia (w km ²)
1.	Kutno	gm. miejska	34
2	Krośniewice	gm. miejsko-wiejska	95
3.	Żychlin	gm. miejsko-wiejska	77
4.	Bedlno	gm. wiejska	126
5.	Dąbrowice	gm. wiejska	46
6.	Krzyżanów	gm. wiejska	103
7.	Kutno	gm. wiejska	122
8.	Łanięta	gm. wiejska	55
9.	Nowe Ostrowy	gm. wiejska	72
10.	Oporów	gm. wiejska	68
11.	Strzelce	gm. wiejska	90

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Atuty powiatu kutnowskiego ujawnione w badaniu lokalnym skierowanym do mieszkańców, związane są z położeniem geograficznym i dobrymi połączeniami z głównymi arteriami komunikacyjnymi kraju. Jednak czynniki wpływające na rozwój i status powiatu oraz jakość życia jego mieszkańców wiążą się przede wszystkim

z funkcjonowaniem Łódzkiej Strefy Ekonomicznej. Duże zakłady pracy i liczne małe firmy zapewniają zatrudnienie i wpływają na zamożność mieszkańców i regionu oraz możliwość modernizacji i rozwoju infrastruktury.

Mieszkańcy powiatu wypowiadający się w badaniu ankietowym chwalili efektywne zarządzanie powiatem, gdzie z pożytkiem dla mieszkańców rozwija się aktywność instytucji pomocowych i organizacji pozarządowych. Respondenci wskazywali także na zainteresowanie władz samorządowych ochroną środowiska oraz zwiększającą się liczbą terenów zielonych.

Mieszkańcy uczestniczący w badaniu ankietowym pozytywnie postrzegają komunikację między władzami samorządowymi a społeczeństwem (8,5% ocen dobrych i 35% dostatecznych), chociaż blisko 30% ankietowanych wypowiedziało się w tym względzie negatywnie, a ponad 26% nie potrafiło zająć stanowiska w tej kwestii. Większość respondentów jest zadowolona z faktu bycia mieszkańcem powiatu kutnowskiego (21% badanych poziom tego zadowolenia ocenia dobrze, a 47% dostatecznie), odmienne odczucie wyraża ok. 15%, a 17% ankietowanych nie potrafiło tej kwestii rozstrzygnąć.

Mieszkańcy powiatu dostrzegają także występujące w różnych obszarach sfery społecznej niekorzystne zjawiska i problemy rzutujące na jakość życia i ograniczające możliwości rozwojowe powiatu. Te wypowiedzi respondentów zostały omówione w dalszej części niniejszego dokumentu, w której zaprezentowano omówienie wyników ankiety odnoszącej się do postrzegania problemów społecznych w środowisku lokalnym.

2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Infrastruktura techniczna w powiecie jest dobrze rozwinięta, aczkolwiek jej stan jest zróżnicowany. Najwyższy poziom rozwoju został osiągnięty na terenach miejskich w Kutnie, Żychlinie i Krośniewicach. Pewne niedobory występują jeszcze na terenach wiejskich powiatu, jednakże, dzięki m.in. wykorzystaniu funduszy unijnych, infrastruktura komunalna i techniczna ulega systematycznej poprawie.

Samorząd powiatu kutnowskiego, doceniając wagę i potrzebę ochrony środowiska naturalnego, stawia także na odnawialne źródła energii. Elektrownie wiatrowe znajdują się na terenie gmin: Krzyżanów, Nowe Ostrowy, Krośniewice i Strzelce. Ponadto funkcjonują instalacje słoneczne na budynkach użyteczności publicznej w gminach: Bedlno, Żychlin, Kutno, Oporów, Łanięta i Krośniewice.

Najważniejsze inwestycje, jakie zrealizowano w ostatnich trzech latach w powiecie, to m. in.:

1. Miasto Kutno

- przebudowa ul. Ptasiej i ul. Sowiej wraz z budową kanalizacji deszczowej
- przebudowa ul. Paderewskiego wraz z infrastrukturą
- przebudowa ulic: Jagiełły, Batorego, Chrobrego, Sielskiej, Reja, Matejki, Krzywej, Peowiackiej, Podrzecznej
- przebudowa ul. Pogodnej wraz z budową kanalizacji deszczowej i oświetlenia ulicznego
- budowa ulic Stalowej i Niecałej
- budowa ulicy Gruszczyńskiego i Wituszyńskiego wraz z budową kanalizacji deszczowej i oświetlenia
- budowa drogi: ul. Kukułcza, Przechodnia i Gliszczyńskiego
- adaptacja budynku przy ul. Majdany 1 na mieszkania wspomagane
- budowa kanalizacji deszczowej przy al. ZHP
- zakup autobusów niskoemisyjnych oraz modernizacja infrastruktury transportowej
- utworzenie żłobka oraz Centrum Seniora

2. Gmina Kutno

- rewitalizacja zespołu dworsko-parkowego w Leszczynku (park kulturowy o pow. 4,27 ha i 3 obiekty budowlane, w tym jeden w kategorii zabytku)
- przebudowa i remont części budynku Szkoły Podstawowej w Gołębiewku Nowym na potrzeby stworzenia Klubu Dziecięcego „Leśna Gromada”
- budowa nowego odcinka sieci kanalizacyjnej w sołectwie Florek i miejscowości Głogowiec
- budowa nowego odcinka sieci wodociągowej w miejscowości Raciborów

3. Gmina Krośnice

- sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej w Nowem
- boisko sportowe i trasy biegowe z sekcją do skoku w dal przy Szkole Podstawowej nr 1 w Krośniewicach
- budowa, przebudowa dróg i ulic na terenie gminy
- kanalizacja sanitarna na terenie osiedla przy ul. Kolejowej, Popiełuszki i Toruńskiej w Krośniewicach
- sieć wodociągowa w ul. Polnej i ul. Ogrodowej w Woli Nowskiej
- budowa dwóch studni głębinowych przy ul. Toruńskiej w Krośniewicach

4. Gmina Żychlin

- przebudowa sieci wodociągowej w ulicach: Dolnej, Krótkiej, Śląskiej, Cichej, Granicznej
- przebudowa drogi powiatowej Żychlin-Grzybów-Zalesie
- modernizacja skrzyżowania z ruchem okrężnym przy pl. 29-go Listopada w Żychlinie
- modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych Grabie-Oleszcze
- przebudowa ul. 3-go Maja w rejonie skrzyżowania z ulicami Plac Wolności oraz ks. Ściegiennego w Żychlinie
- modernizacji nawierzchni ul. Dobrzelińska w Żychlinie
- modernizacja budynku ZSP w Żychlinie, oddziału przedszkolnego przy SP w Grabowie, dachu Przedszkola Samorządowego w Żychlinie, budynku Żychlińskiego Domu Kultury
- adaptacja budynku ZS nr 1 na cele Szkoły Podstawowej nr 1 i Liceum Ogólnokształcącego w Żychlinie
- ochrona powietrza w gminie poprzez zastosowanie odnawialnych źródeł energii na budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej

5. Gmina Bedlno

- przebudowa Stacji Uzdatniania Wody w Głuchowie, Orłów-Parcel
- budowa sieci wodociągowej w Jarosławce
- budowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych (Bedlno, Stradzew, Stanisławice
- budowa przydomowej oczyszczalni ścieków w Żeronicach
- budowa przydomowej oczyszczalni ścieków w Bedlnie

6. Gmina Dąbrowice

- modernizacja drogi gminnej w miejscowości Mariopol i Zgórce
- rozbudowa drogi gminnej w miejscowości Ostrówki, Witawa - Dzięgot
- modernizacja sali gimnastycznej w Zespole Szkół w Dąbrowicach
- remont drogi gminnej w Rozopolu
- montaż instalacji odnawialnych źródeł energii w gminie

7. Gmina Krzyżanów

- modernizacja świetlic wiejskich w Wałach, Kterach, Pawłowicach i Siemienicach
- remont dróg powiatowych i gminnych na odcinku 15 km

8. Gmina Łanięta

- przebudowa drogi gminnej w miejscowości Franciszków

9. Gmina Nowe Ostrowy

- rozbudowa drogi gminnej w miejscowościach: Grochów, Nowe Grodno i Grodno
- przebudowa drogi gminnej Wołodrza – Perna, w sołectwie Ostrowy, Bzówki

- wykorzystanie energii słonecznej na terenie gminy
- budowa Otwartej Strefy Aktywności w Brzózkach
- termomodernizacja budynku Ośrodka Zdrowia
- budowa 25 przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy

10. Gmina Oporów

- przebudowa dróg gminnych i wewnętrznych o długości 17,35 km
- przebudowa i budowa sieci wodociągowej – 4,3 km
- przebudowa Stacji Uzdatniania Wody w Oporowie
- budowa 52 przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy
- budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego z nawierzchnią poliuretanową w Oporowie

11. Gmina Strzelce

- budowa 30 przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy
- przebudowa drogi gminnej w miejscowości Janiszew oraz Wola Raciborowska-Zgórze
- modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Klonowcu Starym.

3. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Powiat kutnowski położony jest w centralnej części Polski, u zbiegu transeuropejskich szlaków komunikacyjnych: drogi nr 1 (Gdańsk-Wiedeń), drogi nr 2 (Berlin-Warszawa-Moskwa) oraz linii kolejowej E-20, która łączy Paryż z Moskwą.

Sieć drogową na terenie powiatu tworzą drogi krajowe (nr 91, nr 92 i nr 60) o łącznej długości 81,768 km, wojewódzkie (nr 573, nr 581, nr 583, nr 702) o łącznej długości 74,494 km, powiatowe, których łączna długość wynosi 494,813 km i drogi gminne o łącznej długości 829,030 km.

Transport publiczny funkcjonuje przede wszystkim na obszarze Kutna. Deficyty w zakresie transportu zbiorowego odczuwają natomiast mieszkańcy terenów wiejskich powiatu i, jak wynika z wypowiedzi mieszkańców udzielonych dla badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby niniejszej Strategii, stanowi to istotne ograniczenie i problem dla lokalnej społeczności.

Usługi komunikacyjne w powiecie świadczą przewoźnicy kolejowi oraz przewoźnicy komunikacji zbiorowej, a wśród nich PKS Gostynin, PKS Łęczyca, MZK Kuto, VIP Bus, Sand Bus, Ewel Bus, Goldman, Marqus.

4. DEMOGRAFIA

Z końcem 2020 roku powiat kutnowski liczył 94 910 mieszkańców. Gęstość zaludnienia w powiecie wynosiła 107 osób na km². Dane szczegółowe w odniesieniu do sytuacji demograficznej poszczególnych gmin powiatu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Ludność w poszczególnych gminach powiatu na koniec 2020 roku

lp.	nazwa jednostki	liczba ludności		gęstość zaludnienia (liczba osób na km ²)
		ogółem	kobiet	
1.	Kutno (miasto)	43 359	23 443	1 275
2.	Krośniewice	8 043	4 197	84
3.	Żychlin	11 404	5 941	148
4.	Bedlno	5 379	2 692	43
5.	Dąbrowice	1 876	977	41
6.	Krzyżanów	4 157	2 101	40
7.	Kutno (gmina)	8 644	4 298	71
8.	Łanięta	2 335	b.d.	42
9.	Nowe Ostrowy	3 366	1 732	46
10.	Oporów	2 510	1 271	37
11.	Strzelce	3 837	1 939	42

Dane z gmin powiatu.

Na koniec 2020 roku ponad 45% ludności powiatu mieszkała w Kutnie, gdzie zanotowano największą gęstość zaludnienia. Najmniejszą gęstością zaludnienia charakteryzowała się wiejska gmina Oporów.

W latach 2018-2020 struktura wiekowa mieszkańców powiatu z roku na rok malała. Jeśli zaś chodzi o procentowy udział poszczególnych grup wiekowych w populacji powiatu, to wzrost odnotowano wyłącznie w odniesieniu do osób w wieku poprodukcyjnym, co zdaje się potwierdzać powszechną tendencję demograficzną, jaką jest niewątpliwie starzenie się społeczeństwa. W przypadku powiatu kutnowskiego należy jednak podkreślić negatywną przesłankę, jaką jest malejąca liczba dzieci i młodzieży, a także fakt, iż w większości gmin udział procentowy osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców jest nieco niższy niż udział najstarszej grupy wiekowej.

Dane szczegółowe na temat struktury wiekowej mieszkańców powiatu kutnowskiego oraz poszczególnych gmin wchodzących w jego skład przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 5. Struktura wiekowa ludności powiatu w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	16 108	16 011	15 875
liczba osób w wieku produkcyjnym	58 952	57 706	56 450
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	22 009	22 502	22 585
ogółem	97 069	96 219	94 910

Dane z gmin powiatu.

Tabela 6. Struktura wiekowa ludności poszczególnych gmin powiatu w 2020 r.

lp.	nazwa jednostki	liczba mieszkańców według wieku i w %		
		przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny
1.	Kutno (miasto)	7 142 - 16,5	24 833 – 57,3	11 384 - 26,2
2	Krośniewice	1 352 - 16,8	4 757 - 59,1	1 934 – 24,0
3.	Żychlin	1 755 - 15,4	6 785 - 59,5	2 864 – 25,1
4.	Bedlno	842 - 15,6	3 343 - 62,1	1 194 – 22,2
5.	Dąbrowice	316 - 16,8	1 153 - 61,5	407 - 21,7
6.	Krzyżanów	736 - 17,7	2 606 - 62,7	815 - 19,6
7.	Kutno (gmina)	1 618 - 18,7	5 461 - 63,2	1 565 – 18,1
8.	Łanięta	435 - 18,6	1 435 - 61,4	465 - 19,9
9.	Nowe Ostrowy	561 – 16,7	2 106 – 62,6	699 – 20,8
10.	Oporów	477 – 19,0	1 580 – 63,0	453 – 18,0
11.	Strzelce	641 – 16,7	2 391 – 62,3	805 – 21,0

Dane z gmin powiatu.

Proces starzenia w największym stopniu dotyczył mieszkańców gminy miejskiej Kutno, w której na koniec 2020 roku osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 26,2%, miejsko-wiejskiej gminy Żychlin (25,1%) oraz mieszkańców miejsko-wiejskiej gminy Krośniewice (24%).

Najlepiej pod tym względem wyglądała sytuacja w gminie Oporów, w której udział seniorów w ogóle mieszkańców wynosił 18,0%. Także w tej gminie odnotowano największy udział osób w wieku przedprodukcyjnym (19,0%).

Wpływ na sytuację demograficzną w powiecie miał także, kształtowany przez liczbę urodzeń żywych i zgonów, przyrost naturalny. Dane dotyczące przyrostu naturalnego zawiera poniższa tabela.

Tabela 7. Ruch naturalny ludności powiatu w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba urodzeń żywych	1 141	686	775
liczba zgonów	1 424	1 303	1 469
przyrost naturalny	-283	-617	-694

Dane z gmin powiatu.

W latach 2018-2020 zarówno liczba urodzeń żywych jak i liczba zgonów w powiecie ulegała wahaniom. Kształtowany przez oba czynniki przyrost naturalny pozostawał cały czas na poziomie ujemnym.

Biorąc pod uwagę prezentowane dane i próbując dokonać prognozy ludności powiatu na najbliższe lata, należy zwrócić uwagę na dwie istotne, wcześniej odnotowane kwestie. Pierwsza z nich dotyczy malejącej liczby dzieci i młodzieży. Druga z kolei odnosi się do systematycznego wzrostu liczby osób starszych, a należy mieć na uwadze, iż w przyszłości ta ostatnia grupa będzie zasilana przez liczne obecnie grono osób w wieku produkcyjnym, które zakończą aktywność zawodową.

Powyższe tendencje demograficzne będą wymagały przede wszystkim dostosowania usług społecznych do potrzeb seniorów. Konieczne będzie udzielenie stosownej pomocy materialnej i rzeczowej, ułatwienie im korzystania z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

5. GOSPODARKA

Dominującą formą gospodarki na terenie powiatu kutnowskiego jest rolnictwo (zwłaszcza na obszarze gmin wiejskich). W strukturze gruntów dominują użytki rolne, które stanowią 85,66% powierzchni powiatu. Następnymi w kolejności są pozostałe grunty i nieużytki – 9,36%, natomiast lasy i grunty leśne zajmują niecałe 5% powierzchni powiatu. Poniższa tabela przedstawia strukturę gruntów na terenie powiatu.

Tabela 8. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki

zakres danych		powierzchnia (ha)
użytki rolne ogółem		75 917
w tym:	grunty orne	68 239
las i grunty leśne		4 415
pozostałe grunty i nieużytki		8 297

Dane Starostwa Powiatowego w Kutnie.

Gleby na terenie powiatu charakteryzują się wysoką przydatnością rolniczą - ok. 80% gruntów ornych jest zaklasyfikowanych do kompleksów pszennych, pszenno-żytnich i zbożowo-pastewnych, nadających się pod uprawę roślin o wysokich wymaganiach glebowych. Gleby słabe i bardzo słabe stanowią ok. 20% gruntów ornych. Dominującymi typami gleb są gleby brunatne, czarne i ziemie szare. Rolnictwo powiatu kutnowskiego charakteryzuje się rozdrobnieniem gospodarstw rolnych.

W powiecie kutnowskim, wg danych GUS, w roku 2019 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 7 817 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 5 896 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 639 nowych podmiotów, a 426 podmiotów zostało wyrejestrowanych.

Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w powiecie kutnowskim najwięcej (477) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (7 432) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0-9 pracowników. 3,1% (241) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 18,5% (1 444) podmiotów, a 78,4% (6 132) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność.

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w powiecie kutnowskim najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (32.4%) oraz budownictwo (10.9%).

6. PROBLEMY NA RYNKU PRACY

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie, w latach 2018-2020 liczba osób bezrobotnych w powiecie kutnowskim ulegała wahaniom. Udział kobiet

w ogólnej liczbie osób pozostających bez pracy w latach 2018-2020 zmniejszał się, choć liczba bezrobotnych kobiet ulegała wahaniom. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Bezrobotni w powiecie według płci i ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba bezrobotnych w powiecie	3 671	3 295	3 411
udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	6,2%	5,7%	6,0%
liczba bezrobotnych kobiet w powiecie	2 186	1 938	1 945
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	59,5%	58,8%	57,0%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2018-2020 w powiecie kutnowskim, województwie łódzkim i w kraju.

Tabela 10. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
stopa bezrobocia w powiecie kutnowskim	8,9	8,0	8,4
stopa bezrobocia w województwie łódzkim	6,1	5,4	6,2
stopa bezrobocia w kraju	5,8	5,2	6,2

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Dla pełnego scharakteryzowania problemu bezrobocia w powiecie ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2020 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Bezrobotni w powiecie na koniec 2020 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

wiek	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
18-24 lata	443	261	58,9
25-34 lata	919	628	68,3
35-44 lata	856	523	61,1
45-54 lata	665	354	53,2
55-59 lat	325	179	55,1
60 lat i więcej	203	X	X

czas pozostawania bez pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
do 1 miesiąca	213	105	49,3
1-3 miesiące	424	198	46,7
3-6 miesięcy	478	254	53,1
6-12 miesięcy	586	303	51,7
12-24 miesiące	680	383	56,3
powyżej 24 miesięcy	1 050	702	66,8
staż pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
bez stażu	439	296	67,4
do 1 roku	793	524	66,1
1-5 lat	904	524	57,9
5-10 lat	502	237	47,2
10-20 lat	473	221	46,7
20-30 lat	206	75	36,4
30 lat i więcej	94	32	34,0
wykształcenie	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
wyższe	354	247	69,8
policealne i średnie zawodowe	702	462	65,8
średnie ogólnokształcące	431	312	72,4
zasadnicze zawodowe	832	398	47,8
gimnazjalne i niższe	1 092	526	48,2

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie.

Na koniec 2020 roku wśród bezrobotnych w powiecie największe grupy stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, osoby w wieku 25-34 lata, osoby ze stażem pracy 1-5 lat oraz osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy.

Najmniej bezrobotnych w 2020 roku było w następujących grupach: osób ze stażem pracy powyżej 30 lat, osób z wykształceniem wyższym i średnim ogólnokształcącym, osób w wieku 60 lat i więcej oraz osób pozostających bez pracy do 1 miesiąca.

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy, osób bez stażu i ze stażem pracy do 1 roku i osób w wieku 25-34 lata. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż kobiety przeważały wyraźnie w większości omawianych kategorii podziału osób bezrobotnych.

Wśród ogółu bezrobotnych 2 946 osób znalazło się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym 1 742 kobiety, 210 osób niepełnosprawnych, 713 osób posiadało co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 lat, a 2 062 osoby były bezrobotne długotrwale.

Z powyższych danych wynika, że programami aktywizującymi należy objąć przede wszystkim osoby z krótkim stażem pracy, który często wynika ze stosunkowo młodego wieku lub wydłużonego okresu edukacji, o czym świadczy znaczna liczba osób bezrobotnych wśród osób w wieku 25-44 lata. Osoby młode często też przynależą do kategorii osób bez żadnego doświadczenia zawodowego lub posiadających od roku do 5 lat takiego doświadczenia, szczególnie dotyczy to kobiet, które w tym czasie podejmują się często opieki nad małym dzieckiem. Wpływa to na ich okres doświadczenia zawodowego, gdyż dotychczasowe warunki rynku pracy niejednokrotnie utrudniają kobietom stabilizację zawodową i powrót do pracy po urodzeniu dziecka.

Osobom, które utraciły pracę, należy pomóc w poszukiwaniu zatrudnienia oraz w przekwalifikowaniu, aby okres pozostawania bez pracy nazbyt się nie wydłużał. Na szczególną uwagę zasługują kobiety, stanowiące zdecydowaną większość w przedziale wiekowym 25-44 lata. Dlatego szczególny nacisk należy położyć na aktywizację zawodową i umożliwienie powrotu na rynek pracy kobietom po sprawowaniu opieki nad dzieckiem.

Ze względu na to, że problem bezrobocia w powiecie w największym stopniu dosięgał osoby z niskim wykształceniem, warto, a wręcz należy zachęcać młodzież do kształcenia. W przypadku osób nie znajdujących przez dłuższy okres zatrudnienia powinno się rozważyć szkolenia i kursy umożliwiające zmianę zawodu. Nie wolno również zapominać o osobach mających za sobą kilkanaście lat pracy, które z jakiegoś powodu ją utraciły. Należy w pierwszej kolejności pomóc takim osobom w poszukiwaniu pracy na zbliżonym stanowisku zgodnym z posiadanymi uprawnieniami oraz doskonalić nabyte już umiejętności, wzmacniając ich konkurencyjność na rynku pracy.

Trzeba mieć na uwadze, że pozostawanie bez pracy, im dłużej trwa, prowadzi do znacznego niekiedy, obniżenia statusu materialnego, co może być powodem rozlicznych dysfunkcji rodzin i utraty możliwości realizowania planów życiowych.

W powiecie w ostatnich latach zauważalny jest ulegający wahaniom poziom bezrobocia, ale skutki wyższego poziomu tego zjawiska w latach wcześniejszych są nadal odczuwane w rodzinach, szczególnie tych najuboższych, których członkowie w wyniku utraty panowania nad sytuacją materialną rodziny zaczęli popadać w uzależnienia, a nawet stosować przemoc. Zjawiska te, długotrwale występujące w rodzinach, prowadzą do ich rozpadu, a niektórzy członkowie takich rodzin zmuszeni są szukać pomocy wyspecjalizowanych instytucji.

7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Główny Urząd Statystyczny podaje, że na terenie powiatu kutnowskiego w 2019 roku oddano do użytku 209 mieszkań. Na każdych 1000 mieszkańców oddano do użytku 2,16 nowych lokali. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa łódzkiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Całkowite zasoby mieszkaniowe w powiecie to 38 355 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypadają 394 mieszkania. Jest to wartość nieznacznie mniejsza od wartości dla województwa łódzkiego oraz nieznacznie większa od średniej dla całej Polski.

Na podstawie opinii mieszkańców wypowiedających się za pośrednictwem badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby niniejszego opracowania, można stwierdzić, iż w powiecie odczuwany jest brak zarówno mieszkań komunalnych, jak i lokali socjalnych.

8. EDUKACJA

W roku szkolnym 2019/2020 w powiecie kutnowskim działało ogółem 102 placówek systemu oświaty. Na tę liczbę składało się 7 żłobków i klubów dziecięcych, w tym 3 niepubliczne, 57 placówek wychowania przedszkolnego, 34 szkoły podstawowe, 4 szkoły ponadpodstawowe.

Wśród placówek oświatowych znalazły się szkoły dla dorosłych różnego szczebla, w tym Wyższa Szkoła Gospodarki Krajowej, Zakład Doskonalenia

Zawodowego oraz Uniwersytet Trzeciego Wieku. Ponadto w Kutnie działała bursa szkolna dla młodzieży i funkcjonuje Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.

Powiat Kutnowski jest organem prowadzącym dla przeważającej liczby szkół szczebla ponadpodstawowego mających swoją siedzibę na terenie powiatu oraz dla innych placówek oświatowych, w tym dla placówek specjalnych o charakterze szkolno-wychowawczym. Dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Wykaz placówek systemu oświaty, dla których organem prowadzącym jest powiat kutnowski

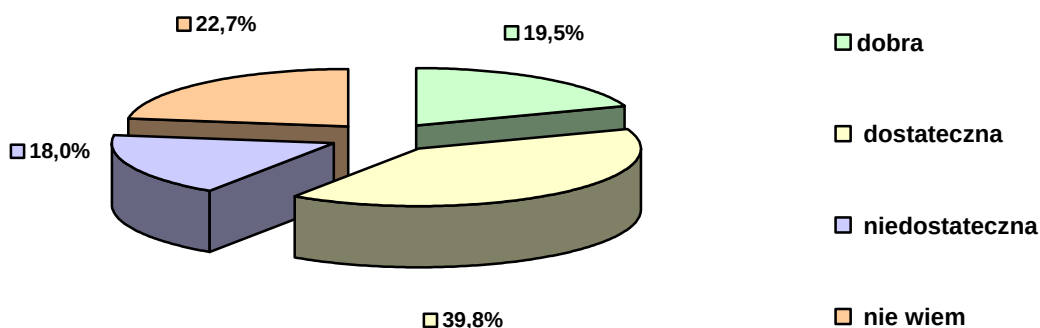
lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	I Liceum Ogólnokształcące im. Gen. J. H. Dąbrowskiego w Kutnie	ul. Dąbrowskiego 1, 99-300 Kutno tel. 24 355 80 80 email: sekretariat@dabrowszczak.pl http://www.dabrowszczak.pl
2.	II Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kasprowicza w Kutnie	ul. Stefana Okrzei 1A, 99-300 Kutno tel. 24 355 74 33 kasprowicz@kasprowicz.edu.pl http://www.kasprowicz.edu.pl
3.	Zespół Szkół Nr 1 im. Stanisława Staszica w Kutnie	ul. Oporowska 7, 99-300 Kutno tel. 24 254 23 97 email: zs1_kutno@interia.pl http://staszickutno.pl/
4.	Zespół Szkół Zawodowych Nr 2 im. dr Antoniego Troczewskiego w Kutnie	ul. T. Kościuszki 11, 99-300 Kutno tel. 24 355 59 61 email: zs.troczewski@wp.pl http://troczewski.pl/
5.	Zespół Szkół Nr 3 im. Władysława Grabskiego w Kutnie	ul. T. Kościuszki 24, 99-300 Kutno tel. 24 355 78 79 email: sekretariat@grabski.edu.pl http://www.grabski.edu.pl
6.	Zespół Szkół Nr 4 im. Zygmunta Balickiego w Kutnie-Azorach	99-300 Kutno-Azory tel. 24 254 73 09 email: zs4kutno@op.pl http://www.azory.org
7.	Zespół Szkół w Żychlinie	ul. G. Narutowicza 88, 99-320 Żychlin tel. 24 285 10 60 email: zszychlin@op.pl http://www.zszychlin.eu
8.	Centrum Kształcenia Ustawicznego w Kutnie	ul. S. Staszica 27, 99-300 Kutno tel. 24 253 35 18 email: ckukutno@wp.pl http://ckukutno.pl
9.	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Żychlinie	ul. Dobrzelińska 6 , 99-320 Żychlin tel. 24 254 28 23 email moszychlin@wp.pl http://mos-zychlin.edupage.org

10.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 im. Marii Konopnickiej w Kutnie	ul. Przemysłowa 6, 99-300 Kutno tel. 24 254 74 39 email: sosw1kutno@onet.eu http://sosw1kutno.edupage.org
11.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 2 w Kutnie	ul. T. Kościuszki 24, 99-300 Kutno tel. 24 355 78 87 email oswkutno@kki.pl http://www.surdokutno.pl
12.	Bursa Nr 1 w Kutnie	ul. T. Kościuszki 24B, 99-300 Kutno tel. (24) 355 78 83 bip.bursa1.powiatkutnowski.eu
13.	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Kutnie	ul. Kościuszki 52, 99-300 Kutno tel. (24) 355 78 85 www.pppkutno.pl bip.ppp.powiatkutnowski.eu

Dane Starostwa Powiatowego w Kutnie.

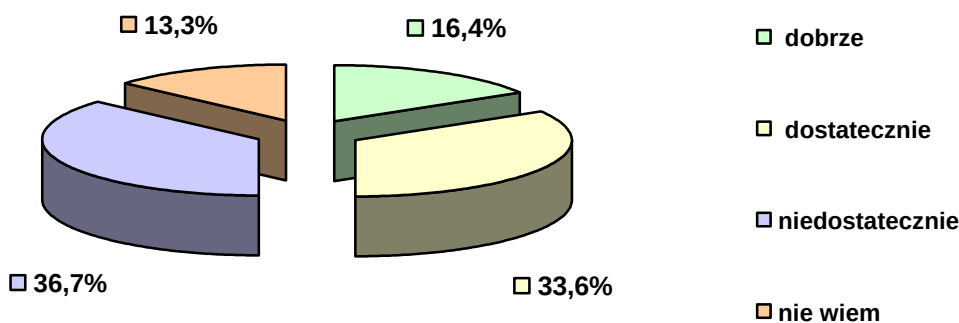
Dane pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym pozwoliły poznać opinie mieszkańców powiatu na temat oferty edukacyjnej szkół oraz oferty spędzania czasu wolnego kierowanej do dzieci, młodzieży i rodzin z terenu powiatu. Rozkład odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 1. Jaka jest według Pani/Pana jakość i adekwatność do potrzeb oferty edukacyjnej szkół w powiecie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Wykres 2. Jak Pani/Pan ocenia ofertę spędzania czasu wolnego adresowaną do rodzin, dzieci i młodzieży zamieszkałych na terenie powiatu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zarówno oferta edukacyjna, jak i ta dotycząca spędzania czasu wolnego zostały dobrze ocenione przez mieszkańców, chociaż w tym drugim przypadku blisko 37% badanych wyraziło opinię negatywną.

9. KULTURA

Korzystanie z dóbr kultury ma niezmienny wpływ na jakość życia ludności i świadczy o poziomie rozwoju społecznego. Na terenie powiatu kutnowskiego działają: Kutnowski Dom Kultury, Młodzieżowy Dom Kultury, Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. S. Żeromskiego oraz Muzeum Regionalne w Kutnie. Wymienione placówki od lat uczestniczą w organizacji wielu imprez kulturalnych, rozrywkowych oraz artystycznych.

Na terenie poszczególnych gmin powiatu znajdują się placówki upowszechniania kultury w postaci muzeów, takich jak: Muzeum im. Jerzego Dunin-Borkowskiego w Krośniewicach, Muzeum – Zamek w Oporowie oraz Domy, Centra i Ośrodki Kultury w miejscowościach: Kutno, Bedlno, Krośniewice, Krzyżanów, Żychlin, Łanięta, Strzelce.

10. SPORT I REKREACJA

Powiat kutnowski dysponuje dobrą infrastrukturą sportowo-rekreacyjną. Na terenie Kutna działa wiele stowarzyszeń i klubów sportowych, promujących aktywny sposób spędzania czasu i zdrowy tryb życia, ale przede wszystkim dających możliwość uprawiania różnorodnych, czasem niezbyt jeszcze popularnych w naszym kraju, jak w przypadku baseballu, dyscyplin sportowych. Rozgłos miastu przynosi Europejskie Centrum Małej Ligi Baseballowej. Kutnowscy baseballiści zdobywają czołowe miejsca nie tylko w rozgrywkach krajowych, ale i w tych o randze międzynarodowej.

Inną popularną w powiecie dyscypliną jest koszykówka żeńska i męska. Uprawiać ją mogą młodzi sportowcy zrzeszeni w Miejskim Klubie Sportowym „Kutno”, Miejskim Szkolnym Związku Sportowym oraz Akademickim Związku Sportowym przy Wyższej Szkole Gospodarki Krajowej w Kutnie. Zwolennicy piłki nożnej mogą podnosić swe umiejętności w Miejskim Klubie Sportowym „Kutno”, szkolącym zawodników w 5 kategoriach wiekowych. Na terenie powiatu można uprawiać m.in. tenis ziemny (Kutnowskie Towarzystwo Tenisowe), lekką atletykę (Miejski Szkolny

Związek Sportowy w Kutnie), judo (Uczniowski Klub Sportowy „IPPON”), pływanie (Uczniowski Klub Sportowy „Delfinek”, Szkolny Klub Słabo Słyszących LWY).

11. TURYSTYKA

Turystyka na terenie powiatu kutnowskiego oparta jest przede wszystkim na cennych zabytkach architektury, a także na niebieskim szlaku rowerowym „W centrum Polski” stanowiącym północny, już wyznakowany w terenie fragment projektowanej trasy rowerowej „W Królestwie Diabła Boruty”. Istniejący już w terenie szlak (o długości 114 km) pozwala na poznanie różnorodnych atrakcji turystycznych i krajoznawczych Kutna i ziemi kutnowskiej. Trasa szlaku „W centrum Polski” przebiega od granicy powiatów: kutnowskiego i łęczyckiego poprzez Jankowice – Miłonice – Krośniewice – Kajew – rezerwat „Dąbrowa Świetlista” – Grochów – Suchodębie – Łaniewa – Franciszków – Niedrzew – Głogowiec – Kutno – Mnich – Oporów – Żychlin – Dobrzelin – Bedlno – Orłów – Łęki Kościelne – Młogoszyn – Ktery do granicy powiatów: kutnowskiego i łęczyckiego.

Na trasie szlaku „W centrum Polski” leżą między innymi: Oporów ze wspaniałym zamkiem na wyspie będącym obecnie siedzibą Muzeum Wnętrz Stylowych oraz zespołem klasztoru OO. Paulinów; zabytkowe świątynie murowane i drewniane w Orłowie, Żychlinie, Grochowie, Mniehu, Bedlnie i Łękach Kościelnych oraz dawne rezydencje magnackie, szlacheckie i ziemiańskie w Kutnie, Krośniewicach i ich okolicy. W terenie obejrzyć można liczne grodziska, zabytkowe parki wiejskie a także zwiedzić rezerwat przyrody „Dąbrowa Świetlista” oraz muzea w Kutnie, Krośniewicach i w Oporowie.

Turyści przybywający na teren powiatu kutnowskiego mogą korzystać z usług bazy noclegowej i gastronomicznej zlokalizowanej na terenie poszczególnych gmin oraz z trzech punktów informacji turystycznej znajdujących się w miejscowościach: Kutno, Krośniewice i Oporów. Bazę gastronomiczną stanowią natomiast restauracje, pizzerie i bary umiejscowione na terenie gmin powiatu kutnowskiego, jak i punkty gastronomiczne wchodzące w skład obiektów bazy noclegowej powiatu.

12. OCHRONA ZDROWIA

Na koniec 2020 roku w powiecie kutnowskim funkcjonowały różnego rodzaju placówki ochrony zdrowia. Znaczną ich część stanowiły niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, które zapewniają świadczenia w ramach podstawowej opieki zdrowotnej,

głównie w postaci gabinetów lekarza rodzinnego. Najważniejsza i zarazem największa placówka ochrony zdrowia w powiecie to Kutnowski Szpital Samorządowy im. A. Troczewskiego w Kutnie. Na terenie szpitala funkcjonują zarówno oddziały szpitalne (SOR z izbą przyjęć i ambulatorium, chorób wewnętrznych, neurologiczny, dermatologiczny, pediatrii, endokrynologiczny, chirurgii ogólnej i chirurgii onkologicznej, anestezjologii i intensywnej terapii, rehabilitacyjny, ginekologiczny, położniczy, neonatologiczny, chirurgii urazowo-ortopedycznej), jak również poradnie specjalistyczne oraz zakłady specjalistyczne.

Specjalistyczną opiekę zdrowotną na terenie powiatu zapewnia również NZOZ "Specjalista" – prywatny szpital, w ramach którego funkcjonują oddziały urologiczny i chirurgiczny oraz poradnie: urologiczna, dermatologiczna i chirurgiczna. W szpitalu funkcjonuje ambulatorium, pracownia diagnostyczna, blok operacyjny oraz sale pooperacyjne.

13. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

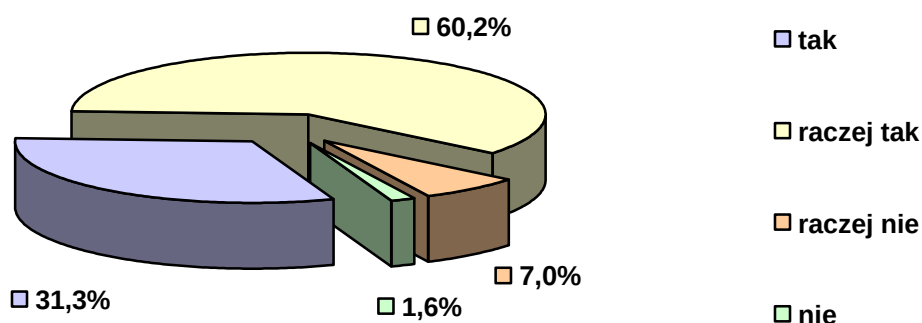
Według danych Komendy Powiatowej Policji w Kutnie, w 2020 roku w powiecie kutnowskim stwierdzono ogółem 1 456 przestępstw, z czego 28 zostało popełnionych przez osoby nieletnie. Wśród popełnionych czynów odnotowano 112 przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu, 86 przestępstw przeciwko wolności, 283 przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, 646 przeciwko mieniu, 196 przeciwko rodzinie i opiece, 45 przeciwko wiarygodności dokumentów, 15 przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości i 73 przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Według informacji Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującego orzeczenia w sprawach rodzinnych i nieletnich w Sądzie Rejonowym w Kutnie w 2020 roku wobec mieszkańców powiatu prowadzono 307 spraw, w których orzeczono nadzór kuratora: 222 nadzory w sprawach opiekuńczych (dot. 582 osób), 45 nadzorów w sprawach nieletnich oraz 21 nadzorów osób dorosłych zobowiązanych do leczenia odwykowego.

Z informacji nadesłanej przez Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonujący orzeczenia w sprawach karnych Sądu Rejonowego w Kutnie wynika, iż na koniec 2020 roku wobec mieszkańców powiatu prowadzono 398 spraw dotyczących 386 osób z powiatu kutnowskiego.

Mieszkańców powiatu, którzy wzięli udział w badaniu ankietowym zapytano, czy czują się bezpiecznie w swoim miejscu zamieszkania. Rozkład uzyskanych odpowiedzi prezentuje wykres zamieszczony poniżej.

Wykres 3. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość respondentów czuje się bezpiecznie lub raczej bezpiecznie w miejscu zamieszkania, jednak 8,6% z nich ma odmienne zdanie.

Respondentów zapytano również o działania, jakie należy prowadzić lub podjąć w celu zapobiegania przestępczości i poprawy poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. Ankietowani postulowali edukowanie dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie zagrożeń i sposobów radzenia sobie, chcieliby zwiększenia liczby patroli policyjnych i pełnienia całodobowych dyżurów oraz większej aktywności straży miejskiej. Domagano się również ograniczenia sprzedaży alkoholu, szczególnie nocą i wskazywano na potrzebę instalowania monitoringu w miejscach publicznych.

Ankietowani wskazywali na konieczność poprawy stanu technicznego dróg, polepszenie oświetlenia ulicznego oraz bezwzględnego ścigania przestępców drogowych. Postulowali przeprowadzanie częstszych kontroli prędkości pojazdów na drogach i sprawdzanie trzeźwości kierowców. Wśród odpowiedzi znalazły się także opinie, że dla poprawy stanu bezpieczeństwa istotna jest likwidacja ubóstwa i bezrobocia.

14. POMOC SPOŁECZNA I PIECZA ZASTĘPCZA

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb

i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Na poziomie gmin pomoc społeczną świadczą ośrodki pomocy społecznej, na szczeblu powiatu główną jednostką organizacyjną pomocy społecznej jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

14.1. POMOC SPOŁECZNA W GMINACH

Zadania pomocy społecznej w gminach wchodzących w skład powiatu kutnowskiego wykonuje jedenaście ośrodków pomocy społecznej, w tym: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośniewicach, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żychlinie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bedlnie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowicach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzyżanowie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łaniętach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowych Ostrowach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oporowie oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach. Do ich podstawowych obowiązków należy: prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej, bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń, aktywizowanie środowiska lokalnego oraz współpraca z instytucjami i organizacjami, a zwłaszcza z samorządem lokalnym.

Według danych przekazanych z gmin powiatu kutnowskiego na koniec 2020 roku kadre ośrodków pomocy społecznej stanowiło 197 osób, w tym 60 pracowników socjalnych. Dane szczegółowe w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 13. Stan zatrudnienia w Ośrodkach Pomocy Społecznej w powiecie na koniec 2020 r.

lp.	nazwa jednostki	liczba pracowników ogółem	liczba pracowników socjalnych	liczba mieszkańców przypadająca na 1 pracownika socjalnego
1.	MOPS Kutno	105	23	1 885
2.	MGOPS Krośniewice	23	6	1 340
3.	MGOPS Żychlin	21	7	1 629
4.	GOPS Bedlno	6	3	1 793
5.	GOPS Dąbrowice	7	3	625
6.	GOPS Krzyżanów	3	1	4 157
7.	GOPS Kutno	12	5	1 728
8.	GOPS Łanięta	5	3	778

9.	GOPS Nowe Ostrowy	7	3	1 122
10.	GOPS Oporów	4	3	836
11.	GOPS Strzelce	4	3	1 279

Dane ośrodków pomocy społecznej w powiecie kutnowskim.

Na koniec 2020 roku w 1 jednej gminie na terenie powiatu kutnowskiego przekroczony był określony obowiązującą ustawą o pomocy społecznej limit 2 000 mieszkańców przypadających na 1 pracownika socjalnego. Wskaźnik, o którym mowa, został przekroczony w gminie Krzyżanów, przy czym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Krzyżanowie zatrudniony był tylko 1 pracownik socjalny.

Ośrodki pomocy społecznej zobowiązane są do realizacji określonych zadań w oparciu o zapisy kilkunastu ustaw, wśród których zasadniczą stanowi ustawa o pomocy społecznej. Przepisy prawa dokładnie precyzują, kto i na jakich zasadach może skorzystać ze wsparcia udzielanego przez powołane do tego instytucje. Tabela zamieszczona poniżej przedstawia szczegółowe dane dotyczące kwot wydatkowanych przez ośrodki pomocy społecznej na pomoc społeczną udzieloną mieszkańcom powiatu kutnowskiego w 2020 roku.

Tabela 14. Środki finansowe wydatkowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej na pomoc społeczną w 2020 r.

lp.	nazwa jednostki	wysokość wydatków na pomoc społeczną w gminie ogółem (w zł)	wysokość wydatków na pomoc społeczną na 1 mieszkańca gminy (w zł)
1.	MOPS Kutno	16 852 765,96	388,67
2.	MGOPS Krośniewice	1 694 811	210,71
3.	MGOPS Żychlin	9.724.812,77	852,75
4.	GOPS Bedlno	598 621,00	111,28
5.	GOPS Dąbrowice	613 361,76	326 95
6.	GOPS Krzyżanów	136 482,65	32,83
7.	GOPS Kutno	887 512,00	102,67
8.	GOPS Łanięta	510 784,00	218,75
9.	GOPS Nowe Ostrowy	646 474,00	192,06
10.	GOPS Oporów	505 053,00	201,21
11.	GOPS Strzelce	669 150,44	174,39

Dane ośrodków pomocy społecznej w powiecie kutnowskim.

Wielkość środków finansowych przeznaczonych w 2020 roku na pomoc społeczną w poszczególnych gminach na terenie powiatu kutnowskiego była zróżnicowana. Stanowi ona wypadkową różnych czynników. Po części może wynikać z zamożności konkretnej jednostki samorządu terytorialnego, która jest w stanie wyasygnować mniej lub więcej pieniędzy na wsparcie ludności, a po części jest odzwierciedleniem występującego na danym terenie ubóstwa mieszkańców oraz realnych potrzeb będących następstwem takiej sytuacji. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby rodzin i osób w rodzinach – mieszkańców poszczególnych gmin powiatu kutnowskiego, objętych wsparciem z zakresu pomocy społecznej w 2020 roku.

Tabela 15. Beneficjenci pomocy społecznej w gminach powiatu w 2020 r.

lp.	nazwa jednostki	liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
1.	MOPS Kutno	1 510	1 307	2 126
2.	MGOPS Krośniewice	536	388	850
3.	MGOPS Żychlin	510	430	803
4.	GOPS Bedlno	101	80	161
5.	GOPS Dąbrowice	115	74	178
6.	GOPS Krzyżanów	155	113	272
7.	GOPS Kutno	280	200	425
8.	GOPS Łanięta	163	104	255
9.	GOPS Nowe Ostrowy	288	288	501
10.	GOPS Oporów	66	53	101
11.	GOPS Strzelce	75	53	121

Dane ośrodków pomocy społecznej w powiecie kutnowskim.

Liczba beneficjentów ośrodków pomocy społecznej w poszczególnych gminach powiatu kutnowskiego była zróżnicowana, podobnie jak wielkość środków finansowych przeznaczanych na pomoc społeczną. Najwięcej osób korzystających ze wsparcia w 2020 roku odnotowano w gminach: miejskiej Kutno, miejsko-wiejskiej Krośniewice i Żychlin. Generalnie liczba mieszkańców powiatu kutnowskiego objętych pomocą społeczną w 2020 roku wyniosła 5 793. Zasadnicze powody korzystania ze wsparcia ośrodków pomocy społecznej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Najczęstsze powody przyznawania pomocy społecznej w gminach powiatu w 2020 r.

I p	nazwa jednostki	ubóstwo	potrzeba ochrony macierzyństwa	bezrobocie	niepełnosprawność	długotrwała lub ciężka choroba	bezradność w spraw. opiekuń.-wych.	przemoc w rodzinie	alkoholizm	bezdomność	trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	narkomania	zdarzenie losowe
1	MOPS Kutno	887	290	791	962	683	574	28	315	76	16	29	13
2	M-GOPS Krośniewice	346	143	609	105	119	39	1	8	2	3	1	4
3	M-GOPS Żychlin	441	45	309	224	83	309	77	31	5	0	4	0
4	GOPS Bedlno	105	6	69	31	47	24	0	0	0	0	0	2
5	GOPS Dąbrowice	109	57	112	58	84	35	9	3	1	0	0	0
6	GOPS Krzyżanów	92	59	157	25	83	13	0	3	4	3	0	0
7	GOPS Kutno	65	31	270	90	54	16	0	8	5	0	0	0
8	GOPS Łanięta	61	85	165	54	53	20	17	41	0	2	0	0
9	GOPS Nowe Ostrowy	76	33	146	88	15	52	42	54	0	2	0	0
1	GOPS Oporów	66	27	61	30	27	0	3	0	1	5	0	3
1	GOPS Strzelce	114	10	81	31	4	57	0	6	1	1	0	5

Dane ośrodków pomocy społecznej w powiecie kutnowskim.

Najczęstszymi przyczynami przyznawania pomocy społecznej w gminach powiatu kutnowskiego w 2020 roku były bezrobocie, ubóstwo oraz niepełnosprawność. Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem z tych powodów wyniosła odpowiednio 2 770, 2 362 i 1 698. Bezrobocie stanowiło główną przyczynę udzielania pomocy w gminie miejskiej Kutno, miejsko-wiejskiej Krośniewice, oraz Żychlin.

Kolejne ważne powody przyznawania pomocy w gminach powiatu kutnowskiego to: długotrwała lub ciężka choroba (1 252 osób w rodzinach), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (1 139 osób w rodzinach), potrzeba ochrony macierzyństwa (786 osób) oraz alkoholizm (469 osób w rodzinach). Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie wpływały na formę

wsparcia udzielanego przez ośrodki pomocy społecznej. Najczęściej były to: zasiłki okresowe, zasiłki stałe, zasiłki celowe i w naturze, posiłek, którym obejmowano głównie dzieci, oraz usługi opiekuńcze.

14.2. POMOC SPOŁECZNA W POWIECIE

Pomoc społeczną w powiecie kutnowskim realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie. Poza zadaniami pomocy społecznej, jednostka ta wykonuje zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, a także sprawuje nadzór nad powiatowymi jednostkami organizacyjnymi - domami pomocy społecznej i placówkami opiekuńczo-wychowawczymi. Na realizację zadań w 2020 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wydatkowało kwotę 41 846 013,00 zł. Na koniec 2020 roku kadrę PCPR stanowiło 41 osób (etatów 34,03).

Infrastruktura socjalna

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Karty zasobów jednostek prowadzonych przez powiat lub organizacje, którym powiat zlecił ich prowadzenie, zawierają zestawienia zamieszczone poniżej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie

Podmiot prowadzący: Powiat Kutnowski

Zakres oferowanych usług:

PCPR wykonuje zadania Powiatu Kutnowskiego (w tym administracji rządowej) w zakresie pomocy społecznej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych oraz inne określone przepisami prawa

Kategoria klienta:

- osoby niesamodzielne wymagające umieszczenia w domach pomocy społecznej oraz w domach pomocy środowiskowej
- osoby mające status uchodźcy
- dzieci całkowicie lub częściowo pozbawione opieki rodziców
- rodziny zastępcze
- usamodzielnieni wychowankowie opuszczający rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze (zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) oraz inne formy opieki m. in. : młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze (zgodnie z ustawą o pomocy społecznej)
- osoby niepełnosprawne i ich rodziny
- osoby dotknięte szeroko rozumianym kryzysem

- rodzice biologiczni dzieci trafiających do pieczy zastępczej
- ofiary przemocy w rodzinie
- sprawcy przemocy

Jednostki organizacyjne pomocy społecznej

Dom Pomocy Społecznej w Kutnie, ul. Krzywoustego 11

Podmiot prowadzący: Powiat Kutnowski

Zakres oferowanych usług:

Zapewnienie niezbędnej pomocy w formie usług bytowych, opiekuńczych, wspomagających na poziomie obowiązującego w domach pomocy społecznej standardu

Kategoria klienta:

- osoby w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chore

Miejsca statutowe: 71

Dom Pomocy Społecznej w Kutnie, ul. Oporowska 27

Podmiot prowadzący: Powiat Kutnowski

Zakres oferowanych usług:

Zapewnienie niezbędnej pomocy w formie usług bytowych, opiekuńczych, wspomagających na poziomie obowiązującego w domach pomocy społecznej standardu

Kategoria klienta:

- osoby dorosłe niepełnosprawne intelektualnie

Miejsca statutowe: 130

Dom Pomocy Społecznej w Pniewie, gm. Bedlno

Podmiot prowadzący: Powiat Kutnowski

Zakres oferowanych usług:

Zapewnienie niezbędnej pomocy w formie usług bytowych, opiekuńczych, wspomagających na poziomie obowiązującego w domach pomocy społecznej standardu

Kategoria klienta:

- osoby w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chore

Miejsca statutowe: 72

Dom Pomocy Społecznej w Wojszycach, gm. Bedlno

Podmiot prowadzący: Powiat Kutnowski

Zakres oferowanych usług:

Zapewnienie niezbędnej pomocy w formie usług bytowych, opiekuńczych, wspomagających na poziomie obowiązującego w domach pomocy społecznej standardu

Kategoria klienta:

- osoby przewlekłe psychicznie chore

Miejsca statutowe: 130

Dom Pomocy Społecznej w Woli Chruścińskiej, gm. Łanięta

Podmiot prowadzący: Powiat Kutnowski

Zakres oferowanych usług:

Zapewnienie niezbędnej pomocy w formie usług bytowych, opiekuńczych, wspomagających na poziomie obowiązującego w domach pomocy społecznej standardu

Kategoria klienta:

- osoby przewlekłe psychicznie chore

Miejsca statutowe: 95

Jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Tęcza” w Kutnie, ul. Karłowicza 1

Podmiot prowadzący: Powiat Kutnowski

Zakres oferowanych usług:

Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej na poziomie obowiązującego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych standardu

Kategoria klienta:

- dzieci pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej wymagające umieszczenia w instytucjonalnej pieczy zastępczej

Miejsca statutowe: 14

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Różany Zakątek” w Kutnie, ul. Oporowska 27a

Podmiot prowadzący: Powiat Kutnowski

Zakres oferowanych usług:

Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej na poziomie obowiązującego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych standardu

Kategoria klienta:

- dzieci pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej wymagające umieszczenia w instytucjonalnej pieczy zastępczej

Miejsca statutowe: 14

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza we Franciszkowie, gm. Łanięta

Podmiot prowadzący: Powiat Kutnowski

Zakres oferowanych usług:

Zapewnienie w trybie interwencyjnym opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej na poziomie obowiązującego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych standardu

Kategoria klienta:

- dzieci pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej wymagające umieszczenia w instytucjonalnej pieczy zastępczej

Miejsca statutowe: 14

Dom Dla Dzieci „Jaś” we Franciszkowie, gm. Łanięta

Podmiot prowadzący: Powiat Kutnowski

Zakres oferowanych usług:

Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej na poziomie obowiązującego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych standardu

Kategoria klienta:

- dzieci pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej wymagające umieszczenia w instytucjonalnej pieczy zastępczej

Miejsca statutowe: 14

Powiat Kutnowski w związku z koniecznością osiągnięcia wymaganych w przepisach prawnych standardów dotyczących instytucjonalnej pieczy zastępczej podejmował w tym zakresie liczne działania, min.:

- pozyskał środki w wysokości 2 451.450,00 zł, w tym dofinansowanie 1 565.903,86 zł z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 w ramach Osi Priorytetowej VII – Infrastruktura dla usług społecznych Działanie VII.3 - Infrastruktura opieki społecznej na doposażenie i wyremontowanie budynku administracyjno-gospodarczego na potrzeby placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego (decyzją z dnia 17 września 2020 roku Wojewoda Łódzki wyraził zgodę na utworzenie w/w placówki pn. Dom Dla Dzieci „Jaś” we Franciszkowie),
- pozyskał środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 w ramach Osi Priorytetowej VII – Infrastruktura dla usług społecznych Działanie VII.3 - Infrastruktura opieki społecznej (całkowita wartość projektu-1.071.625,00 zł, wnioskowane dofinansowanie z EFRR-618.699,80 zł na budowę placówki opiekuńczo-wychowawczej w Kutnie przy ul. Oporowskiej 27; przedmiotowe zadanie inwestycyjne polegało na budowie nowego obiektu na potrzeby systemu pieczy zastępczej. W lokalizacji tej powstał

dom jednorodzinny, który jest placówką opiekuńczo-wychowawczą przeznaczoną dla 14 dzieci, spełniającą standardy wynikające z zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pn. Placówka Różany Zakątek” w Kutnie. Wybudowanie tego obiektu pozwoliło na dostosowanie innej jednostki - Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Tęcza” w Kutnie, w której od 2021 roku może przebywać do 14 wychowanków a do 31.12.2020 roku było umieszczonych do 30 dzieci.

Jednostki organizacyjne, którym Powiat Kutnowski zlecił realizację zadań

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu rodzinnego – Rodzinny Dom Dziecka w Strzegocinie, gm. Kutno
Podmiot prowadzący: Caritas Diecezji Łowickiej
Zakres oferowanych usług: Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej na poziomie obowiązującego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych standardu
Kategoria klienta: • dzieci pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej wymagające umieszczenia w instytucjonalnej pieczy zastępczej
Miejsca statutowe: 8 (do 10)

Dom Pomocy Społecznej w Kutnie, ul. Sobieskiego 49
Podmiot prowadzący: Zgromadzenie Sióstr Albertynek Prowincji Warszawskiej
Zakres oferowanych usług: instytucja przeznaczona jest dla kobiet wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogących samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.
Kategoria klienta: kobiety przewlekłe somatycznie chore wymagające całodobowej opieki
Miejsca statutowe: 71

Warsztat Terapii Zajęciowej w Kutnie
Podmiot prowadzący: Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Inteligencjalną Koło w Kutnie
Zakres oferowanych usług: stwarzanie osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywrócenia umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. WTZ posiada siedem pracowników:

- arteterapii
- gospodarczo-gastronomiczna
- krawiecka
- plastyczna
- rękodzieła artystycznego
- umiejętności społecznych
- życia codziennego

Kategoria klienta:
osoby niepełnosprawne w stopniu umiarkowanym i znacznym

Liczba osób objętych wsparciem w 2020 r - 35

Warsztat Terapii Zajęciowej w Żychlinie

Podmiot prowadzący: Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Inteligencyjną Koło w Żychlinie

Zakres oferowanych usług:

uczestnikiem Warsztatu może zostać każda osoba niepełnosprawna po ukończeniu 18 roku życia, posiadająca Orzeczenie o Stopniu Niepełnosprawności ze wskazaniem do terapii zajęciowej. Celem działania Warsztatu jest stwarzanie osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy, możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

WTZ posiada sześć pracowni:

- plastyczno-techniczna
- tkacko-dziwiarsko-krawiecka
- stolarsko-modelarska
- gospodarstwa domowego
- komputerowo-poligraficzna
- umiejętności społecznych i zawodowych

Kategoria klienta:
osoby niepełnosprawne intelektualnie w stopniu umiarkowanym i znacznym

Liczba osób objętych wsparciem w 2020 r – 30

Dziecko pozbawione opieki rodziny i usamodzielniane

Dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej zapewnia się opiekę i wychowanie w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej, natomiast osobom, które osiągnęły pełnoletność i opuściły pieczę zastępczą lub inne formy opieki - udzielana jest pomoc mająca na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem.

Rodzina zastępcza zapewnia dziecku opiekę, wychowanie i możliwości rozwoju odpowiednie do jego stanu zdrowia i poziomu rozwoju. Przyjęcie dziecka do rodziny przez małżeństwo lub osobę samotną następuje najczęściej bez zrywania więzi z rodziną biologiczną dziecka. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej ustaje

natomiast z mocy prawa w momencie osiągnięcia przez dziecko pełnoletności (wychowankowie mają również możliwość pozostania w takiej rodzinie do 25 lat pod warunkiem kontynuowania nauki). Dane szczegółowe na temat typów rodzin zastępczych funkcjonujących w powiecie w analizowanym okresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Rodziny zastępcze w powiecie w latach 2018-2020

typ rodziny zastępczej	liczba rodzin			liczba dzieci przebywających w rodzinach w danym roku		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
rodzina spokrewniona z dzieckiem	87	91	101	113	121	135
rodziny niezawodowe	45	48	48	48	58	57
rodziny zawodowe, w tym:	7	6	6	6	23	19
rodziny zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	2	1	1	3	7	2
rodziny zawodowe specjalistyczne	0	1	1	0	1	1
rodzinne domy dziecka	3	2	2	20	17	15
ogółem	142	147	157	187	219	226

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie.

W rozpatrywanym okresie zwiększała się w powiecie liczba rodzin zastępczych oraz liczba umieszczanych w nich dzieci. W latach 2018-2020 rosła też wartość środków finansowych przeznaczonych na rodziny zastępcze w powiecie kutnowskim. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Środki finansowe przeznaczone na rodziny zastępcze w powiecie w latach 2018-2020

wysokość środków ogółem w latach		
2018	2019	2020
8 277 142, 00 zł.	8 580 502, 00 zł.	8 983 353, 00 zł.

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie.

Dziecku pozbawionemu częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej zapewnia się również opiekę i wychowanie w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego, rodzinnego i socjalizacyjnego. Dziecko może zostać umieszczone zarówno w placówce opiekuńczo-wychowawczej właściwej dla jego miejsca zamieszkania, jak również działającej w innym powiecie. W tym drugim wypadku powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka ponosi

wydatki na jego utrzymanie na podstawie porozumienia zawartego z powiatem prowadzącym placówkę. Obecnie Powiat Kutnowski zaspokaja swoje potrzeby w tym zakresie i nie umieszcza dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej poza swoim terenem. Warto zaznaczyć, że wszystkie placówki opiekuńczo-wychowawcze osiągnęły wymagane standardy.

Dane szczegółowe dotyczące dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19. Dzieci umieszczone w danym roku w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych

zakres danych		2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej		23	50	40
w	na terenie powiatu	20	44	37
tym:	poza powiatem	3	6	3
liczba dzieci umieszczonych w rodzinnym domu dziecka		5	7	4
w	na terenie powiatu	5	7	4
tym:	poza powiatem	-	-	-
liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej		31	19	17
w	na terenie powiatu	31	19	17
tym:	poza powiatem	-	-	-
liczba dzieci umieszczonych w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej		-	-	-
ogółem		59	76	61

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie.

Jak już wspomniano, pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych udzielana jest pomoc mająca na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem. Wsparcie to polega na: wyznaczeniu opiekuna osoby usamodzielniającej się, opracowaniu indywidualnego programu usamodzielnienia, przyznaniu pomocy na usamodzielnienie, na kontynuowanie nauki, na zagospodarowanie, udzieleniu pomocy w znalezieniu zatrudnienia oraz pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych poprzez umieszczenie w 2 mieszkaniach usamodzielnienia przeznaczonych dla pełnoletnich wychowanków opuszczających rodziny zastępcze lub placówki

opiekuńczo-wychowawcze, którzy z różnych względów nie mogą powrócić do domów rodzinnych. Poniższe tabele przedstawiają dane szczegółowe dotyczące liczby dzieci usamodzielnionych oraz form wsparcia udzielonego dzieciom usamodzielnionym w 2020 roku na terenie powiatu

Tabela 20. Dzieci usamodzielnione w powiecie w latach 2018-2020

liczba dzieci usamodzielnionych		
2018	2019	2020
28	23	18

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie.

Tabela 21. Formy pomocy udzielanej dzieciom usamodzielnionym.

forma pomocy	liczba dzieci usamodzielnionych objętych poszczególnymi formami pomocy		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.
pomoc na kontynuowanie nauki	51	52	47
pomoc na usamodzielnienie	14	18	8
pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	13	14	8
pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych	5	6	5
pomoc w uzyskaniu zatrudnienia	2	0	0

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie.

Tabela 22. Środki finansowe przeznaczone na pomoc dzieciom usamodzielnionym

zakres danych	2018 r.	2019 r.	2020 r.
wielkość środków	345 123,00	341.973,29	268 336,47

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie.

Wielkość wydatków poniesionych na pomoc świadczoną dzieciom usamodzielnianym w 2020 roku zamknęła się w kwocie 268 336,47 zł. Najwięcej dzieci usamodzielnianych na terenie powiatu kutnowskiego w latach 2018-2020 pochodziło z rodzin zastępczych, a najczęstszą formą wsparcia udzieloną dzieciom usamodzielnianym w powiecie była pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki.

Całodobowa opieka w Domach Pomocy Społecznej

Osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącym samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domach pomocy społecznej. Jednostki te dzielą się na domy dla osób w podeszłym wieku, przewlekłe somatycznie chorych, przewlekłe psychicznie chorych, dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz osób niepełnosprawnych fizycznie, osób uzależnionych od alkoholu. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób należy do zadań powiatu.

Dane dotyczące osób z powiatu skierowanych do domów pomocy społecznej oraz przebywających w domach pomocy społecznej w latach 2018-2020 przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 23. Osoby z powiatu skierowane do DPS w latach 2018-2020

rodzaj domu pomocy społecznej	liczba osób skierowanych do DPS-ów w latach		
	2018	2019	2020
dla osób w podeszłym wieku i somatycznie chorych	61	45	50
dla osób przewlekłe psychicznie chorych	16	18	15
dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	12	12	7
dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	0	0	0
dla osób niepełnosprawnych fizycznie	0	0	0
dla osób uzależnionych od alkoholu	0	0	0
ogółem	89	75	72

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie .

Tabela 24. Osoby z powiatu przebywające w DPS w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób przebywających w DPS	562	561	521

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie .

15. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Schorzeniami, które najczęściej przyczyniają się do niepełnosprawności, są choroby układu krążenia oraz dysfunkcje narządu ruchu.

Informacje co do skali problemu, jakim jest niepełnosprawność w gminach należących do powiatu kutnowskiego zawierają dane dotyczące liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności.

Z danych nadesłanych przez funkcjonujące na terenie powiatu ośrodki pomocy społecznej wynika, że w 2020 roku niepełnosprawność była trzecim powodem przyznawania pomocy społecznej w powiecie. Ogólna liczba mieszkańców powiatu, którym przyznano pomoc z uwagi na występującą niepełnosprawność w 2020 roku wynosiła 1 698.

Do orzecznictwa w zakresie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności powołany jest Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. W latach 2018-2020 mieszkańcom powiatu kutnowskiego wydano w sumie 7 034 takich orzeczeń, z czego 550 orzeczeń dotyczyło dzieci i młodzieży przed ukończeniem 16 roku życia, a 6 484 orzeczenia otrzymały osoby powyżej 16 roku życia. Dane o liczbie orzeczeń o niepełnosprawności, a także stopniu niepełnosprawności dotyczące mieszkańców powiatu kutnowskiego zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 25. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom powiatu w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom do lat 16	178	201	171
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych osobom powyżej 16 roku życia	2 163	2 434	1 887
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	522	596	497
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	1 392	1 449	1 175
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	249	389	215

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kutnie.

W przypadku osób z niepełnosprawnościami szczególnych wysiłków wymaga rehabilitacja, w tym rehabilitacja społeczna. Ma ona na celu przede wszystkim umożliwianie osobom dotkniętym niepełnosprawnościami uczestnictwa w życiu społecznym. Rehabilitacja społeczna jest realizowana przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie i polega przede wszystkim na:

- wyrabianiu zaradności osobistej i pobudzaniu aktywności społecznej,
- wyrabianiu umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- likwidacji barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji,
- kształtowaniu w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Poniższe tabele zawierają informacje dotyczące środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej oraz liczby osób objętych tymi działaniami.

Tabela 26. Beneficjenci różnych form rehabilitacji społecznej w latach 2018-2020

rodzaj formy wsparcia	liczba beneficjentów					
	2018		2019		2020	
	dzieci i młodzież	dorośli	dzieci i młodzież	dorośli	dzieci i młodzież	dorośli
turnusy rehabilitacyjne	23	289	33	274	21	379
dofinansowanie do sprzętu ortopedycznego i środków pomocniczych	29	536	28	680	28	637
likwidacja barier architektonicznych technicznych i w komunikowaniu się	37	57	14	70	14	78
dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego	-	-	3	29	5	39
Warsztaty Terapii Zajęciowej	-	65	-	65	-	65

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie.

Tabela 27. Środki finansowe przeznaczone na różne formy rehabilitacji społecznej w latach 2018-2020

rodzaj formy wsparcia	wysokość środków					
	2018		2019		2020	
	dzieci i młodzież	dorośli	dzieci i młodzież	dorośli	dzieci i młodzież	dorośli
turnusy rehabilitacyjne	38 506	337 383	58 388	339 215	24 657	362 752
dofinansowanie do sprzętu ortopedycznego i środków pomocniczych	58 842	518 434	55 121	703 295	72 932	687 009
likwidacja barier architektonicznych technicznych i w komunikowaniu się	-	286 404	44 200	223 472	14 600	336 538
dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego	-	-	1 398	47 211	12 363	84 236
Warsztaty Terapii Zajęciowej	-	1 198 600	-	1 306 934	-	1 489 156
ogółem	2 438 169		2 779 234		3 084 243	

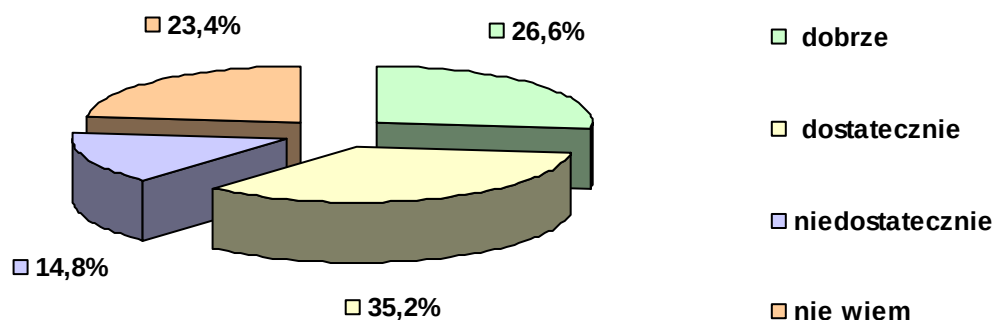
Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie.

Poza wcześniej wymienionymi działaniami, pracownicy PCPR oraz PUP udzielają osobom z niepełnosprawnościami, ich rodzinom oraz pracodawcom porad i informacji na temat możliwości uzyskania pomocy, regulacji prawnych i programów adresowanych do tej grupy osób.

Od 2012 roku PCPR realizuje finansowany ze środków PFRON program „Aktywny samorząd”. Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i dostępie do edukacji.

W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania mieszkańców powiatu kutnowskiego poproszono o wyrażenie opinii na temat działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami, jakie prowadzone są w powiecie. Uzyskane za pośrednictwem ankiety opinie badanych ilustruje wykres zamieszczony poniżej.

Wykres 4. Jak Pani/Pan ocenia działania na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane na terenie powiatu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość respondentów pozytywnie ocenia działania prowadzone w powiecie na rzecz osób niepełnosprawnych; uwagę zwraca jednak stosunkowo wysoki odsetek mieszkańców, którzy nie potrafią tych działań ocenić.

Uzupełnieniem powyższych informacji są kolejne wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. W ankiecie zapytano mieszkańców o działania, jakie należałoby podjąć, by skuteczniej pomagać osobom z niepełnosprawnościami w powiecie. Podkreślano potrzebę ułatwienia dostępu do usług medycznych i rehabilitacyjnych. Wspominano również często o potrzebie organizowania miejsc spotkań oraz zajęć i warsztatów dla osób niepełnosprawnych. Za ważne uznano zapewnienie miejsc pracy tym osobom, które chcą i są w stanie pracować. Podnoszono kwestię likwidacji barier architektonicznych, a także postulowano usprawnienie przekazu informacji ważnych dla osób niepełnosprawnych oraz utworzenie domów dziennego pobytu i grup wsparcia.

16. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH

Z analizy danych dotyczących sytuacji demograficznej powiatu kutnowskiego wynika, że w latach 2018-2020 rosła liczba osób w wieku poprodukcyjnym oraz zwiększał się udział tej grupy wiekowej w ogólnej liczbie ludności powiatu. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 28. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności powiatu w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba mieszkańców powiatu ogółem	97 069	96 219	94 910
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	22 009	22 502	22 585
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności powiatu	22,7%	23,4%	23,8%

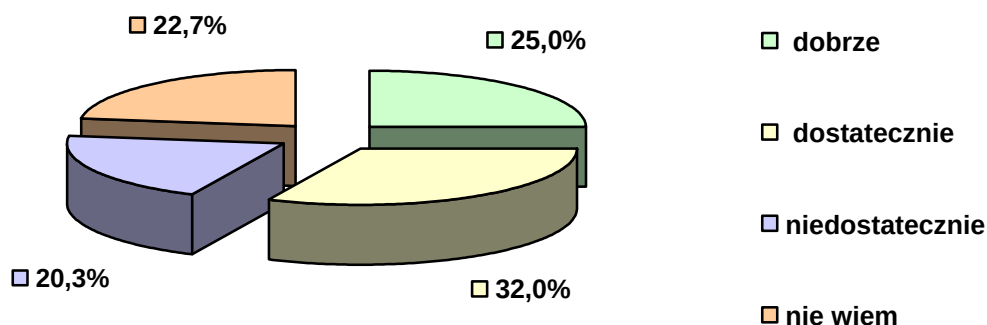
Dane Starostwa Powiatowego w Kutnie.

Zważywszy na fakt wzrostu liczebności, jaki odnotowano w ramach najstarszej grupy wiekowej, niezbyt duży, ale wyraźny i systematyczny, można wysnuć wniosek, iż społeczność powiatu kutnowskiego wpisuje się w dominujące w ogólnym procesie demograficznym tendencje i powoli zaczyna się starzeć. Starzenie się społeczeństwa powoduje konieczność dokonania zmian organizacyjnych w funkcjonowaniu rodzin zobligowanych moralnie i prawnie do opieki nad członkiem rodziny, ale jest też istotną przesłanką do reorganizacji lokalnego rynku usług społecznych, z uwagi na konieczność dostosowania tych usług w większym stopniu do potrzeb osób starszych, często niesamodzielnych, niepełnosprawnych, wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Potwierdzenie opisywanych tendencji stanowią dane ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu kutnowskiego dotyczące najczęstszych powodów przyznawania pomocy społecznej. Na trzecim miejscu znalazła się niepełnosprawność, a na czwartym długotrwała lub ciężka choroba, które wszak bardzo często dotyczą właśnie osób w podeszłym wieku. W ramach swojej działalności ośrodki pomocy społecznej świadczą m.in. usługi opiekuńcze. Jest to szczególna forma pomocy kierowana przede wszystkim do osób starszych, chorych i samotnych. Usługi te polegają m.in. na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych i pielęgnacji.

Pragnąc poznać opinie mieszkańców na temat sytuacji osób starszych, sformułowano w ankiecie pytanie odnoszące się do działań na rzecz tej grupy wiekowej prowadzonych w powiecie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia działania na rzecz osób starszych realizowane na terenie powiatu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ponad połowa ankietowanych pozytywnie ocenia działania na rzecz osób starszych. Zwraca jednak uwagę znaczny odsetek opinii negatywnych oraz duża grupa respondentów, którzy nie mają rozeznania w tej sprawie.

Mieszkańcy wypowiadający się w badaniu ankietowym dotychczasowe wsparcie dla osób starszych wymienili wśród obszarów wymagających intensyfikacji działań. W odpowiedziach na pytanie, jakie działania należałoby podjąć, by skuteczniej pomagać osobom starszym zamieszkałym na terenie powiatu, przede wszystkim poruszano problem dostępu do opieki medycznej (ze szczególnym uwzględnieniem opieki specjalistycznej oraz rehabilitacji), który należy ułatwić. Pojawiał się postulat utworzenia w powiecie grup wsparcia, domu dziennego pobytu, środowiskowego domu samopomocy oraz wolontariatu.

Za bardzo ważne uznano usprawnienie transportu publicznego na obszarach wiejskich. Zgłoszono też postulat o wzbogaceniu oferty w zakresie spędzania wolnego czasu, realizacji pasji i zainteresowań. Wskazywano także na potrzebę zwiększenia zakresu usług opiekuńczych. Niektórzy ankietowani uznali, że potrzebna jest edukacja uwrażliwiająca na sytuację i potrzeby osób starszych. Z pewnością dla lepszego rozpoznania potrzeb osób starszych w powiecie należałoby przeprowadzić odpowiednie badania adresowane tylko i wyłącznie do tej grupy wiekowej, co pomogłoby w planowaniu oferty pomocowej adresowanej do seniorów.

Należy przy tej okazji dodać, iż na terenie powiatu kutnowskiego funkcjonują m.in. Kluby Seniora, Uniwersytet III Wiek, Związek Rencistów i Emerytów, Stowarzyszenie „Złoty Wiek” i „Laris” służące aktywizacji środowiska seniorów.

17. SYTUACJA OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE

Przemoc to najczęściej spotykana forma agresji interpersonalnej, jednak jest ona zjawiskiem nadal trudnym do oszacowania. Przedstawione poniżej dane dotyczące mieszkańców powiatu kutnowskiego zostały opracowane na podstawie dokumentacji będącej w posiadaniu Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej wchodzącego w struktury PCPR w Kutnie.

Poniższe tabele przedstawiają dane statystyczne dotyczące podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez zespoły interdyscyplinarne, ośrodki pomocy społecznej, Komendę Powiatową Policji w Kutnie, Sąd Rejonowy w Kutnie, miejskie i gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych z terenu miasta i gmin powiatu kutnowskiego w latach 2018-2020, a także liczbę osób korzystających ze wsparcia i poradnictwa specjalistycznego w OIK w latach 2018-2020.

Tabela 29. Osoby doznające przemocy i stosujące przemoc w rodzinie oraz osoby, które skorzystały z pomocy w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Kutnie

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób doznających przemocy, które skorzystały z pomocy POIK	79	89	71
liczba osób stosujących przemoc, które skorzystały z pomocy POIK	43	29	32
liczba osób, które skorzystały z pomocy POIK	505	545	437

Dane Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kutnie.

Obowiązek opracowania i realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie przypisany został powiatom jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej przez art. 6 ust.4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kutnie na przestrzeni lat 2011- 2018 realizował program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Udział w nim wzięło łącznie 81 osób. Liczbę osób, które w latach 2014-2018 uczestniczyły w zajęciach przedstawia poniższa tabela.

Tabela 30. Uczestnicy programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

zakres danych	2014	2015	2016	2017	2018
liczba uczestników w tym:	10	10	10	11	10
kobiety	2	0	0	1	1
mężczyźni	8	10	10	10	9

Dane Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kutnie.

Analiza wyżej przedstawionych danych statystycznych prowadzi do wniosku, że przemoc stanowi ciągle istotny problem społeczny w naszym powiecie. Ustalenie faktycznej skali przemocy w rodzinie jest niemożliwe, bowiem wiele osób ciągle ukrywa fakt doznawania przemocy, nie zgłasza go odpowiednim służbom. W społeczeństwie nadal panuje przekonanie, że znęcanie się nie jest przestępstwem.

Reasumując powyższe należy stwierdzić, że skuteczne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga kontynuacji podejmowanych dotychczas działań w powiecie kutnowskim nie tylko w sferze ograniczenia skutków przemocy, zapewnienia wsparcia jej ofiarom i oddziaływań wobec osób stosujących przemoc, ale także, co jest nie mniej istotne, w obszarze profilaktyki i odpowiedniej edukacji społecznej nt. przemocy i jej negatywnych skutków.

18. SEKTOR POZARZĄDOWY

Organizacje pozarządowe są istotnym przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z najważniejszych form aktywności społecznej. Organizacje pozarządowe stają się często partnerem dla instytucji podejmujących działania na rzecz środowisk lokalnych bądź poszczególnych grup i osób wymagających pomocy lub wsparcia. Samorządy opracowują programy określające zasady współpracy z organizacjami pozarządowymi, aby właściwie wykorzystać potencjał wszystkich partnerów we wspólnym działaniu dla pożytku publicznego. Szczegółowe programy współpracy na linii samorząd – NGO poprzedzone są konsultacjami społecznymi. Miasta i gminy powiatu udzielają organizacjom wsparcia - m.in. finansowego, lokalowego lub w postaci pomocy prawnej, aby skutecznie wspólnie działać dla dobra regionu i jego mieszkańców.

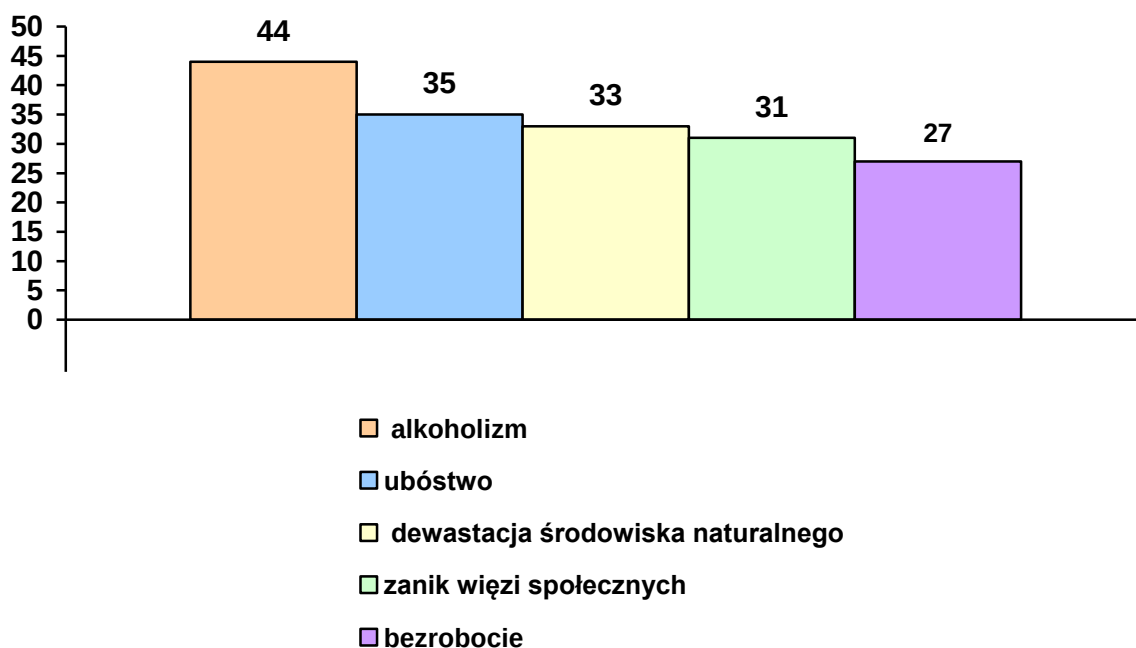
W powiecie kutnowskim prowadzi działalność 244 organizacji pozarządowych. Zajmują się one wieloma aspektami życia społecznego: integracją mieszkańców wokół jednostkowych lub długofalowych celów, kultywowaniem miejscowych tradycji, historii i obyczajów, krzewieniem kultury i sportu, ochroną środowiska naturalnego, dbałością o bezpieczeństwo, propagowaniem zdrowego stylu życia. Wiele z takich organizacji prowadzi działalność edukacyjną, inne skupiają się na organizowaniu pomocy dla osób i grup, które zmagają się z problemami wynikającymi z trudnej sytuacji zdrowotnej, materialnej lub społecznej. Liczne organizacje działają na rzecz rozwoju swojej miejscowości lub gminy, inne zrzeszają pasjonatów rozwijających swoje zainteresowania.

Samorząd Powiatu Kutnowskiego prowadzi współpracę z organizacjami pozarządowymi na zasadach prawnie określonych. Współpraca polega między innymi na zlecaniu organizacjom zadań własnych oraz prowadzeniu doradztwa i konsultacji.

19. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW I DIALOG SPOŁECZNY

W ramach identyfikacji problemów społecznych w powiecie kutnowskim oraz próby określenia stopnia ich natężenia, zostały przeprowadzone badania ankietowe. Do analizy – jak już wspomniano we wstępie do niniejszego dokumentu – przedłożono 128 anonimowo wypełnionych ankiet. Większość uczestników badania (72%) mieszka od urodzenia na terenie powiatu (kolejne 4% dłużej niż 20 lat), można zatem domniemywać, iż mają oni ugruntowane przemyślenia i opinie na temat sytuacji w powiecie. Jeśli chodzi o miejsce zamieszkania to 70% badanych zadeklarowało, że mieszka w mieście, a 30% na wsi. Mieszkańców poproszono o wskazanie problemów, bądź niekorzystnych zjawisk, które ich zdaniem są w powiecie najbardziej widoczne. Pytanie to miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Rozkład odpowiedzi, jakie uzyskano, ilustruje poniższy wykres.

Wykres 6. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska Pani/Pana zdaniem najbardziej uwidaczniają się w powiecie?

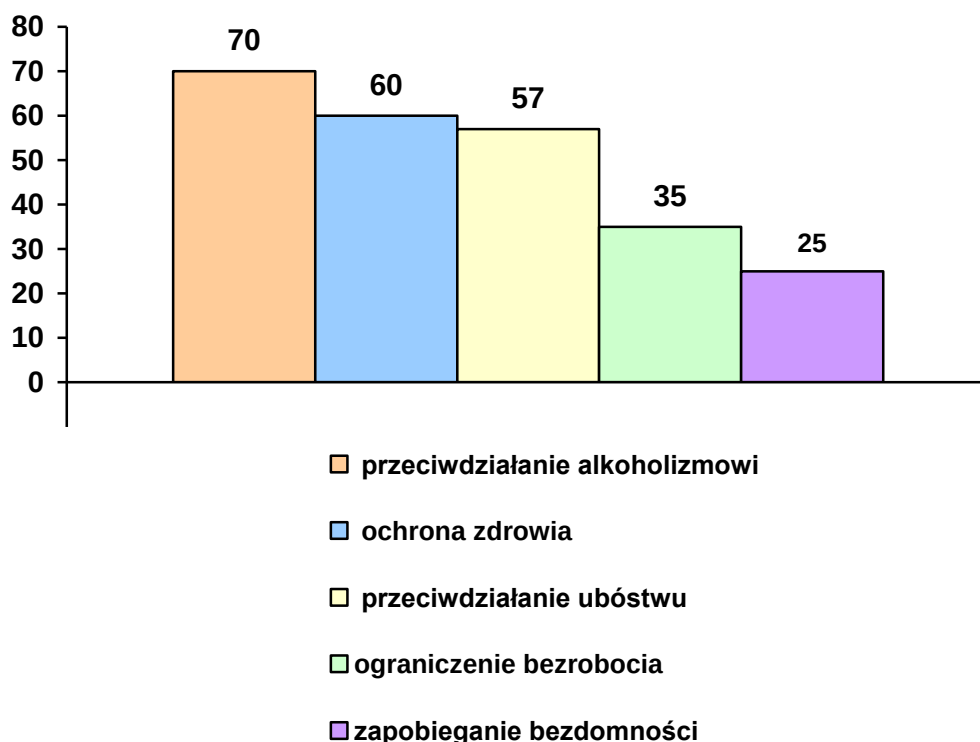

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym.

Wśród problemów i niekorzystnych zjawisk, które najbardziej uwidaczniają się w powiecie, mieszkańcy biorący udział w badaniu ankietowym najczęściej wskazywali na alkoholizm, ubóstwo, a następnie dewastację środowiska naturalnego, zanik więzi społecznych oraz bezrobocie. Poza ujętymi w wykresie zjawiskami i problemami, często wymieniano także bezdomność, przemoc w rodzinie, bezradność opiekuńczo-wychowawczą, eurosieroctwo i narkomanię.

W następnej kolejności ankietowani wybierali spośród możliwych odpowiedzi i wskazywali obszary, co do których mają przekonanie, iż wymagają one pilnego podjęcia działań bądź zintensyfikowania tych już prowadzonych. Najczęściej wybierane przez mieszkańców powiatu odpowiedzi zilustrowano w wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 7. W którym z poniżej wskazanych obszarów należałoby zintensyfikować bądź podjąć działania na terenie powiatu w celu poprawy jakości życia mieszkańców?

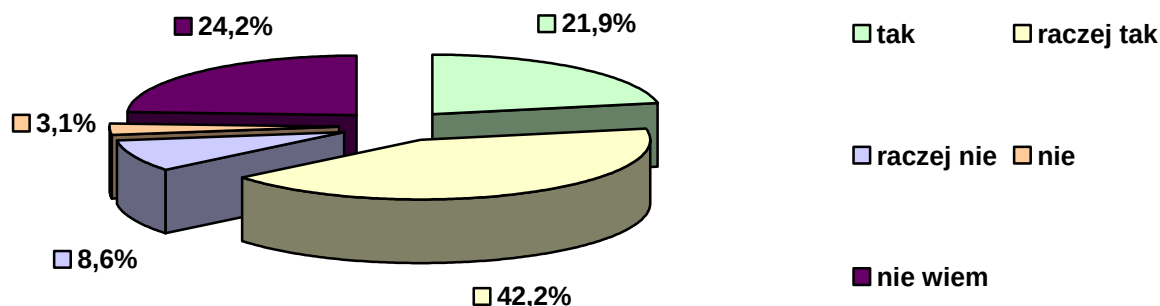

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym.

Na podstawie przytoczonych opinii, można wysnuć wniosek, iż dotkliwym problemem dla mieszkańców powiatu biorących udział w badaniu jest alkoholizm. W konsekwencji domagają się oni zintensyfikowania wysiłków, by skutecznie przeciwdziałać temu problemowi. W wypowiedziach respondentów znalazło się także oczekiwanie poprawy sytuacji w ochronie zdrowia oraz potrzeba przeciwdziałania ubóstwu. Poza pokazanymi na grafice obszarami, w których należałoby zintensyfikować działania, ankietowani wymienili także przemoc w rodzinie i ochronę ofiar przemocy w rodzinie, a także pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym, zapewnienie odpowiedniego poziomu edukacji dzieci i młodzieży oraz zapewnienie opieki w żłobkach.

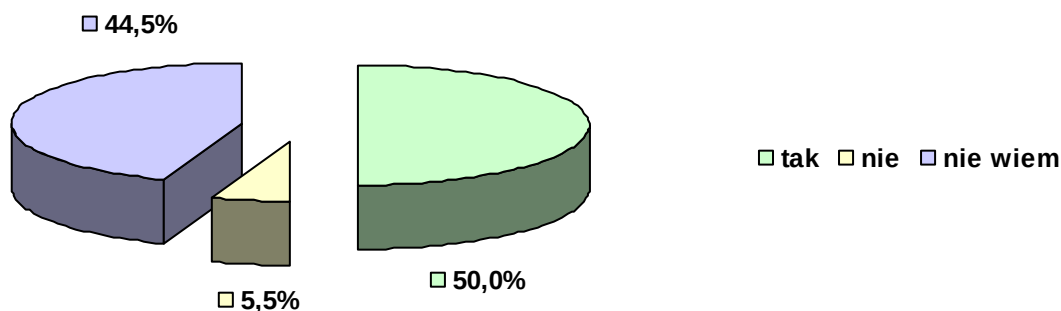
Badanie ankietowe skierowane do mieszkańców powiatu zawierało także pytania odnoszące się do kwestii przemocy w rodzinie. Rozkład odpowiedzi ilustrują wykresy zamieszczone poniżej.

Wykres 8. Czy postrzega Pani/Pan przemoc w rodzinie jako istotny problem społeczny na terenie powiatu?

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym.

Wykres 9. Czy Pani/Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie powiatu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość spośród ankietowanych uważa, że przemoc w rodzinie stanowi istotny problem na terenie powiatu, a połowa jest zdania, że problem ów może się nasilać. Uwagę zwraca wysoki odsetek respondentów, którzy nie mają w tej sprawie rozeznania. Zapewne w znacznej mierze wynika to z faktu, iż przemoc domowa jest często jeszcze swoistym tematem tabu; ofiary bądź świadkowie nie chcą o tym mówić lub nie wiedzą, gdzie szukać pomocy. Można temu zaradzić i zmniejszyć problem przemocy w rodzinie podejmując działania proponowane przez uczestników ankiety. Postulują oni szeroką edukację i profilaktykę w szkołach, nagłaśnianie problemu i uwrażliwianie społeczności, w tym nauczycieli, na jego przejawy, większą aktywność i większe uprawnienia służb i instytucji, pomoc prawną i psychologiczną dla ofiar i bezwzględne kary dla sprawców.

Mieszkańcy powiatu wypowiadający się za pośrednictwem badania ankietowego mieli również okazję samodzielnie, według własnego wyboru, zidentyfikować i wskazać **czynniki, które w największym stopniu ograniczają**

możliwości rozwojowe powiatu i mają najbardziej negatywny wpływ na jakość i poziom życia jego mieszkańców. Należą do nich, zdaniem ankietowanych: niedostatki w zakresie komunikacji zbiorowej, szczególnie na terenach wiejskich. Wielu respondentów zwracało uwagę na poważny problem, jakim jest brak perspektyw dla młodych ludzi; zbyt mało atrakcyjnych miejsc pracy oraz napływ obcokrajowców, brak mieszkań komunalnych i socjalnych, niewystarczająca liczba miejsc w publicznych żłobkach i przedszkolach. Powoduje to odpływ młodych, często wykształconych ludzi do większych ośrodków i za granicę, co z pewnością ogranicza możliwości rozwojowe powiatu oraz przyczynia się do nasilenia zjawiska starzenia się społeczności lokalnej.

Dotkliwym problemem jest, według licznych ankietowanych, funkcjonowanie placówek ochrony zdrowia: niekorzystna sytuacja finansowa szpitala, niełatwy dostęp do specjalistów, kolejki, często brak dojazdu, co bywa szczególnie trudne dla ludzi z niepełnosprawnościami i starszych. Wśród czynników negatywnie wpływających na życie mieszkańców wymieniano także uzależnienia powodujące konflikty i dysfunkcje w rodzinach. Inne dostrzegane przez respondentów negatywne czynniki to: niespełniająca oczekiwań dzieci i rodziców oferta zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, niewystarczająca liczba miejsc rekreacji dostosowanych dla dzieci i rodzin oraz zbyt mało terenów zielonych. Ankietowani krytycznie odnosili się do pracy samorządu w kwestiach dotyczących podziału środków finansowych dla gmin oraz nieadekwatne do potrzeb działania w zakresie ochrony środowiska.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające uczestnikom badania wskazać **przedsięwzięcia, działania, inwestycje, jakie należałoby podjąć w powiecie, aby podnieść jego atrakcyjność i uczynić go bardziej przyjaznym dla mieszkańców.** Odpowiadając, ankietowani szczególny nacisk położyli na konieczność rozwiązań komunikacyjnych istniejących w powiecie i zorganizowanie transportu publicznego obsługującego połączenia między poszczególnymi gminami i miejscowościami powiatu. Postulowano również wytyczenie większej liczby ścieżek rowerowych, poprawę stanu technicznego dróg (szczególnie powiatowych i gminnych). Wśród wypowiedzi dało się zauważyć troskę o stan środowiska naturalnego i jakość powietrza w powiecie. Zgłoszono też sporo oczekiwań dotyczących funkcjonowania ochrony zdrowia. Mieszkańcy chcieliby likwidacji kolejek do lekarzy, zwłaszcza specjalistów, ułatwień w dostępie do badań diagnostycznych i rehabilitacji oraz zorganizowania kompleksowej opieki nad osobami starszymi.

Dostrzeżono również potrzebę stworzenia miejsc spotkań i spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży oraz atrakcyjną organizację tego czasu. Nie zapomniano o seniorach, którym także należałoby zapewnić ciekawą ofertę spędzania czasu wolnego. Podkreślano potrzebę budowy mieszkań komunalnych i socjalnych oraz placówek wsparcia dziennego w powiecie. Proponowano także poprawę usług telekomunikacyjnych.

20. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI

Polityka równości szans płci jest celowym, systematycznym i świadomym ocenianiem prowadzonych działań z perspektywy wpływu na warunki życia kobiet i mężczyzn, które ma na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i osiągnięcie równości kobiet i mężczyzn. Wprowadzenie w życie zasad polityki równości płci wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji kobiet i mężczyzn, która opiera się na przedstawieniu danych ilościowych i jakościowych w podziale na płeć oraz odniesieniu się do występujących barier równości płci.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie w latach 2018-2020 kobiety stanowiły nieznacznie większość ogółu osób bezrobotnych w powiecie.

Tabela 31. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w powiecie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba bezrobotnych ogółem	3 671	3 295	3 411
liczba bezrobotnych kobiet	2 186	1 938	1 945
udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych	59,5%	58,8%	57,0%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie.

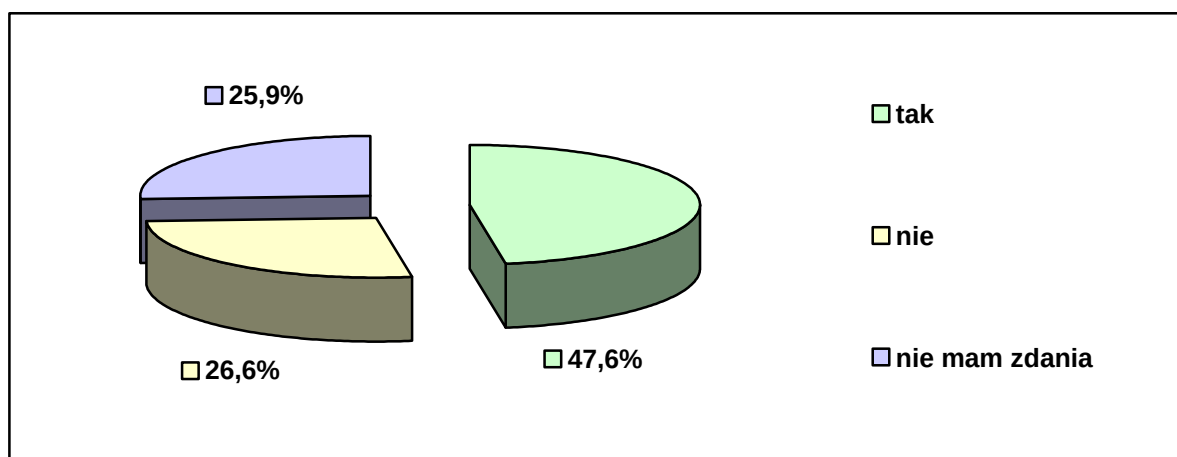
Analiza struktury bezrobocia w powiecie pod względem płci wykazała, że kobiety przeważały w większości wyróżnionych kategorii, zarówno jeśli chodzi o wiek, czas pozostawania bez pracy, wykształcenie i staż pracy. Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy, osób bez stażu i ze stażem pracy do 1 roku i osób w wieku 25-34 lata.

Może to wskazywać na istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn na lokalnym rynku pracy, co jednocześnie implikuje konieczność podjęcia działań sprzyjających aktywizacji zawodowej kobiet, w których należy uwzględnić szeroki zakres rozwiązań ułatwiających kobietom godzenie pracy zawodowej i życia rodzinnego.

Problemy dotyczące równości szans płci nie ograniczają się jedynie do zagadnień związanych z zatrudnieniem. Dlatego w ramach diagnozy przeprowadzono badanie przy zastosowaniu anonimowej ankiety, w której pytano mieszkańców powiatu o kwestie dotyczące równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć. Do analizy przedłożono w sumie 143 ankiety wypełnione przez mieszkańców, którzy zdecydowali się wziąć udział w badaniu.

Badanych zapytano czy istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn jest postrzegane jako problemem społecznym. Ponad 47% ankietowanych udzieliło odpowiedzi twierdzącej, odmiennego zdania było 26,6% respondentów. Skali problemu nie potrafiło określić 25,9% badanych. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje wykres zamieszczony poniżej.

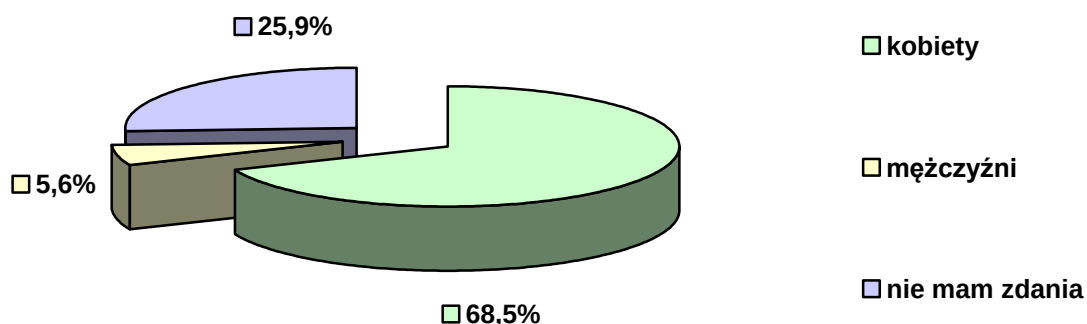
Wykres 10. Czy postrzega Pani/Pan istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn jako problem społeczny?

Dane z badania ankietowego.

Respondentów zapytano, kto jest bardziej zagrożony problemem nierówności szans kobiet i mężczyzn. Rozkład odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 11. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?

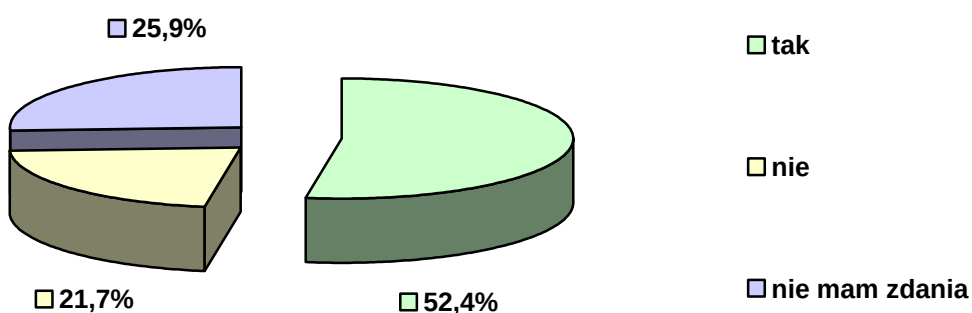

Dane z badania ankietowego.

Większość badanych (68,5%) stwierdziła, że zagrożone problemem nierówności są kobiety. Prawie 26% ankietowanych nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie, a 5,6% respondentów stwierdziło, że problem ten dotyczy mężczyzn.

Kolejne pytanie dotyczyło kariery zawodowej. Ponad połowa respondentów uważa, że płeć ogranicza możliwości kariery zawodowej. 21,7% badanych było przeciwnego. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

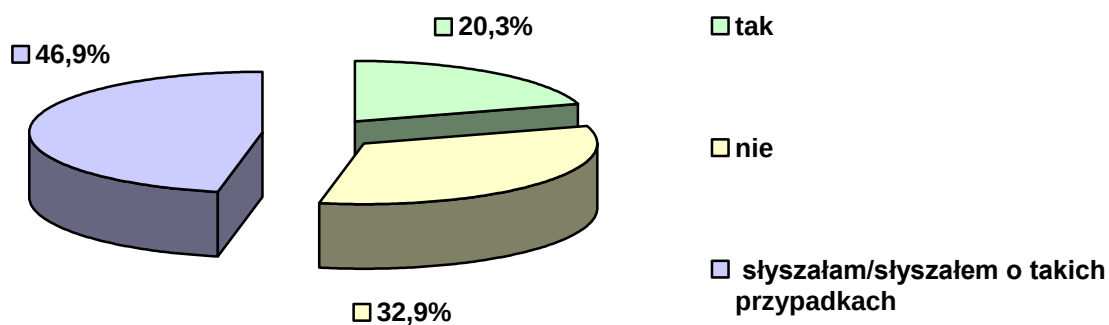
Wykres 12. Czy Pani/Pana zdaniem płeć ogranicza możliwości kariery zawodowej?

Dane z badania ankietowego.

Badanie ankietowe pozwoliło również poznać wiedzę respondentów na temat występowania dyskryminacji ze względu w środowisku. Prawie 33% ankietowanych odpowiedziało, że nie spotkało się z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w powiecie. Jednocześnie 46,9% przyznało, że słyszało o takich przypadkach, a 20,3% stwierdziło, iż zna takie przypadki. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

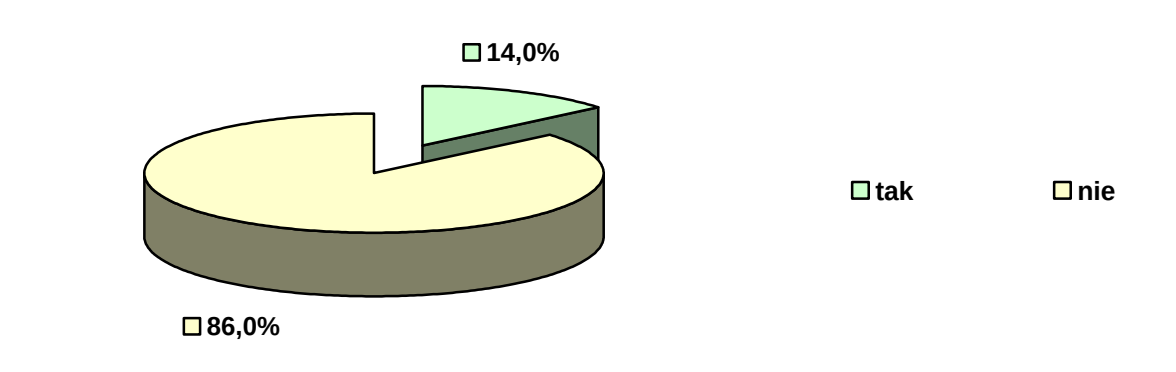
Wykres 13. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w powiecie lub o nich słyszała/ słyszał?

Dane z badania ankietowego

Na pytanie, czy ankietowanych osobiście lub członków ich rodzin dotknęła dyskryminacja ze względu na płeć, zdecydowana większość odpowiedziała przecząco (86%). Tylko 14% respondentów zetknęło się z przypadkami dyskryminacji ich najbliższych. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

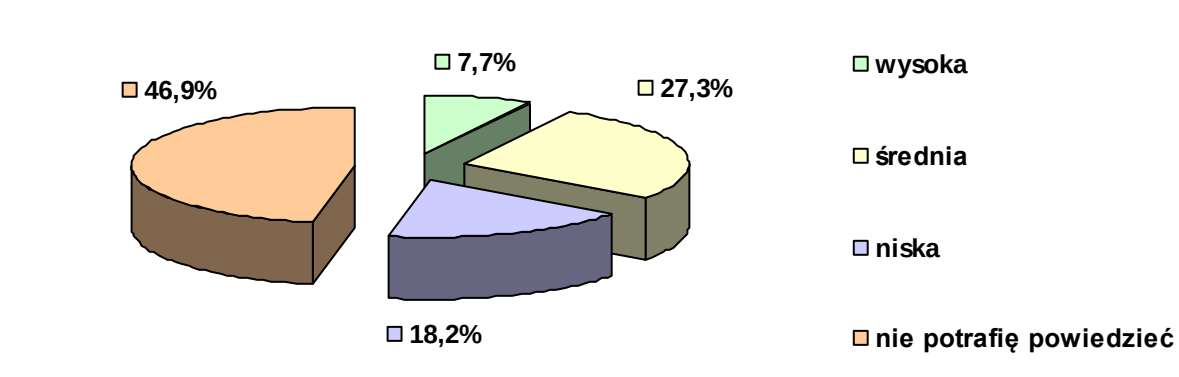
Wykres 14. Czy Panią/Pana lub członka rodziny dotknęła dyskryminacja ze względu na płeć?

Dane z badania ankietowego.

Do uczestników badania skierowano też pytanie dotyczące określenia skali problemu nierówności płci w powiecie. Poniższy wykres ilustruje rozkład odpowiedzi.

Wykres 15. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w powiecie?

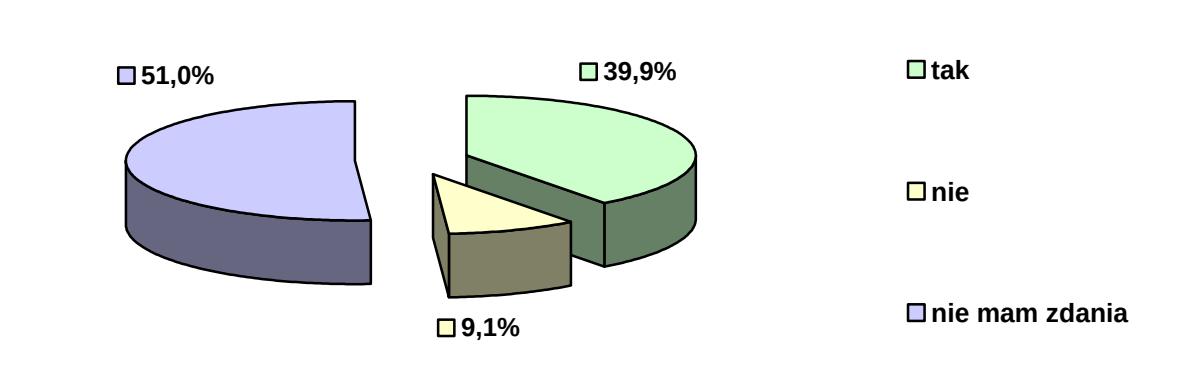

Dane z badania ankietowego.

Według 7,7% badanych skala problemu nierówności płci na terenie powiatu jest wysoka, 27,3% respondentów uważa, że jest średnia, a 18,2% że niska. 46,9% ankietowanych nie potrafiło jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii.

Uczestnicy badania udzielali również odpowiedzi na pytania dotyczące potrzeby podejmowania działań na rzecz równości kobiet i mężczyzn oraz mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji płciowej. Rozkład odpowiedzi ilustruje wykres.

Wykres 16. Czy wg Pani/Pana powinno się podejmować w powiecie działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?

Dane z badania ankietowego.

Prawie 40% badanych potwierdziło potrzebę prowadzenia takich działań. Jednocześnie 9,1% ankietowanych uznało podejmowanie takich działań za bezzasadne. Ponadto 51% respondentów nie potrafiło rozstrzygnąć tak sformułowanej kwestii.

Odpowiadając na pytanie o konkretne działania, jakie należy podejmować na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć, ankietowani zwrócili uwagę na potrzebę podnoszenia świadomości społecznej w tym zakresie, wyrównania szans na rynku pracy, szczególnie w zakresie płac.

Z udzielonych wypowiedzi ankietowanych wynika, że znaczna ich część dostrzega problemy nierówności szans oraz dyskryminacji płciowej i identyfikuje je nie tylko w obszarze zatrudnienia, a wysoki odsetek respondentów potrafił ocenić także skalę tego problemu. Jednocześnie daje się zauważyć znaczny odsetek badanych, którzy wybierali odpowiedź „nie mam zdania” czy „nie potrafię powiedzieć”. Dowodzi to stosunkowo niewielkiej znajomości tych problemów, a co za tym idzie, także skutków, jakie powyższe problemy wywołują w funkcjonowaniu społeczności lokalnej. Zmiana tego stanu rzeczy z pewnością wymaga wyraźniejszej obecności tej tematyki w sferze publicznej.

21. ANALIZA SWOT

Przedstawiona poniżej analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu powiatu, który jest podmiotem analizy, i obejmuje następujące obszary:

- BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ, POMOC UCHODŹCOM
- RODZINA, DZIECKO, MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE
- ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE
- STAROŚĆ
- NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ
- KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI

BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ, POMOC UCHODŹCOM	
mocne strony	słabe strony
• prowadzenie działań aktywizujących bezrobotnych oraz mających na celu ograniczenie zjawiska bezrobocia w powiecie, w tym wśród kobiet • prowadzenie działań na rzecz tworzenia podmiotów ekonomii społecznej • upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach • pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) • podejmowanie działań integrujących społeczność lokalną i przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu osób bezrobotnych i ubogich • prowadzenie działań na rzecz zapobiegania bezdomności • dobrze rozpoznana sytuacja osób, które otrzymały status uchodźcy • realizacja projektów z Unii Europejskiej dotyczących aktywizacji zawodowej • potencjał kadrowy PUP • różnicowanie programów pomocowych • promocja programów współfinansowanych z EFS • tworzenie różnorodnych form aktywizacji zawodowej dających możliwości rozwoju, zdobycia kwalifikacji	• niewystarczająca praca socjalna z grupami zagrożonymi marginalizacją
szanse	zagrożenia
• wystarczająca wiedza osób bezrobotnych o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach • wystarczająca wiedza osób bezrobotnych o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy • możliwość ograniczania bezrobocia dzięki środkom finansowym z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej)	• wzrastająca liczba osób długotrwale bezrobotnych na terenie powiatu • niemalejący poziom bezrobocia wśród kobiet • brak zainteresowania mieszkańców tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej • wzrastająca liczba osób ubogich i zagrożonych ubóstwem • wzrastająca w powiecie liczba osób

• tolerancyjny stosunek społeczności lokalnej do osób ze statusem uchodźcy • rozwój infrastruktury mieszkaniowej • aktywizacja osób bezrobotnych • prężnie działająca strefa ekonomiczna (Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna w Kutnie) • nowe miejsca pracy w związku z funkcjonowaniem strefy ekonomicznej • rozwój działań promujących partnerstwo lokalne na rynku pracy	• bezdomnych i zagrożonych bezdomnością • otwarcie rynku dla obcokrajowców (z Ukrainy i Białorusi) • utrata miejsc pracy w związku z pandemią • oferty pracy z proponowanym niskim wynagrodzeniem • uzależnianie mieszkańców powiatu od świadczeń pomocy społecznej i utrwalanie bezradności życiowej • wzrost osób korzystających ze świadczeń socjalnych
---	---

RODZINA, DZIECKO, MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
• prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin • rozwijanie zastępczej opieki rodzinnej • dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia (częściowo) • rozwijanie sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • zespoły interdyscyplinarne w gminach powiatu • możliwość zapewnienia miejsca w ośrodkach wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (częściowo) • prowadzenie działań uwrażliwiających społeczność na problemy przemocy w rodzinie • sprawna sieć instytucji działających na rzecz dzieci i młodzieży i rodzin • wsparcie merytoryczne dla rodzin zastępczych • przeprowadzanie deinstytucjonalizacji placówek opiekuńczo-wychowawczych • działalność organizacji pozarządowych na rzecz pieczy zastępczej • dobra współpraca jednostek powiatu z organizacjami pozarządowymi • doświadczona kadra PCPR (kwalifikacje, mała rotacja pracowników)	• brak ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci • brak kandydatów na rodziców zastępczych • brak środowiskowych form w zakresie przeciwdziałania i profilaktyki uzależnień • wypalenie zawodowe istniejących rodzin zastępczych • niewystarczające wsparcie rodzin dysfunkcyjnych • brak ośrodka poradnictwa rodzinnego • zbyt mała liczebność kadry pracującej w poradnictwie rodzinnym • niewystarczająca wiedza na temat terapii rodzinnych
szanse	zagrożenia
• wystarczająca oferta organizacji pozarządowych zajmujących się problemami rodzin, dzieci i młodzieży • odpowiednie warunki do kształcenia dla dzieci i młodzieży z terenu powiatu • wystarczająca liczebność kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • wzrastająca świadomość społeczna	• wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych w powiecie • wzrastająca liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej • niewielkie zainteresowania rodzicielstwem zastępczym w powiecie (niskie wynagrodzenia w stosunku do odpowiedzialności) • zwiększająca się liczba osób dotkniętych

dotycząca zjawiska przemocy w rodzinie • propagowanie poradnictwa rodzinnego i działań zmierzających do stworzenia profesjonalnej poradni rodzinnej	przemocą w rodzinie • wzrost uzależnień oraz agresji wśród dzieci i młodzieży • ograniczone środki finansowe na realizację przewidzianych zadań
--	---

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
• propagowanie zdrowego stylu życia • prowadzenie działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy prawnej i psychospołecznej (w niewielkim zakresie) • funkcjonowanie instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • prowadzenie działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie uzależnień • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży • działania na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa prowadzone przez samorząd powiatowy	• ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów • brak wsparcia specjalistycznego dla dzieci i młodzieży uzależnionej (psychiatrów dziecięcych i terapeutów) • unikanie odpowiedzialności przez samorządy • brak osób posiadających kwalifikacje do działań terapeutycznych w zakresie pomocy osobom uzależnionym • brak placówek leczących nowe formy uzależnień np. cyberprzemoc • zbyt małe zainteresowanie badaniami profilaktycznymi
szanse	zagrożenia
• wzrastające zainteresowanie zdrowym trybem życia • poprawiający się stan środowiska • wzrost bezpieczeństwa na drodze • możliwość pozyskania środków zewnętrznych na rozwój placówek służby zdrowia i usług zdrowotnych	• wzrastająca liczba rodzin z powiatu dotkniętych problemami uzależnień wymagających pomocy psychospołecznej i prawnej • wzrastająca liczba dzieci i młodzieży w powiecie dotkniętych uzależnieniami • wzrastające zagrożenie przestępczością nieletnich • brak poczucia bezpieczeństwa mieszkańców • spadek autorytetu policji • niewystarczająca liczba specjalistów pracujących z osobami uzależnionymi • niewystarczająca dostępność do terapii uzależnień i działań samopomocowych

STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • zapewnianie osobom starszym wsparcia w ramach małych form pomocy (kluby seniora, dom dziennego pobytu) • uwrażliwianie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych	• niewystarczające działania na rzecz wzmocnienia potencjału osób starszych • niepodejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodzin w sprawowanie opieki nad osobami starszymi • niewystarczająca liczba pielęgniarek

- wzrastająca aktywność organizacji pozarządowych na rzecz wspierania osób starszych - możliwość zapewnienia całodobowej opieki w DPS-ach - bogata oferta spędzania wolnego czasu dla osób starszych	- środowiskowych - brak dostatecznej liczby placówek wsparcia dziennego - brak pomocy dla osób starszych w środowisku lokalnym
szanse	zagrożenia
- oferta spędzania czasu wolnego dla osób starszych ze strony powiatu (w minimalnym zakresie) - dostępność domów pomocy dla osób starszych z terenu powiatu - działalność organizacji pozarządowych na rzecz osób starszych - wzrastająca liczba osób starszych działających w klubach seniora i uczestniczących w zajęciach UTW	- wzrost liczby osób starszych - niewystarczająca wiedza osób starszych o dostępnych formach pomocy - brak edukacji osób starszych w zakresie dostępu do Internetu - ubożenie społeczeństwa (niewielka waloryzacja emerytur) - wysokie koszty pobytu uniemożliwiające uzyskanie skierowania do DPS

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
- monitorowanie liczby orzeczeń o niepełnosprawności wydanych mieszkańcom gmin powiatu - informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy - udział w likwidowaniu barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym - upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy - wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością - podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych - pozyskiwanie środków zewnętrznych	- brak działań na rzecz tworzenia podmiotów ekonomii społecznej mogących zatrudniać osoby niepełnosprawne - niewystarczający dostęp osób niepełnosprawnych do domów dziennego pobytu - brak pełnomocnika Starosty ds. współpracy z osobami niepełnosprawnymi - brak zakładów pracy chronionej dla osób niepełnosprawnych - brak realizacji zadań związanych z przygotowaniem osób niepełnosprawnych do pracy ze strony Warsztatów Terapii Zajęciowej - niewystarczające środki finansowe
szanse	zagrożenia
- funkcjonowanie podmiotów ekonomii społecznej zatrudniających osoby niepełnosprawne - zasoby powiatu umożliwiające wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością - wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych - istnienie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych	- wzrastająca liczba osób z orzeczoną niepełnosprawnością - nieodpowiednia do potrzeb liczebność i poziom fachowości kadry świadczącej opiekę i wsparcie osobom niepełnosprawnym - brak domów dziennego pobytu dla osób niepełnosprawnych - niewzrastająca liczba ofert i miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych - zły system orzeczniczy - za mała w stosunku do potrzeb kwota

	środków z PFRON • brak rozwiązań systemowych wspierających rodziny zajmujące się i opiekujące osobami niepełnosprawnymi
--	---

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
• prowadzenie działań informujących o możliwościach podejmowania przez mieszkańców różnego rodzaju inicjatyw lokalnych, tworzenia organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej, partnerstw międzysektorowych • wspieranie przez samorządy aktywności gospodarczej mieszkańców • upowszechnianie wiedzy możliwości uzyskania wsparcia z systemu pomocy społecznej • pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz przedstawicielami kościołów i związków wyznaniowych w celu łagodzenia i rozwiązywania problemów społecznych • propagowanie i inicjowanie wolontariatu	• brak lokali dla organizacji pozarządowych, w których mogłyby rozwijać swoją działalność • słabo rozwinięty system wolontariatu, małe zaangażowanie władz w jego rozwój
szanse	zagrożenia
• wzrastająca aktywność społeczna mieszkańców • rosnąca liczba miejsc pracy w powiecie • wzrost skuteczności pomocy społecznej dzięki środkom zewnętrznym, np. z funduszy UE • pozyskiwanie środków zewnętrznych, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej na inicjatywy podnoszące poziom życia mieszkańców • wzrastające zainteresowanie mieszkańców podnoszeniem poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych • zainteresowanie mieszkańców powiatu działalnością wolontarystyczną	• rosnące zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej • zwiększająca się liczba osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym • brak zainteresowania mieszkańców działalnością w organizacjach pozarządowych • zbyt częste zmiany w przepisach prawnych oraz ich niejednoznaczność • kreowanie przez media złego wizerunku instytucji pomocowych • odpływ wykwalifikowanej kadry • zatrudnianie w jednostkach samorządowych osób przypadkowych (bez kwalifikacji, nepotyzm)

22. PODSUMOWANIE

Diagnoza przeprowadzona w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kutnowskiego obejmowała kilkanaście zagadnień i pozwoliła wskazać poniżej przedstawione obszary problemowe.

Zmiany demograficzne, problem starzenia się ludności

Zachodzące na terenie powiatu kutnowskiego procesy demograficzne są coraz mniej korzystne. Od kilku lat rośnie liczba osób w najstarszej grupie wiekowej coraz liczniej zasilana przez osoby kończące aktywność zawodową i zwiększa się udział seniorów w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu. Z perspektywy systemu zabezpieczenia społecznego jest to o tyle ważne, że wymaga w coraz większym zakresie dostosowywania do potrzeb osób starszych oferty usług społecznych, w tym pomocy materialnej i rzeczowej, usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz oferty spędzania czasu wolnego.

Niepełnosprawność

Wzrost udziału osób starszych w ogóle populacji może przyczynić się do zwiększenia liczby osób niepełnosprawnych. Starsze grupy wiekowe są bowiem bardziej narażone na choroby i ryzyko niepełnosprawności. Zjawisko to jest już widoczne w sprawozdaniach ośrodków pomocy społecznej, z których wynika, że wśród głównych powodów przyznawania pomocy społecznej w powiecie, na trzecim miejscu, znalazła się niepełnosprawność.

Nie ulega wątpliwości, że w związku z zakresem kompetencji samorządu powiatowego należy zaprogramować działania, które z jednej strony będą łagodziły problemy i ułatwiały funkcjonowanie ludziom starszym, chorym i niepełnosprawnym, np. poprzez tworzenie wolontariatu, opieki wytchnieniowej, zapewnienia dostępu do usług medycznych, opiekuńczych, systematyczne łamanie barier architektonicznych, komunikacyjnych i w porozumiewaniu się, a z drugiej ułatwiały poprzez rehabilitację powrót, przynajmniej części osób do aktywnego udziału w życiu społecznym.

Rodzina, sytuacja dziecka

Analiza sytuacji rodzin mieszkających w powiecie kutnowskim wykazała, że do problemów, z którymi najczęściej się zmagają, należą: oprócz chorób

i niepełnosprawności, ubóstwo, bezrobocie, a także problemy wynikające z bezradności opiekuńczo-wychowawczej i potrzeby ochrony macierzyństwa.

Jeśli chodzi o sytuację dzieci i młodzieży, grupie tej najbardziej doskwiera ograniczona liczba alternatywnych form spędzania czasu wolnego, w tym ciekawych zajęć pozalekcyjnych oraz niedostosowanie tej oferty do potrzeb i oczekiwań młodych ludzi i ich rodziców, co szczególnie widoczne jest w czasach, gdy nowe technologie wymuszają coraz szybsze zmiany w stylu życia. Na sytuację dziecka w powiecie rzutują głównie problemy, z którymi zmagają się rodziny, tj. dysfunkcje opiekuńczo-wychowawcze, ubóstwo i uzależnienia.

W działaniach samorządu powiatu kutnowskiego szczególne znaczenie powinny mieć również inicjatywy zapewniające bezpieczeństwo i dobro dziecka, które musiało opuścić rodzinę. Należy stawiać na opiekę rodzinną (rodziny zastępcze), a dopiero, gdy ta będzie niewystarczająca, na instytucjonalną w postaci placówek opiekuńczo-wychowawczych (domy dziecka).

Ubóstwo i bezrobocie, problemy zagrożenia marginalizacją i wykluczeniem społecznym

W powiecie kutnowskim do głównych powodów przyznawania pomocy społecznej należy bezrobocie i ubóstwo. Oznacza to, że sporo rodzin z terenu powiatu nie jest w stanie zaspokoić swoich potrzeb oraz, że zwiększa się stopień zróżnicowania dochodowego. Długotrwale ubóstwo, czasem spowodowane bezrobociem, a niekiedy trudną do przezwyciężenia życiową bezradnością, wymusza zmianę stylu życia rodziny, powoduje wzrost poczucia beznadziejności i negatywnie wpływa na kierunek podejmowanych decyzji. Ograniczone możliwości zaspokojenia potrzeb powodują drastyczny spadek poziomu życia rodziny i mogą prowadzić do powstawania następnych niekorzystnych zjawisk: bezradności, alkoholizmu, przemocy w rodzinie, osłabienia więzi rodzinnych czy nawet przestępczości. Szczególne niepokojącym następstwem tego zjawiska jest dziedziczenie biedy.

Łagodzeniem problemów związanych z występowaniem bezrobocia, ubóstwa czy bezradności życiowej zajmują się przede wszystkim jednostki organizacyjne pomocy społecznej funkcjonujące na poziomie gminnym, ale konieczne jest ich metodyczne i merytoryczne wsparcie w tych działaniach.

Odrębna kategoria problemów to te, które mieszkańcy postrzegają jako najbardziej odczuwane w powiecie. Na podstawie wypowiedzi udzielonych w badaniu ankietowym, można stwierdzić, że istotnym problemem w powiecie jest alkoholizm

i dysfunkcje, jakie powoduje w rodzinach i sferze społecznej. Mieszkańcy oczekują skutecznego przeciwdziałania w tym zakresie. Innym często wskazywanym problemem jest brak transportu publicznego na terenach wiejskich, który w znaczący sposób utrudnia codzienne funkcjonowanie, szczególnie osobom starszym i niepełnosprawnym.

Wzrastająca świadomość ekologiczna powoduje, iż mieszkańcy domagają się ograniczenia szkodliwych emisji i czynników degradujących ekosystem. Stan środowiska naturalnego ma jednak bezpośrednie przełożenie na zdrowie, komfort życia i możliwości rozwoju ludności powiatu. Te właśnie problemy, według mieszkańców biorących udział w badaniu ankietowym, są w powiecie najbardziej widoczne.

Aktywność społeczna i obywatelska

W pośredni sposób na funkcjonowanie lokalnych społeczności wpływa kondycja i działalność organizacji pozarządowych oraz jakość kadr i służb pomocowych. Samorząd Powiatu Kutnowskiego powinien nadal rozwijać współpracę z sektorem pozarządowym, aby móc w skuteczny sposób realizować nowatorskie rozwiązania i występować o fundusze wspomagające rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych. Duża liczba organizacji pozarządowych w powiecie powinna być równoznaczna z jakością działania tego sektora i przynosić wymierne efekty w podnoszeniu jakości życia mieszkańców. Współpraca z samorządem i instytucjami działającymi w powiecie jest do tego celu niezbędna.

Nie należy równocześnie zapominać o dalszej profesjonalizacji służb publicznych, a w szczególności pracowników zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz Ośrodkach Pomocy Społecznej, którzy powinni stać się liderami i animatorami rozwiązywania lokalnych problemów społecznych. Szkolenia, rozwój zawodowy i zwiększone nakłady na służby społeczne powinny zaowocować zwiększoną efektywnością zawieranych kontraktów socjalnych, programowanych i realizowanych projektów socjalnych, m.in. także przy wykorzystaniu środków finansowych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Uzyskane wyniki diagnozy problemów społecznych posłużyły do opracowania założeń polityki Powiatu Kutnowskiego na lata 2022-2027. Zostały one przedstawione w części programowej strategii.

23. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII

Ocena wdrożenia poprzednio realizowanej strategii stanowi punkt odniesienia do konstrukcji założeń polityki społecznej powiatu na następne lata. W jej ramach zostały wskazane m.in. trudności i osiągnięcia we wdrażaniu strategii, przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania jej realizacji, najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów strategicznych, które zostały zrealizowane.

Trudności napotkane przy wdrażaniu strategii:

- trudności w pozyskiwaniu nowych rodzin zastępczych, pomimo promowania idei rodzicielstwa zastępczego, brak kandydatów do pełnienia tej funkcji oraz wypalenie zawodowe,
- trudności w pozyskaniu wykwalifikowanej kadry, specjalistów niezbędnych przy podejmowaniu nowych działań, przedsięwzięć, do realizacji projektów,
- problemy w zakresie współpracy z asystentami rodzinnymi (ograniczenia finansowe i kadrowe gmin),
- problemy w zakresie współpracy z niektórymi instytucjami (sądami, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami oświatowymi),
- niewystarczające zasoby lokalowe dla usamodzielnionych wychowanków z terenu niektórych gmin,
- problemy w zakresie interpretacji niektórych przepisów prawnych (luki prawne, wielość interpretacji tego samego przepisu, niespójność),
- postawa roszczeniowa społeczeństwa, nastawienie na korzystanie ze świadczeń z pomocy społecznej bez wykazywania inicjatywy, chęci poprawienia swojej sytuacji.

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach strategii:

- opracowanie i wdrażanie programów w zakresie poszczególnych zadań realizowanych przez powiat (program rozwoju pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, program działań na rzecz osób niepełnosprawnych, programy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy),
- opracowanie i realizowanie programów, projektów na rzecz rodziny i dziecka, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych,
- przyznawanie osobom usamodzielnianym wszystkich możliwych form pomocy pieniężnej (na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie),

- funkcjonowanie mieszkań usamodzielnienia dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji socjalno-bytowej,
- zapewnienie dostępu do poradnictwa poprzez uruchomienie punktu bezpłatnej pomocy prawnej,
- powstanie samorządowej spółdzielni socjalnej w zakresie promowania ekonomii społecznej,
- zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do turnusów rehabilitacyjnych, sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego i środków pomocniczych, a także likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się,
- rozwijanie oferty funkcjonujących warsztatów terapii zajęciowej o 5 uczestników, stworzenie dodatkowej pracowni,
- działalność Stowarzyszenia „Laris”, którego celem jest realizacja zadań i programów na rzecz współpracy międzypokoleniowej (integracja domów pomocy społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych),
- osiągnięcie wymaganych standardów przez placówki opiekuńczo-wychowawcze poprzez utworzenie dwóch nowych 14 osobowych placówek i dostosowanie placówek dotychczas funkcjonujących (budowa nowego obiektu i adaptacja budynku administracyjno-gospodarczego),
- podniesienie standardu usług w funkcjonujących na terenie powiatu sześciu domach pomocy społecznej.

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania strategii:

- utrudniony dostęp do wsparcia dla rodzin dotkniętych problemami alkoholowymi i narkomanii (brak ośrodków),
- nie udało się utworzyć instytucji świadczącej kompleksowe usługi dla rodziny (poradni rodzinnej),
- brak na terenie powiatu ośrodka wsparcia dla osób dotkniętych przemocą.

Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:

- utworzenie ośrodka poradnictwa rodzinnego,
- utworzenie ośrodka wsparcia dla osób dotkniętych przemocą,
- rozwój sieci placówek wsparcia dziennego np. świetlic środowiskowych,

- zwiększony dostęp do wsparcia dla rodzin dotkniętych problemami alkoholowymi i narkomanii,
- pozyskiwanie środków zewnętrznych w celu zapewnienia lepszej jakości usług, poszerzenia oferty zadań realizowanych przez powiat,
- powołanie, we współpracy z gminami, Centrum Usług Środowiskowych.

Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów strategicznych, które zostały zrealizowane:

- Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020,
- Powiatowy Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014-2020,
- Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017 oraz 2018-2020,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kutnowskiego na lata 2014-2020.

W obszarze wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej zostały zrealizowane następujące projekty:

Nazwa projektu: **„Lepsze jutro”** - projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Priorytetu VII Promocja integracji społecznej Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra rodzinie. Beneficjenci projektu to osoby niepełnosprawne oraz wychowankowie pieczy zastępczej. Celem projektu było podniesienie samooceny w/w osób, ich umiejętności zawodowych i społecznych, nabycie umiejętności właściwej autoprezentacji oraz powrót lub wejście na rynek pracy.

W latach 2014 – 2019 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizowało program pn. **„Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”**.

Cel programu to wzmocnienie roli asystentów rodziny i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w systemie wspierania rodziny i pieczy zastępczej,

Ogółem w każdym roku dofinansowaniem objętych było trzech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (łączna kwota wykorzystanej dotacji-186.131,72 zł).

W 2020 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie realizowało Projekt pn. **„Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”**, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój lata 2014 – 2020 - Działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym, PI 9iv: Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym.

Celem głównym projektu było zapobieganie i ograniczenie negatywnych skutków epidemii w obszarze pieczy zastępczej poprzez wzmocnienie rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych, w zakresie bezpiecznej realizacji zadań tych podmiotów w okresie epidemii.

Dofinansowanie realizacji projektu w łącznej wysokości 665 135,00 zł, w tym kwota ze środków EFS 560 575,78 zł co stanowi 84,28% dofinansowania oraz kwota Budżetu Państwa 104 559,22 zł co stanowi 15,72 % dofinansowania.

W ramach realizacji projektu wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii objęto 157 podmiotów w tym: rodzin zastępczych spokrewnionych - 99, rodzin zastępczych niezawodowych – 47, rodzinne domy dziecka – 2, placówki opiekuńczo wychowawcze – 3 (w tym: placówki opiekuńczo wychowawcze typu rodzinnego – 1). Ogółem wsparciem w ramach projektu objęto 546 osób.

Ze środków projektu zakupiono i przekazano do użytku: laptopy wraz z oprogramowaniem – 170 sztuk, oprogramowanie komputerowe dla dzieci z niepełnosprawnością – 14 sztuk, sprzęt multimedialny – 64 sztuki, maseczki – 6 000 sztuk, rękawiczki – 30 000 sztuk, środki do dezynfekcji - 333 litry. Wyposażono 8 miejsc kwarantanny i izolacji. Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19 wyniosła 482 712,93 zł.

W obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie zrealizowano następujące programy:

- Program Korekcyjno – Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie program realizowany był w latach 2011 – 2018; w programie w latach 2014 – 2018 udział wzięło 51 osób;
- „Blżej Siebie” - Program profilaktyczno – edukacyjny dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych przemocą i wykluczeniem społecznym z terenu powiatu

kutnowskiego; program realizowany był w latach 2016 – 2018; udział w nim wzięło łącznie 35 dzieci.

W obszarze działań prowadzonych na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych zostały zrealizowane następujące projekty:

1) Program pilotażowy „Aktywny samorząd” realizowany przez PCPR w Kutnie w latach 2016-2020.

Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Cele szczegółowe programu:

- przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego,
- przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji społecznej, zawodowej lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych,
- umożliwianie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie,
- poprawa szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji,
- wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych.

2) „Program Wyrównywania różnic między regionami III” realizowany przez PCPR w latach 2016-2020

Celem strategicznym programu jest wyrównywanie szans oraz zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji zawodowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkujących regiony słabiej rozwinięte gospodarczo i społecznie.

Celami operacyjnymi programu są:

- zwiększenie dostępności dla osób niepełnosprawnych urzędów, placówek edukacyjnych oraz środowiskowych domów samopomocy;

- zatrudnienie osób niepełnosprawnych w nowotworzonych spółdzielniach socjalnych osób prawnych;
- zwiększenie możliwości uzyskania wsparcia dla projektów gmin i powiatów oraz organizacji pozarządowych dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych;
- zmniejszenie barier transportowych, które napotykają osoby niepełnosprawne;
- zwiększenie dostępności WTZ dla osób niepełnosprawnych na terenach powiatów pozbawionych tych placówek;
- zwiększenie aktywności samorządów powiatowych w działaniach dotyczących aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

W 2018 roku złożono wnioski w następujących obszarach programu:

- Obszar B – likwidacja barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania

„Likwidacja barier w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszanie się – schodolaz gąsiennicowy- Szkoła Podstawowa nr 1 w Kutnie”, który umożliwił dzieciom niepełnosprawnym, poruszającym się na wózkach inwalidzkich, swobodne poruszanie się po kondygnacjach szkoły.

Dofinansowanie projektu ze środków PFRON – 7 750,00 zł.

- Obszar D – likwidacja barier transportowych – wniosek rozpatrzony pozytywnie na kwotę 80 000,00 zł

„Zakup pojazdu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych wraz z opiekunem 9-cio osobowego tj. 8+1”. Zakupiono samochód Opel Vivaro przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym osoby na wózku inwalidzkim. Pojazd został zakupiony dla Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii „Domostwo” w Żychlinie ul. Dobrzeleńska 6.

Ogółem w 2018 roku złożono 3 wnioski o dofinansowanie w tym 1 rozpatrzono negatywnie. Kwota dofinansowania ze środków PFRON wyniosła 87 750,00 zł.

W 2019 roku nie było złożonych wniosków o dofinansowanie w ramach w/w programu.

W 2020 roku do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie wpłynęło osiem wniosków o dofinansowanie w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III”.

Decyzją Pełnomocników Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w sprawie uczestnictwa jednostki samorządu terytorialnego w realizacji „Programu wyrównywania różnic między regionami III” w obszarze D oraz w obszarze B, w 2020 roku pozytywnie rozpatrzono i dofinansowano projekty:

Obszar D

- projekt pn. „Zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych typu „BUS” 8+1, w tym jedno miejsce dla osoby na wózku inwalidzkim” dla DPS w Wojszycach
- projekt pn. „Zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych typu „bus” 8+1, w tym jedno miejsce dla osoby na wózku inwalidzkim” dla DPS Kutno, ul. Oporowska 27,
- projekt pn. „Zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych typu „BUS” 8+1, w tym jedno miejsce dla osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich” dla DPS w Woli Chruścińskiej,
- projekt pn. „Zakup autobusu dla potrzeb osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Krośniewice”:
- projekt pn. „Zakup pojazdu przeznaczonego do przewozu osób niepełnosprawnych WTZ” - Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Kutnie.

Obszar B

- projekt pn. „Montaż windy wewnętrznej dla osób niepełnosprawnych w budynku Urzędu Miasta Kutno”

Ogółem wartość przyznanego dofinansowania ze środków PFRON na realizację „Programu wyrównywania różnic między regionami III” w 2020 roku wyniosła 682 000,00 zł. Wartość środków PFRON w złożonych wnioskach o dofinansowanie wynosiła 852 000,00 zł. Spośród ośmiu złożonych wniosków dwa nie zostały dofinansowane z powodu wyczerpania limitu przewidzianego w planie finansowym PFRON na 2020 rok.

Podsumowanie:

Na przestrzeni 2016 -2020 roku w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” ogółem w różnych obszarach złożono 13 wniosków w tym pozytywnie rozpatrzono i dofinansowano 9 wniosków.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie w latach 2018-2019 realizowało projekt: **„Lepsza przyszłość”** współfinansowany ze środków

Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020, Oś IX Włączenie społeczne, Działanie IX.1 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, Poddziałanie IX.1.1 Aktywizacja społeczno – zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Celem, którego było podniesienie poziomu aktywności społecznej, zawodowej i edukacyjnej mieszkańców powiatu kutnowskiego, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Termin realizacji: 01.01.2018 r do 31.12.2019 r. w dwóch edycjach. Ilość osób w projekcie: w projekcie ogółem wzięło udział 106 osób w tym: osoby niepełnosprawne – 84, osoby usamodzielniane z rodzin zastępczych – 22.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie w 2020 roku było realizatorem programu uruchomionego przez PFRON pn. **„Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”**.

Celem programu było zapewnienie pomocy osobom niepełnosprawnym poszkodowanym na skutek działania żywiołu lub wystąpienia sytuacji kryzysowych spowodowanych chorobami zakaźnymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Pomoc finansowa w ramach modułu III udzielana była osobom niepełnosprawnym, które na skutek wystąpienia zagrożenia epidemicznego oraz stanu epidemii utraciły, w okresie od dnia 9 marca 2020 roku do dnia 16 listopada 2020 roku, możliwość korzystania (przez okres co najmniej 5 kolejnych następujących po sobie dni roboczych) z opieki świadczonej w placówce rehabilitacyjnej. Pomoc ta udzielana była w formie dofinansowania kosztów związanych z zapewnieniem opieki w warunkach domowych.

Wysokość pomocy wynosiła 500 zł miesięcznie na jedną osobę niepełnosprawną, z tym że okres na jaki mogło zostać przyznane świadczenie nie mógł być dłuższy niż 5 miesięcy.

Podczas realizacji programu ogółem zostało złożonych 319 wniosków, w tym liczba złożonych wniosków spełniających wymogi programu wynosiła 266.

Liczba osób niepełnosprawnych wnioskujących we własnym imieniu – 210.

Liczba wniosków złożonych przez prawnych opiekunów osób niepełnosprawnych – 56. Pomocy finansowej w ramach programu udzielono 266 wnioskodawcom na łączną kwotę 271 500,00 zł.

Powiat Kutnowski realizował projekt „**Łódzkie Pomaga**”, z którego skorzystało 5 Domów Pomocy Społecznej: DPS w Kutnie, ul. Krzywoustego 11; Dom Pomocy Społecznej w Kutnie, ul. Oporowska 27; Dom Pomocy Społecznej w Wojszycach; Dom Pomocy Społecznej w Woli Chruścińskiej oraz Dom Pomocy Społecznej w Pniewie. W ramach udzielonego grantu doposażono miejsca z przeznaczeniem na kwarantannę dla mieszkańców i personelu bezpośrednio pracującego z mieszkańcami. Personel DPS, pracujący bezpośrednio z mieszkańcami (z wyłączeniem kadry medycznej) w okresie od 15.07.2020 r. do 14.11.2020 r. otrzymał dopłaty do wynagrodzeń.

Ogólna ocena realizacji założeń strategii

Zespół dokonujący oceny realizacji założeń poprzedniej strategii, uwzględniając osiągnięcia, ograniczenia, zachodzące lokalnie zmiany w zakresie problemów społecznych, mając do dyspozycji pięciopunktową skalę ocen, którym przypisano odpowiedni stopień realizacji, zaproponował ogólną ocenę realizacji strategii na poziomie 4, co oznacza, że zrealizowano większość założeń programowych.

Krótkie uzasadnienie przyjętej oceny:

Większość założonych do realizacji działań udało się wdrożyć i realizować w okresie obowiązywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kutnowskiego na lata 2014-2020.

Działania ocenione najwyżej:

- osiągnięcie przez placówki opiekuńczo-wychowawcze wymaganego standardu w zakresie liczby dzieci do 14 w każdej z placówek zgodnie z art. 95 i 230 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- pozyskiwanie środków zewnętrznych w celu zapewnienia lepszej jakości usług, poszerzenia oferty zadań realizowanych przez powiat.

Działania ocenione najniżej:

- współpraca z niektórymi instytucjami,
- brak środków finansowych na realizację nowych, bardzo ważnych i potrzebnych zadań np. utworzenie ośrodka poradnictwa rodzinnego.

III. PROJEKTOWANE CELE I DZIAŁANIA

1. WIZJA I MISJA

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kutnowskiego na lata 2022-2027 pozwala na podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w powiecie, które destabilizują życie mieszkańców. Dla osiągnięcia zakładanych celów została na potrzeby strategii sformułowana wizja, która brzmi:

„Powiat Kutnowski zapewnia mieszkańcom wysoki poziom i jakość życia, z szeroką dostępnością do usług społecznych oraz warunkami sprzyjającymi rozwojowi lokalnego kapitału społecznego”.

Realizacji przyjętej wizji będzie towarzyszyła wyznaczona następująca misja:

„Tworzenie warunków dla wszechstronnego rozwoju oraz godnego życia mieszkańców powiatu poprzez podejmowanie zintegrowanych działań zmierzających do rozwiązywania problemów społecznych”.

Wytyczne cele strategii zrealizowane zostaną przy wykorzystaniu istniejących instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze społecznej. Zintegrowanie lokalnego środowiska zagwarantuje pomoc i wsparcie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej oraz umożliwi ludziom życie w poczuciu poszanowania godności każdej osoby, eliminowanie dysfunkcji oraz równy dostęp do zasobów podstawowych usług.

2. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Ogólne założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych:

1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem kluczowym w zakresie spraw społecznych powiatu.
2. W realizacji przyjętych celów Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych koncentruje się na człowieku i kieruje się następującymi zasadami: sprawiedliwości społecznej, subsydiarności, solidaryzmu, tolerancji i partycypacji.
3. Przyjęte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych cele cieszą się szerokim konsensusem wśród biorących udział wektorów społecznych i w całej zbiorowości lokalnej, są wyrazem aspiracji i dążeń mieszkańców Powiatu Kutnowskiego.
4. Przyjęte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych cele winny stanowić istotną zmianę i poprawę jakości życia mieszkańców powiatu.
5. Wszyscy biorący udział w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych są zobowiązani do wniesienia istotnego wkładu w jej wdrożenie.
6. Realizacja celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie przedmiotem monitoringu i ewaluacji.

A. Kapitał społeczny i aktywność obywatelska

Istnieje silny związek pomiędzy zaufaniem, wewnętrznym poczuciem kontroli, czyli przekonaniem, że ma się wpływ na to, jak układa się życie, oraz z zadowoleniem z życia. Kapitał społeczny jest tutaj widziany jako zasób społeczeństwa, zbiorowości lokalnej, niezbędny dla sprawnego funkcjonowania relacji społeczno – gospodarczych, jako kluczowy warunek przyspieszonego rozwoju opartego na innowacyjności i współpracy. Stwarzanie korzystnych warunków dla partycypacji społecznej mieszkańców, w różnych formach: działań grup obywatelskich, organizacji pozarządowych, ruchów społecznych. Zapewnienie udziału w procesach komunikacji może w efekcie prowadzić do podniesienia się poziomu kapitału społecznego, który pozwoli na zmniejszenie różnic społecznych i nierówności społecznych. W tym zakresie ten priorytet jest adresowany do szeroko zdefiniowanej zbiorowości osób zagrożonych

wykluczeniem społecznym lub wykluczonych społecznie, którym może dać okazje lepszego artykułowania swoich potrzeb jak i poczucia bycia pełnoprawnym członkiem wspólnoty mieszkańców powiatu.

W Strategii zostały przyjęte następujące cele operacyjne:

- Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego i rozwijanie dialogu społecznego,
- Wzmacnianie i wsparcie sektora organizacji pozarządowych,
- Wzmacnianie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości i efektywności świadczonych usług.

CEL STRATEGICZNY 1. PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO i WZMACNIANIE DIALOGU SPOŁECZNEGO

cel operacyjny 1.	kierunki działań	wskaźniki realizacji celu	czas realizacji
Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego i rozwijanie dialogu społecznego.	1. Inicjowanie działań zmierzających do włączania się mieszkańców w życie społeczne powiatu. 2. Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi, koordynacja i wspieranie wspólnych działań. 3. Podejmowanie inicjatyw mających na celu wzmacnianie dialogu władz samorządowych z mieszkańcami. 4. Promocja, wspieranie aktywności i współpracy środowisk lokalnych,	- liczba i rodzaj podjętych działań służących aktywizacji społecznej mieszkańców, - liczba wspieranych przez samorząd organizacji pozarządowych, - liczba spotkań przedstawicieli samorządu powiatu z mieszkańcami,	- działania ciągłe - działania ciągłe - wg potrzeb - minimum 1 raz w roku

	gospodarczych, pozarządowych i samorządowych na rzecz rozwoju społecznego. 5. Poszerzanie dostępu informacyjnego do planowanych przez samorząd powiatu zamierzeń o charakterze społecznym i gospodarczym. 6. Usprawnianie systemu komunikacji z mieszkańcami – Zwiększenie partycypacji obywateli w życiu powiatu dzięki zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań informacyjno – komunikacyjnych.	- zwiększenie liczby użytkowników Biuletynu Informacji Publicznej, - zwiększenie korzystających z e-usług, e-BOI, - rodzaj platform elektronicznych ułatwiających komunikację	- działania ciągłe - działania ciągłe
cel operacyjny 2.	kierunki działań	wskaźniki realizacji celu	czas realizacji
Wzmacnianie i wsparcie sektora organizacji pozarządowych.	1. Zwiększenie wsparcia merytorycznego dla organizacji pozarządowych i społecznych, aktywność podmiotów ekonomii społecznej. 2. Promowanie idei wolontariatu, inicjowanie kampanii społecznych, imprez, spotkań promujących wolontariat. 3. Rozwijanie współpracy z organizacjami	- liczba organizacji biorących udział w konsultacjach, - ilość działań promujących wolontariat, - opracowanie informatorów dla cudzoziemców,	- działania ciągłe - działania ciągłe

	pozarządowymi w zakresie tworzenia polityk publicznych i realizacji zadań publicznych. 4. Wspieranie inicjatyw wspólnotowych na rzecz integracji cudzoziemców 5. Kształtowanie polityki migracyjnej powiatu. Wykorzystywanie dorobku organizacji pozarządowych, lokalnych i ogólnopolskich. 6. Wspieranie inicjatyw wspólnotowych na rzecz integracji cudzoziemców.	- liczba działań na rzecz wspierania cudzoziemców	- działania ciągłe - wg potrzeb - wg potrzeb - wg potrzeb
cel operacyjny 3.	kierunki działań	wskaźniki realizacji celu	czas realizacji
Wzmacnianie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości i efektywności świadczonych usług.	1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zapewnienie środków na szkolenia i inne formy podnoszenia kwalifikacji. 2. Projektowanie i wdrażanie nowych rozwiązań organizacyjnych oraz instrumentów i programów służących podniesieniu jakości świadczonych usług przez instytucje pomocy społecznej.	- liczba szkoleń dla kadr pomocy społecznej z terenu powiatu, - liczba przedsięwzięć podejmowanych w celu rozwiązywania problemów społecznych, - liczba zadań zleconych organizacjom pozarządowym	- wg potrzeb - wg potrzeb

	3. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej. 4. Rozwój współpracy w zakresie realizowania zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych z jednostkami funkcjonującymi na terenie powiatu, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami.		- wg potrzeb - działania ciągłe
--	--	--	--

CEL STRATEGICZNY 1. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Starostwo Powiatowe w Kutnie, jednostki organizacyjne powiatu, Urzędy Miasta i Gmin, Ośrodki Pomocy Społecznej	Placówki edukacyjne, placówki kulturalne, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna	Budżet samorządowy, wojewódzki i centralny, fundusze zewnętrzne, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni

B. Opieka nad dzieckiem i rodziną

W ramach realizacji zadań z zakresu rodziny i systemu pieczy zastępczej realizowany jest Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023, którego głównym celem jest rozwój rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu kutnowskiego. Cel ten został rozwinięty o sześć celów szczegółowych, które wskazują na główne obszary działań w obrębie zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Cele szczegółowe w/w Programu:

- tworzenie warunków do powstawania nowych rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych,
- wzrost kompetencji wychowawczych osób sprawujących pieczę zastępczą,
- wzmacnianie rozwoju poznawczego, emocjonalnego i społecznego dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej,
- prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych z uwzględnieniem aktualnych potrzeb oraz przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- wzmocnienie kwalifikacji kadry wychowawczej zatrudnionej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- życiowe usamodzielnienie osób opuszczających rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze i inne formy opieki ich integracja ze środowiskiem.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w obszarze rozwoju opieki nad dzieckiem i rodziną będzie koncentrowała się na następujących celach operacyjnych i związanych z nimi kierunkami działań:

- Pomoc rodzinom i zapobieganie kryzysom rodziny, zapewnienie opieki dzieciom jej pozbawionym,
- Powiat przyjazny rodzinom, poprawa stabilizacji i socjalnego bezpieczeństwa rodzin mieszkających w Powiecie Kutnowskim poprzez realizację polityki prorodzinnej,
- Wspieranie dzieci i młodzieży w procesie kształcenia i wszechstronnym rozwoju,
- Pomoc wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze.

CEL STRATEGICZNY 2. ROZWÓJ OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ.

cel operacyjny 1	kierunki działań	wskaźniki realizacji	czas realizacji
Pomoc rodzinom i zapobieganie kryzysom rodziny,	1. Podejmowanie działań edukacyjnych, informacyjnych, interwencyjnych służących zapobieganiu problemom rodzin bądź	- liczba opracowanych i realizowanych programów, projektów na	- działania ciągłe

zapewnienie opieki dzieciom jej pozbawionym.	rozwiązywaniu ich we wczesnym stadium. 2. Propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego oraz rozwijanie zastępczej opieki rodzinnej. 3. Zapewnienie rodzinom i dzieciom dostępu do specjalistycznego poradnictwa (w szczególności, psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego i prawnego) – utworzenie poradni rodzinnej. 4. Ułatwienie rodzinom ze zdiagnozowanymi potrzebami uzyskania pomocy w zapewnieniu stabilizacji życiowej. 5. Realizowanie programów służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży oraz godzenia przez dorosłych życia rodzinnego i zawodowego. 6. Wspieranie działań mających na celu poprawę sytuacji mieszkaniowej mieszkańców powiatu kutnowskiego. 7. Propagowanie w powiecie tworzenia organizacji zajmujących się problemami rodzin, dzieci i młodzieży, ścisła współpraca z nimi w zakresie wspierania rodziny.	rzecz rodziny i dzieci, - liczba zrealizowanych działań o charakterze informacyjnym (ulotki, plakaty, informacje na stronach internetowych, spoty reklamowe itp.) - liczba rodzin zastępczych, - liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, - liczba dzieci objętych wsparciem specjalistycznym, - liczba funkcjonujących na terenie powiatu kutnowskiego lokali socjalnych i innych form mieszkalnictwa, - liczba organizacji zajmujących się wspieraniem rodzin	- 2 razy w roku - praca ciągła - praca ciągła - 1 raz na 2 lata - praca ciągła - praca ciągła
---	--	--	--

cel operacyjny 2	kierunki działań	wskaźniki realizacji	czas realizacji
Powiat przyjazny rodzinom, poprawa stabilizacji i socjalnego bezpieczeństwa rodzin mieszkających w Powiecie Kutnowskim poprzez realizację polityki prorodzinnej.	1. Prowadzenie kampanii informacyjnych poświęconych tematowi bezpieczeństwa oraz zapobieganie nowym ryzykom w szczególności w przypadku dzieci i młodzieży oraz seniorów. 2. Rozwój konsultacji między poszczególnymi sektorami i jednostkami oraz z mieszkańcami dot. projektów adresowanych do rodziny i seniorów. 3. Rozwój zajęć (korepetycji, nieodpłatnych zajęć pozalekcyjnych itp.) dla dzieci i młodzieży oraz osób starszych i całych rodzin. 4. Promowanie działań organizowanych na terenie powiatu adresowanych do rodzin - rozszerzanie kanałów informacyjnych. 5. Rozwój działań sprzyjających integracji międzypokoleniowej. 6. Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w powiecie poprzez stałą współpracę placówek edukacyjnych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych, jednostek pomocy społecznej i ochrony zdrowia, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, policji, organizacji pozarządowych i	- liczba przeprowadzonych warsztatów/szkoleń/zajęć wspierających dzieci, młodzież, rodziców oraz seniorów, - liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych, - liczba wydarzeń promujących życie rodzinne	- 1 raz w roku - praca ciągła - praca ciągła - 1 raz w roku - 1 raz w roku - praca ciągła

	Kościół.		
cel operacyjny 3	kierunki działań	wskaźniki realizacji	czas realizacji
Wspieranie dzieci i młodzieży w procesie kształcenia i wszechstronnym rozwoju.	1. Podnoszenie jakości kształcenia w placówkach edukacyjnych na terenie powiatu. 2. Poszerzenie oferty edukacyjnej szkół i dostosowanie jej do potrzeb rynku pracy. 3. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. 4. Współpraca z gminami powiatu w zakresie rozwijania sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. 5. Promowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz poszerzanie oferty zajęć pozaszkolnych.	- liczba osób, które uzyskały awans zawodowy, - liczba przedsięwzięć służących wyrównywaniu szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, - liczba dzieci korzystających z placówek wsparcia dziennego, - liczba dzieci uczestniczących w zajęciach pozaszkolnych	- działania ciągłe - analiza raz w roku - praca ciągła - praca ciągła - minimum raz w roku
cel operacyjny 4.	kierunki działań	wskaźniki realizacji	czas realizacji
Pomoc wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze.	1. Przyznawanie pełnoletnim usamodzielnionym wychowankom z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych pomocy, w tym pieniężnej, na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki, rzeczowej na zagospodarowanie oraz w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.	- liczba usamodzielnionych wychowanków objętych wsparciem pieniężnym i rzeczowym, pomocą w uzyskaniu mieszkania oraz pomocą psychologiczno-pedagogiczną,	- działania ciągłe, zgodnie ze złożonymi wnioskami

	2. Udzielanie pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych pomocy w uzyskaniu zatrudnienia. 3. Zapewnienie usamodzielnianym wychowankom dostępu do wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, prawnego i innych form pomocy. 4. Podejmowanie współpracy z samorządami gminnymi w celu poprawy sytuacji osób opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze.	- liczba osób usamodzielnionych, którym udzielono pomocy w uzyskaniu zatrudnienia, - liczba dostępnych mieszkań przeznaczonych dla usamodzielnionych wychowanków pieczy zastępczej, - liczba podjętych działań, których celem była poprawa sytuacji mieszkaniowej usamodzielnianych wychowanków	- wg potrzeb - wg potrzeb - działanie ciągle
--	---	---	---

CEL STRATEGICZNY 2. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Starostwo Powiatowe w Kutnie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Ośrodki pomocy społecznej, inne jednostki organizacyjne powiatu	Placówki edukacyjne, placówki kulturalne, placówki opiekuńczo-wychowawcze, wsparcia dziennego, komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania	Budżet samorządowy, centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy i granty, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni

	przemocy w rodzinie, ośrodki wsparcia, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, policja, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna	
--	---	--

C. Zatrudnienie

Zatrudnienie jest zasadniczym czynnikiem dla kreowania dobrobytu zarówno jednostki jak i społeczeństwa. Jednocześnie istnieje silna relacja pomiędzy satysfakcją z zatrudnienia (pracy) a satysfakcją z życia. To oznacza z drugiej strony, że niepewność zatrudnienia, czy jego utrata pociągają za sobą szereg negatywnych skutków dla jednostek jak i dla społeczeństwa. Wolny rynek pracy oferuje nie tylko możliwość zatrudnienia, ale może również dyskryminować określone grupy społeczne, czy też nawet je wykluczać. Ilość miejsc pracy na lokalnym rynku pracy zależy od wielkości pracodawców, struktury rynku pracy w postaci ilości miejsc pracy w sektorze produkcyjnym czy usługowym, dynamiki rozwojowej, polityki rynku pracy możliwości stosowania różnego rodzaju instrumentów sprzyjających integracji na rynku pracy.

Zagrożenie bezrobociem dotyka osoby młode, pracowników o niskich kwalifikacjach, niższym wykształceniu, osoby z niepełnosprawnościami. Jednocześnie dobre szanse na zatrudnienie wydają się mieć absolwenci zasadniczych szkół zawodowych, co prowadzi do konkluzji, że odpowiednie wspieranie tego rodzaju wykształcenia jest zgodne z tendencjami rozwojowymi na rynku pracy.

Do problematycznych grup na rynku pracy zalicza się: a) długoterminowych bezrobotnych, b) pracowników 50+, c) młodzież, d) osoby z niepełnosprawnościami, e) bezdomnych, f) samotne matki wychowujące nieletnie dzieci, g) emigrantów. Dla tych grup społecznych dobrym rozwiązaniem wydaje się być rynek pracy integrujący społecznie (inkluzywny) w preferowaniu miejsc pracy, które mają charakter lokalny, m.in. jak hotelarstwo, gastronomia, ochrona zdrowia, prace porządkowe, pielęgnacyjne itp. Duże znaczenie ma też ekonomia społeczna.

Biorąc pod uwagę powyższe fakty Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie realizować trzy cele operacyjne:

- Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, promocja przedsiębiorczości i ekonomii społecznej,
- Zwiększenie dostępności osób niepełnosprawnych do zasobów rynku pracy,
- Zwiększenie efektywności szkolnictwa zawodowego oraz kształcenia ustawicznego.

CEL STRATEGICZNY 3. OGRANICZANIE ZJAWISKA BEZROBOCIA W POWIECIE.			
cel operacyjny 1.	kierunki działań	wskaźniki realizacji celu	czas realizacji
Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, promocja przedsiębiorczości i ekonomii społecznej.	1. Monitorowanie zjawiska bezrobocia w powiecie. 2. Realizacja powiatowego programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy. 3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu zatrudnienia i zdobyciu nowych kwalifikacji z wykorzystaniem instrumentów rynku pracy. 4. Organizowanie i finansowanie szkoleń osobom bezrobotnym i poszukującym pracy. 5. Kontynuowanie przez Powiatowy Urząd Pracy współpracy z gminami w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji	- liczba osób bezrobotnych w powiecie, w tym liczba kobiet, - liczba szkoleń dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy, - liczba osób bezrobotnych objętych szkoleniami, - liczba staży zawodowych, - liczba osób objętych programami celowymi i osłonowymi, - liczba nowych miejsc pracy na terenie powiatu, - liczba podmiotów ekonomii społecznej,	- działania ciągłe - działania ciągłe - wg potrzeb - wg potrzeb - działania ciągłe

	o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach oraz organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego. 6. Realizacja lub współudział w realizacji programów celowych i osłonowych na rzecz zagrożonych i dotkniętych bezrobociem i ubóstwem. 7. Rozwój przedsiębiorczości społecznej poprzez wsparcie powstawania i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej.	- liczba osób zatrudnionych w podmiotach ekonomii społecznej	- minimum raz w roku - działania ciągłe
cel operacyjny 2.	kierunki działań	wskaźniki realizacji celu	czas realizacji
Zwiększenie dostępności osób niepełnosprawnych do zasobów rynku pracy.	1. Prowadzenie doradztwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy. 2. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych. 3. Współpraca z pracodawcami z terenu powiatu w zakresie tworzenia miejsc	- liczba nowo utworzonych i wyposażonych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, - liczba osób niepełnosprawnych objętych różnymi formami aktywizacji	- działania ciągłe - działania ciągłe - działania ciągłe

	pracy dla osób niepełnosprawnych. 4. Dofinansowania np. do rozpoczęcia działalności gospodarczej i pomoc w trakcie jej prowadzenia oraz inne formy finansowego wsparcia.	zawodowej, - liczba staży zawodowych finansowanych ze środków PFRON lub z Funduszu Pracy	- wg potrzeb
cel operacyjny 3.	kierunki działań	wskaźniki realizacji celu	czas realizacji
Zwiększenie efektywności szkolnictwa zawodowego oraz kształcenia ustawicznego.	1. Wspieranie rozwoju szkolnictwa zawodowego poprzez zwiększenie liczby pracodawców włączonych w proces kształcenia praktycznego. 2. Organizowanie wizyt studyjnych dla uczniów w firmach zajmujących się nowymi technologiami. 3. Tworzenie warunków do stymulowania rozwoju umiejętności myślenia proinnowacyjnego na każdym szczeblu nauczania.	- liczba pracodawców prowadzących kształcenie praktyczne, - liczba doradców zawodowych współpracujących ze szkołami	- działania ciągłe - 2 razy w roku - działania ciągłe

CEL STRATEGICZNY 3. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Starostwo Powiatowe w Kutnie- Wydział Edukacji, Powiatowy Urząd Pracy i inne	Ośrodki pomocy społecznej, placówki edukacyjne, pracodawcy,	Budżet samorządowy, centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne

jednostki organizacyjne powiatu	organizacje pozarządowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie	Unii Europejskiej, środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, inne programy i granty, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni
---------------------------------	---	---

D. Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych

Celem działań niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest również zapewnienie szerokiego wsparcia seniorom oraz osobom niepełnosprawnym. Takie wsparcie zapewniają m.in. domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie powiatu kutnowskiego:

- Dom Pomocy Społecznej w Kutnie, ul. Krzywoustego 11 (dla osób w podeszłym wieku i dla osób przewlekłe somatycznie chorych),
- Dom Pomocy Społecznej w Kutnie, ul. Oporowska 27 (dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie),
- Dom Pomocy Społecznej w Pniewie (dla osób w podeszłym wieku i dla osób przewlekłe somatycznie chorych),
- Dom Pomocy Społecznej w Wojszycach (dla osób przewlekłe psychicznie chorych),
- Dom Pomocy Społecznej w Woli Chruścińskiej (dla osób przewlekłe psychicznie chorych),
- Dom Pomocy Społecznej w Kutnie, ul. Sobieskiego 49 - prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Albertynek (dla kobiet przewlekłe somatycznie chorych).

Domy Pomocy Społecznej są formą opieki instytucjonalnej, w których przebywają osoby nie mogące żyć samodzielnie ze względu na stan zdrowia, trudną sytuację rodzinną, pewne uwarunkowania społeczne i finansowe.

W zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych realizowany jest Powiatowy Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2027, którego głównym celem jest podniesienie świadomości społecznej dotyczącej problemów niepełnosprawnych mieszkańców powiatu kutnowskiego, a także zapewnienie tym osobom godnego życia i możliwości pełnego oraz równoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Podstawowe cele Programu to:

- stworzenie korzystnych warunków w środowisku lokalnym na rzecz aktywnego i samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych,
- likwidacja barier urbanistycznych, transportowych, architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- aktywizacja zawodowa, zatrudnienie i przeciwdziałanie skutkom bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych,
- ułatwienie dostępu osobom niepełnosprawnym do rehabilitacji medycznej i pomocy terapeutycznej,
- wyrównywanie szans edukacyjnych osób niepełnosprawnych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie się koncentrowała na następujących celach operacyjnych i związanych z nimi kierunkami działań:

- Zwiększenie aktywności społecznej i przeciwdziałanie marginalizacji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych,
- Zwiększenie dostępności osób niepełnosprawnych oraz osób starszych do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.

CEL STRATEGICZNY 4. PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU I POMOC OSOBOM STARSZYM ORAZ NIEPEŁNOSPRAWNYM.

cel operacyjny 1.	kierunki działań	wskaźniki realizacji celu	czas realizacji
Zwiększenie aktywności społecznej i przeciwdziałanie marginalizacji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych.	1. Monitorowanie warunków funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w powiecie. 2. Rozwijanie środowiskowych form wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych. 3. Realizacja projektów z zakresu	- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców powiatu, - liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności w okresie sprawozdawczym,	- działania ciągłe - wg potrzeb - minimum 2

	aktywizacji i integracji społecznej osób starszych oraz niepełnosprawnych, w tym współfinansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. 4. Niwelowanie i likwidacja barier na drodze do integracji społecznej z uwzględnieniem potrzeb wynikających z różnych rodzajów niepełnosprawności. 5. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. 6. Przeciwdziałanie dyskryminacji osób niepełnosprawnych oraz kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań - powołanie Powiatowego Rzecznika ds. Osób Niepełnosprawnych.	- liczba osób objętych ofertą klubów seniora, domów dziennego pobytu itp. - liczba zlikwidowanych barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, - liczba ośrodków wsparcia środowiskowego dla osób niepełnosprawnych oraz liczba osób nimi objętych, - liczba opracowanych i zrealizowanych projektów z zakresu aktywizacji i integracji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych oraz liczba osób nimi objętych	projekty w roku - wg potrzeb - działania ciągłe - działania ciągłe
cel operacyjny 2.	kierunki działań	wskaźniki realizacji celu	czas realizacji
Zwiększenie dostępności osób niepełnosprawnych oraz	1. Niwelowanie barier w budynkach użyteczności publicznej, urzędach i	- liczba budynków dostosowanych do potrzeb	- wg potrzeb

osób starszych do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.	podległych jednostkach organizacyjnych. 2. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu osób starszych oraz z niepełnosprawnościami. Rozwijanie dostępnego systemu informacji. 3. Rozwój dostępnego transportu publicznego. 4. Poprawa dostępności wydarzeń i imprez z udziałem osób starszych oraz z niepełnosprawnościami.	osób niepełnosprawnych w danym okresie sprawozdawczym, - liczba podjętych działań mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu, - liczba dostępnego taboru transportu publicznego, - liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych	- działania ciągłe - działania ciągłe - działania ciągłe
--	--	---	---

CEL STRATEGICZNY 4. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Starostwo Powiatowe w Kutnie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie, Urzędy Miast i Gmin, Powiatowy Zespół Orzekania o Niepełnosprawności, państwowe jednostki organizacyjne, inne jednostki organizacyjne powiatu	Ośrodki pomocy społecznej, PFRON, organizacje pozarządowe, społeczność lokalna	Budżet samorządowy, PFRON, budżet wojewódzki, centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy i granty, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni

E. Bezpieczeństwo

Bezpieczeństwo fizyczne, psychiczne czy materialne jest jednym z istotnych elementów jakości życia jednostki czy zbiorowości lokalnej. Zjawisko przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej czy ekonomicznej zagraża w pierwszym rzędzie fizycznej, psychicznej czy społecznej integracji jednostki i godzi w dobro wspólnoty. Jednym z miejsc, gdzie może występować zagrożenie bezpieczeństwa jednostek jest niestety rodzina. Zjawisko przemocy w rodzinie (między małżonkami, rodzicami i dziećmi) oraz przemoc wobec osób starszych jest jednym z bardzo poważnych problemów społecznych, dlatego też przeciwdziałanie przemocy jest przedmiotem regulacji prawnych oraz należy do zadań instytucji pomocy społecznej.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 29 lipca 2005 roku (art.2, pkt 2) jako przemoc należy rozumieć „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt. 1, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie w dużej mierze kierować się celami, zadaniami i działaniami jakie zostały przyjęte w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2027.

Podstawowym założeniem w/w Programu jest zwiększenie skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez zapewnienie wsparcia i pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych osobom stosującym przemoc w rodzinie. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie będzie możliwe dzięki wzmacnianiu kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałaniu wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Głównym celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest – jak w przypadku w/w Programu – przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz podniesienie skuteczności działań na rzecz osób doświadczających przemocy oraz stosujących przemoc domową.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi w dużym zakresie kontynuację tego programu i będą realizowane dwa szeroko rozumiane cele operacyjne:

- Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców powiatu,
- Przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom.

CEL STRATEGICZNY 5. DBAŁOŚĆ O BEZPIECZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW POWIATU.			
cel operacyjny 1.	kierunki działań	wskaźniki realizacji celu	czas realizacji
Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców powiatu.	1. Podejmowanie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom.	- liczba i rodzaj podjętych działań profilaktyczno-edukacyjnych,	- działania ciągłe
	2. Podejmowanie przez jednostki powiatowe współpracy z policją, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.	- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw, w tym z udziałem nieletnich,	- działanie ciągłe
	3. Zapewnienie mieszkańcom powiatu bezpieczeństwa.	- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa mieszkańców powiatu	- działanie ciągłe

cel operacyjny 2.	kierunki działań	wskaźniki realizacji celu	czas realizacji
Przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom.	1. Zapewnienie dostępności i kompleksowej pomocy rodzinom i osobom doświadczającym przemocy, większej efektywności ochrony ofiar przemocy w rodzinie. 2. Realizacja programów profilaktycznych, edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom szczególnie tych, w które zaangażowane jest otoczenie społeczne. 3. Podnoszenie świadomości mieszkańców na temat poszanowania praw człowieka oraz w zakresie identyfikowania przejawów przemocy i sposobów interwencji wobec niej. 4. Zwiększenie kompetencji pracowników służb realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i uzależnieniom. 5. Zintensyfikowanie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania	- liczba osób objętych wsparciem w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - liczba zrealizowanych programów profilaktycznych, edukacyjnych, - liczba przeprowadzonych kampanii, spotkań, szkoleń, konferencji, - liczba założonych niebieskich kart w okresie sprawozdawczym, - liczba pracowników, którzy zwiększyli kompetencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- wg potrzeb - 1 raz w roku - przynajmniej raz na 2 lata - wg potrzeb - działania ciągłe

F. Zdrowie

Na zdrowie z perspektywy jakości życia można spojrzeć badając dostępność i jakość systemu opieki zdrowotnej (usług medycznych), stan świadomości społecznej (np. samooceny stanu zdrowia) i zachowań prozdrowotnych (korzystanie z usług medycznych i zdrowy styl życia). O jakości życia decyduje również poziom skuteczności polityki zdrowotnej mierzonej średnią długością życia i liczbą lat w zdrowiu.

W przypadku Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ważnym jest także ustalenie listy adresatów. Priorytetowymi kategoriami dla Strategii, widzianymi z perspektywy stanu świadomości, posiadanych własnych zasobów i dostępu do usług medycznych, poradnictwa psychologicznego, grup wsparcia itp. są:

- a) seniorzy,
- b) dzieci i młodzież z rodzin ubogich,
- c) osoby z niepełnosprawnościami,
- d) osoby uzależnione,
- e) bezdomni,
- f) cudzoziemcy (uchodźcy oraz migranci zarobkowi).

W oparciu o wyniki analizy danych zostały przyjęte w Strategii trzy cele operacyjne:

- Promocja zdrowia i rozwój opieki medycznej,
- Poprawa jakości i dostępu do usług opiekuńczych dla osób niesamodzielnych,
- Poprawa dostępu do opieki psychiatrycznej, usług terapeutycznych, szeroko rozumiana promocja zdrowego stylu życia.

CEL STRATEGICZNY 6. PROFILAKTYKA ZDROWOTNA I OCHRONA ZDROWIA.

cel operacyjny 1.	kierunki działań	wskaźniki realizacji celu	czas realizacji
Promocja zdrowia i rozwój opieki medycznej.	1. Podniesienie świadomości zdrowotnej mieszkańców poprzez zapewnienie programów edukacji i profilaktyki zdrowotnej. 2. Wspieranie działań profilaktycznych z zakresu zdrowia i zapobiegania chorobom. 3. Rozwój bazy rekreacyjnej i sportowej dostępnej dla mieszkańców powiatu. 4. Dbłość o środowisko naturalne oraz społeczne życia mieszkańców powiatu. 5. Rozwijanie i unowocześnianie bazy leczenia ambulatoryjnego i szpitalnego.	- liczba mieszkańców objętych działaniami, - liczba i rodzaj inwestycji służących poprawie ochrony środowiska w powiecie, - liczba i rodzaj inwestycji w zakresie unowocześniania i poprawy funkcjonowania ochrony zdrowia mieszkańców powiatu, - liczba realizowanych programów, - liczba podjętych działań profilaktycznych	- działania ciągłe - działania ciągłe - działania ciągłe - działania ciągłe - wg potrzeb
cel operacyjny 2.	kierunki działań	wskaźniki realizacji celu	czas realizacji
Poprawa jakości i dostępu do usług opiekuńczych dla osób niesamodzielnych	1. Rozwój kompleksowych usług opiekuńczych osób niesamodzielnych. 2. Rozwój usług wspierających rodziny w opiece nad osobami	- liczba osób objętych wsparciem usług opiekuńczych, - liczba miejsc w placówkach	- działania ciągłe - działania

	niesamodzielnymi.	medycznych, pomocy społecznej pełniących funkcje opiekuńcze i lecznicze, - liczba osób korzystających w ciągu roku z usług opiekuńczych	ciągłe
cel operacyjny 3.	kierunki działań	wskaźniki realizacji celu	czas realizacji
Poprawa dostępu do opieki psychiatrycznej, usług terapeutycznych, szeroko rozumiana promocja zdrowego stylu życia	1. Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylu życia korzystnego dla zdrowia psychicznego. 2. Rozwijanie oferty wsparcia terapeutycznego.	- liczba przeprowadzonych kampanii, zorganizowanych spotkań, konferencji, publikacji - liczba osób objętych wsparciem terapeutycznym	- działania ciągłe - wg potrzeb

CEL STRATEGICZNY 6. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Starostwo Powiatowe w Kutnie, placówki ochrony zdrowia, jednostki organizacyjne powiatu	Ośrodki pomocy społecznej, placówki edukacyjne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego, organizacje pozarządowe, społeczność lokalna	Budżet samorządowy, wojewódzki i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy i granty, sponsorzy indywidualni

3. PROGNOZA ZMIAN

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych w strategii działań zostaną wykorzystane sformułowane powyżej wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Wdrożenie projektowanych działań zaplanowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych wypracowanych w niniejszym dokumencie powinno przyczynić się do osiągnięcia przedstawionych w poniższym zestawieniu zmian.

cel strategiczny	prognoza zmian
CEL STRATEGICZNY 1. PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO I WZMACNIANIE DIALOGU SPOŁECZNEGO.	Podniesienie profesjonalizmu kadry pomocy społecznej i jakości świadczonych usług. Zróżnicowane formy współpracy z silniejszym sektorem pozarządowym. Większa aktywność społeczna mieszkańców powiatu, wzrastająca liczba inicjatyw lokalnych.
CEL STRATEGICZNY 2. ROZWÓJ OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ.	Sprawnie funkcjonujący system wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży, uprzedzający sytuacje kryzysowe i zapewniający różnorodne formy pomocy. W momencie wystąpienia kryzysu w rodzinie, system przyjmuje funkcje ratownicze i opiekuńcze, nie pozostawiając rodziny i dziecka z własnymi problemami. Wspiera on także osoby usamodzielniane. Efektem realizacji działań powinien być również sprawny system profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy

	w rodzinie.
CEL STRATEGICZNY 3. OGRANICZANIE ZJAWISKA BEZROBOCIA W POWIECIE.	Wzrost liczby osób zaktywizowanych.. Wzrost liczby inwestorów tworzących nowe miejsca pracy. Podniesienie jakości usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy.
CEL STRATEGICZNY 4. PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU I POMOC OSOBOM STARSZYM ORAZ NIEPEŁNOSPRAWNYM.	Zwiększenie udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym i zawodowym. Podniesienie jakości świadczonych im usług. Ułatwienie dostępu do informacji o możliwych formach wsparcia. Zwiększenie liczby osób usprawnionych i zatrudnionych.
CEL STRATEGICZNY 5. DBAŁOŚĆ O BEZPIECZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW.	Zmniejszenie zagrożenia przestępczością, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców powiatu.
CEL STRATEGICZNY 6. PROFILAKTYKA ZDROWOTNA I OCHRONA ZDROWIA.	Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców powiatu, sprawniej funkcjonujący system ochrony zdrowia mieszkańców powiatu.

4. RAMY FINANSOWE

Ustawa o pomocy społecznej (Art. 16b ust. 2 pkt 3 lit. c) nakłada obligatoryjny wymóg określenia ram finansowych strategii. W ramach finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kutnowskiego na lata 2022-2027 przyjęto za punkt wyjścia poziom planowanych wydatków Powiatu w roku 2021 w działach klasyfikacji budżetowej: 801 – oświata i wychowanie (54.869.564,62 zł), 851 – ochrona zdrowia (9.317.989,00 zł), 852 – pomoc społeczna (26.725.033,82 zł), 854 – edukacyjna opieka wychowawcza (15.627.723,00 zł) oraz 855 – rodzina (9.681.195,00 zł), 921 – kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (1.718.485,00 zł), 926 – kultura fizyczna (74.072,00 zł), który wyniósł: 118.014.062,44 zł. Przy założeniu, że wysokość przyznawanych dotacji na realizację zadań zleconych i własnych będzie co najmniej na tym samym poziomie, należy zakładać, iż w następnych latach nakłady na realizację strategii będą podobnie się kształtowały. Trudność precyzyjnego określenia wysokości funduszy przeznaczonych na realizację strategii w poszczególnych latach wynika z wielu czynników. Kluczowe znaczenie ma tu horyzont czasowy strategii, a także wielość zadań i podmiotów realizujących działania określone w strategii.

Każdy podmiot z terenu powiatu będący realizatorem zadań w ramach strategii planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji. Nie stanowią one jedynie części składowej budżetu powiatu, ale są to także dotacje ze źródeł zewnętrznych pozyskiwanych samodzielnie przez realizatorów. Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w niniejszej strategii będą: budżet powiatu, budżet województwa, budżet państwa i środki pochodzące ze źródeł zewnętrznych, w tym Europejskiego Funduszu Społecznego. Zakłada się, że cele i działania strategii będą wyznaczały kierunki finansowania polityki społecznej Powiatu Kutnowskiego.

5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI, EWALUACJA

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kutnowskiego na lata 2022-2027 będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez zespół monitorujący strategię. Zespół zostanie powołany zarządzeniem starosty, a w jego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz jednostek mu podległych. Zasady działania zespołu zostaną określone zarządzeniem starosty.

Zespół monitorujący realizację strategii będzie ocenił poziom wdrożenia zapisów strategicznych raz na 2 lata. Ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w powiecie prześle zarządowi powiatu, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane mierniki realizacji celów strategicznych. W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych instytucji i organizacji realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji.

W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii, której ogólnym celem jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Głównym zadaniem ewaluacji jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio ze strategią, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze lokalne.

6. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ, ANALIZA RYZYKA

Zarządzanie strategiczne jest swoistym zbiorem procesów pozwalających odpowiednio szybko reagować na zmiany zachodzące w otoczeniu, a jednocześnie pozwala tworzyć i utrzymywać odpowiednie relacje pomiędzy założonymi celami strategicznymi i zasobami. W praktyce jest to zbiór wytycznych, którymi można posłużyć się przy podejmowaniu decyzji czy określonych działań w poszczególnych obszarach.

Spośród wielu różnych definicji mówiących o zarządzaniu strategicznym, można wyłonić pewne aspekty, które najczęściej określają czym właściwie ono jest. W szczególności jest to:

- horyzont planowania – czyli określenie długoterminowych kierunków działań, sięgających od kilku do kilkunastu lat;
- wątek celów – zbiór wartości, misja, a także cele strategiczne, za pomocą i w ramach których podejmowane są odpowiednie działania;
- przedmiot zarządzania – traktowany jako spójna całość, gdzie zarządzanie strategiczne integruje funkcje i procesy organizacyjne w jedną strategię, koordynującą jego działanie;
- podmiot zarządzania – grupa lub jednostka organizacyjna zajmująca się zarządzaniem strategicznym, tzw. wierzchołek strategiczny.

Przenosząc te aspekty zarządzania strategicznego na grunt strategii rozwiązywania problemów społecznych, należałoby postrzegać przedmiot zarządzania jako cały organizm powiatu, nie tylko jego tkankę społeczną, natomiast w podmiocie zarządzania dostrzegać przede wszystkim samorząd powiatu, jego jednostki organizacyjne, ale także partnerów. Doświadczenia zdobyte podczas wdrażania założeń strategii, dla której zakończył się okres programowania, z pewnością przyczynią się do efektywniejszej realizacji wytyczonych w niniejszym dokumencie celów i kierunków działań, niemniej należy dostrzec, że Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kutnowskiego na lata 2022-2027 powstaje w drugim roku trwania pandemii koronawirusa.

Trudno na obecnym etapie oszacować skutki, jakie pandemia może spowodować, zarówno w sferze gospodarczej, jak i społecznej kraju, a co za tym idzie powiatu. Przyjęte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kutnowskiego na lata 2022-2027 założenia przewidują w odniesieniu do:

- demografii – wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym;

- niepełnosprawności – wzrost liczby osób z niepełnosprawnościami spowodowany m.in. powiększeniem się grupy najstarszych mieszkańców powiatu;
- bezrobocie – wzrost liczby osób bezrobotnych;
- pomocy społecznej – spadek liczby beneficjentów systemu pomocy społecznej w związku poprawą kondycji materialnej osób i rodzin zamieszkujących powiat;
- problemów uzależnień i przemocy w rodzinie – spadek liczby osób uzależnionych, stosujących przemoc i doświadczających przemocy.

Z punktu widzenia sytuacji, z jaką mamy obecnie do czynienia, należy się jednak liczyć w trzech wymienionych na końcu obszarach: bezrobocie, pomoc społeczna i kwestia problemów uzależnień z możliwymi odstępstwami od poczynionych założeń. W związku z tym należy baczniej monitorować zagrożenia dotyczące miejscowego rynku pracy oraz kwestii bezrobocia i w razie wystąpienia niekorzystnych tendencji dostosować odpowiednio strukturę i zasoby pomocy społecznej do zapobiegania możliwym niepożądanym skutkom, mającym destrukcyjny wpływ na jakość i kondycję życia mieszkańców powiatu.

7. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kutnowskiego na lata 2022-2027 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

- Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej,
- Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Powiatowy Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych,
- Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemocy w Rodzinie,
- Program współpracy Powiatu Kutnowskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W ramach strategii mogą być realizowane projekty, które odzwierciedlają potrzeby oraz zamierzenia mieszkańców powiatu. Ich realizacja jest niezwykle wskazana, ale należy zaznaczyć, iż możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe.

IV. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kutnowskiego lata 2022-2027 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym i niższym szczeblu administracyjnym.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim tym, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w powiecie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”	2
Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”	3
Tabela 3. Podział administracyjny powiatu na koniec 2020 r.....	11
Tabela 4. Ludność w poszczególnych gminach powiatu na koniec 2020 roku	16
Tabela 5. Struktura wiekowa ludności powiatu w latach 2018-2020.....	17
Tabela 6. Struktura wiekowa ludności poszczególnych gmin powiatu w 2020 r.....	17
Tabela 7. Ruch naturalny ludności powiatu w latach 2018-2020	18
Tabela 8. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki.....	19
Tabela 9. Bezrobotni w powiecie według płci i ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2018-2020.....	20
Tabela 10. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2018-2020.....	20
Tabela 11. Bezrobotni w powiecie na koniec 2020 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia.....	20
Tabela 12. Wykaz placówek systemu oświaty, dla których organem prowadzącym jest powiat kutnowski	24
Tabela 13. Stan zatrudnienia w Ośrodkach Pomocy Społecznej w powiecie na koniec 2020 r.	30
Tabela 14. Środki finansowe wydatkowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej na pomoc społeczną w 2020 r.	31
Tabela 15. Beneficjenci pomocy społecznej w gminach powiatu w 2020 r.	32
Tabela 16. Najczęstsze powody przyznawania pomocy społecznej w gminach powiatu w 2020 r.....	33
Tabela 17. Rodziny zastępcze w powiecie w latach 2018-2020	40
Tabela 18. Środki finansowe przeznaczone na rodziny zastępcze w powiecie w latach 2018-2020	40
Tabela 19. Dzieci umieszczone w danym roku w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych	41
Tabela 20. Dzieci usamodzielnione w powiecie w latach 2018-2020.....	42
Tabela 21. Formy pomocy udzielanej dzieciom usamodzielnionym.	42
Tabela 22. Środki finansowe przeznaczone na pomoc dzieciom usamodzielnionym	42
Tabela 23. Osoby z powiatu skierowane do DPS w latach 2018-2020.....	43
Tabela 24. Osoby z powiatu przebywające w DPS w latach 2018-2020	43
Tabela 25. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom powiatu w latach 2018-2020.....	44
Tabela 26. Beneficjenci różnych form rehabilitacji społecznej w latach 2018-2020	45
Tabela 27. Środki finansowe przeznaczone na różne formy rehabilitacji społecznej w latach 2018-2020	46
Tabela 28. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności powiatu w latach 2018-2020	48
Tabela 29. Osoby doznające przemocy i stosujące przemoc w rodzinie oraz osoby, które skorzystały z pomocy w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Kutnie	50
Tabela 30. Uczestnicy programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	51
Tabela 31. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w powiecie w latach 2018-2020	57
Wykres 1. Jaka jest według Pani/Pana jakość i adekwatność do potrzeb oferty edukacyjnej szkół w powiecie?	25
Wykres 2. Jak Pani/Pan ocenia ofertę spędzania czasu wolnego adresowaną do rodzin, dzieci i młodzieży zamieszkałych na terenie powiatu?.....	25
Wykres 3. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	29
Wykres 4. Jak Pani/Pan ocenia działania na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane na terenie powiatu?.....	47

Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia działania na rzecz osób starszych realizowane na terenie powiatu?	49
Wykres 6. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska Pani/Pana zdaniem najbardziej uwidaczniają się w powiecie?	53
Wykres 7. W którym z poniżej wskazanych obszarów należałoby zintensyfikować bądź podjąć działania na terenie powiatu w celu poprawy jakości życia mieszkańców?	54
Wykres 8. Czy postrzega Pani/Pan przemoc w rodzinie jako istotny problem społeczny na terenie powiatu?	55
Wykres 9. Czy Pani/Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie powiatu?	55
Wykres 10. Czy postrzega Pani/Pan istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn jako problem społeczny?	58
Wykres 11. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?	58
Wykres 12. Czy Pani/Pana zdaniem płeć ogranicza możliwości kariery zawodowej?	59
Wykres 13. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w powiecie lub o nich słyszała/ słyszał?	59
Wykres 14. Czy Panią/Pana lub członka rodziny dotknęła dyskryminacja ze względu na płeć?	60
Wykres 15. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w powiecie?	60
Wykres 16. Czy wg Pani/Pana powinno się podejmować w powiecie działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?	61

załącznik nr 2
do Uchwały Nr 719/228/21
Zarządu Powiatu Kutnowskiego
z dnia 10 listopada 2021 roku

**KONSULTACJE SPOŁECZNE PROJEKTU
„STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU KUTNOWSKIEGO NA LATA 2022 – 2027”**

Wypełniony i podpisany formularz prosimy przesłać w terminie do dnia 10 grudnia 2021 roku pocztą na adres: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie, ul. Krzywoustego 11, 99-301 Kutno, pocztą elektroniczną na adres promocja@pcprkutno.pl lub złożyć do skrzynki podawczej znajdującej się przed wejściem do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie.

W miarę możliwości prosimy również o przesyłanie wersji edytowalnej formularza opinii/uwag na powyższy adres poczty elektronicznej.

W tytule listu/maila prosimy wpisać: KONSULTACJE SPOŁECZNE PROJEKTU „STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU KUTNOWSKIEGO NA LATA 2022 – 2027”.

FORMULARZ ZGŁASZANIA OPINII/UWAG¹

1. Informacje o zgłaszającym:

Imię i nazwisko	
Instytucja/Podmiot	
Adres do korespondencji	
Adres e-mail	
Tel./fax	

2. Zgłaszanie opinii do projektu: „STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU KUTNOWSKIEGO NA LATA 2022 – 2027”

Lp.	Strona	Obecny zapis	Propozycja zmiany	Uzasadnienie zmiany
1.				
2.				
3.				

..... dn.

.....
(czytelny podpis)

¹Zgodnie z art. 13 **RODO*** informuję:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest:

Powiat Kutnowski reprezentowany przez Zarząd Powiatu Kutnowskiego,
Regon: 611016146

siedziba: 99-300 Kutno, ul. Kościuszki 16,
Kontakt: tel: **24/ 355-47-80**, e-mail: starostwo@powiatkutno.eu

Współadministrator (podstawa prawna: art. 19 pkt 1 i art. 112 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) :

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie, reprezentowane przez Dyrektora

siedziba: 99-301 Kutno, ul. Krzywoustego 11, Regon: 472200940
Kontakt: tel: **24/ 355-47-50**, e-mail: sekretariat@pcprkutno.pl

2. Z Inspektorem ochrony danych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie można skontaktować się za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: ido@pcprkutno.pl, lub listownie na powyżej wskazany adres z dopiskiem „Inspektor ochrony danych”.
Kontakt z IOD Starostwa Powiatowego w Kutnie: abi@powiatkutno.eu
3. Zbierane dane osobowe są przetwarzane zgodnie z RODO - w celu realizacji zadań określonych przepisami prawa i nie będą udostępniane podmiotom innym, niż upoważnione na podstawie przepisów prawa.
4. Podstawą prawną przetwarzania Pana/ Pani danych osobowych jest art. 6 ust. 1 lit. c RODO – wypełnienie obowiązku prawnego ciążącego na Administratorze.
5. **Pana/Pani dane osobowe przetwarzane będą wyłącznie dla celów związanych z procedurą konsultacji projektu „STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU KUTNOWSKIEGO NA LATA 2022 – 2027”, tj. realizacji zadań wynikających z:**
- ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym,
 - ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,
 - uchwały Nr 61/XI/15 Rady Powiatu Kutnowskiego z dnia 24 czerwca 2015 r. w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami powiatu kutnowskiego (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2015 r. poz. 3113).

- Dane osobowe przetwarzane będą wyłącznie przez okres niezbędny do zrealizowania zadania/ uprawnienia wynikającego z aktów prawnych wskazanych w pkt. 5 oraz przez okres wskazany w przepisach o archiwizowaniu danych; po tym okresie dane osobowe mogą być usuwane – na podstawie przepisów prawa.
- Przewidywani odbiorcy danych:
 - upoważnieni pracownicy Administratora,
 - podmioty przetwarzające, które świadczą usługi na rzecz Administratora np. w zakresie obsługi informatycznej lub obsługi prawnej,
- Każda osoba, ma prawo do:
 - żądania od administratora dostępu do danych osobowych, prawo do ich sprostowania,
 - otrzymania kopii na zasadach wskazanych w art. 15 ust 3 i 4 RODO,
 - prawo do usunięcia danych osobowych, w sytuacji, gdy przetwarzanie danych nie następuje w celu wywiązania się z obowiązku wynikającego z przepisu prawa,
 - ograniczenia przetwarzania, wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania, prawo do przenoszenia danych - chyba że przepisy prawa sprzeciwiają się temu,
 - wniesienia skargi do organu nadzorczego – Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, jeżeli stwierdzi, że przetwarzanie w naszym urzędzie narusza przepisy prawa.
- Udział w konsultacjach społecznych projektu jest dobrowolny, podanie przez Pana/Panią danych osobowych jest wymogiem ustawowym.
- Pana/Pani dane osobowe nie będą przekazywane do państwa trzeciego/organizacji międzynarodowej.
- Pana/Pani dane nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany, w tym również w formie profilowania.

Zapoznałem/am się z powyższą klauzulą

(data, podpis)

**Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)*

